

BIO JE...

Bio je svoj
pa onda moj.
U svemu svoj.
I više moj
nego svoj.
Bio je lip
i tako blag.
Smiren i tih
i svima drag.
Od ditiinjstva ranog
mene je zvao.
Mene je gledao
uvik me zvao
i sve mi dao.
U ditiinjstvu pogled
ruku i osmih.
U mladosti ljubav
u svemu podstreh.

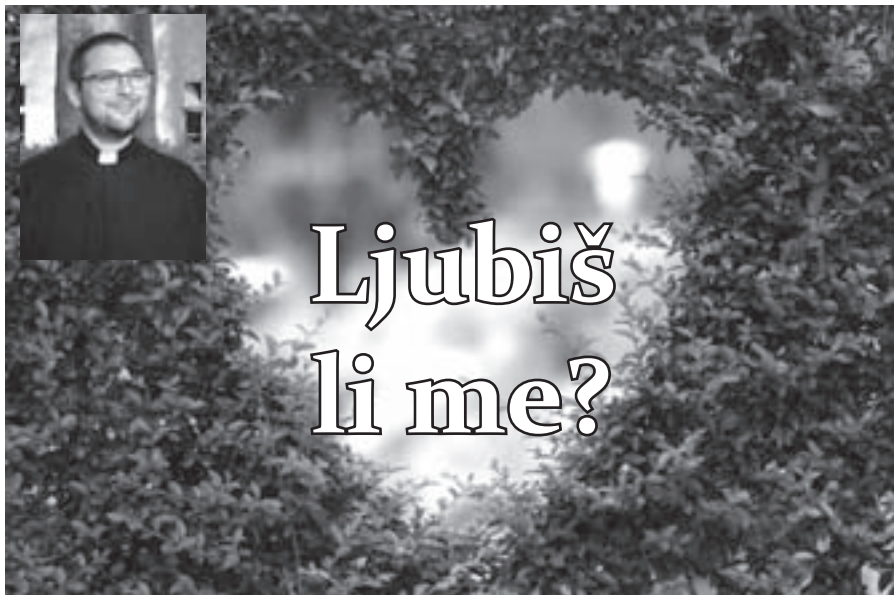
U „zrilosti“ sve
i više od toga:
i srcom i dušom
milosti od Boga.
Bio je divan
suprug i drug
i brat darežljiv
i komšija pažljiv.
A otac nježan
ljubavi pun
prijatelj viran
mnogima kum.
A najtopliji s unucima
kakvih dida malo ima.
U ritkoj srdžbi
mira voljan.
U iskušenju
dobrovoljan.

U bolesti teškoj
tužan prvo
a onda prihvaća
„križa svog drvo“.
Godinu dana
borio se.
Trpio tiho
i molio se.
A onda bol
nadjača žiće
želja za Bogom
nadjača biće.
U Kristu blago
preminuo
spomen i ime ostavio.
Sav bol i tugu
spoznaj, nadjača:
Voljen biše
i volio je
hvali Boga što
„Bio je...“.
Katarina Firanj

Zvonik

katolički list
GOD. XXVI. BR. 2 (291)
veljača (februar) 2019.
cijena 150 din

*Krepost
ljubavi*

U ovom broju *Zvonika* promišljamo o krjeposti ljubavi, koja često nije najizražajnije krepost, niti najviše cijenjena, ali je egzistencijalno najvažnija. U „šumi“ pitanja koja svakodnevno postavljamo jedni drugima, jedno tako kratko, jednostavno pitanje, koje se može i šapatom upitati, daje životno najjači odgovor koji ima snagu promijeniti tijek ljudske povijesti.

Kada promišljam o ljubavi, Duh Sveti skreće mi pogled na Isusove riječi u Ivanovu evanđelju upućene apostolu Petru: *Šimune Ivanov, ljubiš li me?* U tom jednostavnom pitanju sadržana je Petrova prošlost, sadašnjost i budućnost.

Najveća enigma u ovom tekstu jest zašto je Isus tri puta upitao Petra (naizgled) isto pitanje. Da bi u potpunosti razumjeli poruku ovoga odlomka, trebamo znati da u grčkom jeziku postoje tri imenice za vrste (gradacije) ljubavi: **agape**, **filia** i **eros**.

Agape označava ljubav kojom uz pomoć Božju možemo ljubiti i ono što se ne može ljubiti – one koje ne podnosimo i ne volimo – do krajnjih granica, do iznemoglosti. Ona se ne oslanja na osjećaje, već na odluku i na djelo. To je najviši stupanj ljubavi koji u punom smislu pristaje jedino Bogu. Stoga ona bitno određuje princip našega djelovanja prema drugima i povezana je s tim kakva osoba želimo biti.

Filia je imenica za ljubav koja je na malo nižem stupnju od **agapea**. Ona više odgovara onoj našoj ljudskoj, ograničenoj ljubavi, koja nikada ne može biti posve savršena, koliko god se trudili. Najbolji opis bi bio kada nam se sviđa kako netko razmišlja, osjeća, postupa, kada vidimo da je netko požrtvovan i dobar.

Eros se temelji na tjelesnoj privlačnosti. Eros ostavlja čovjeka na površini jer ona označava ljubav prema lijepom, stoga je ona po intenzitetu na najnižem stupnju od svih ovih izričaja.

U svoja prva dva upita Petru, Isus rabi glagol ljubiti (grčki *agapein*), dok Petar odgovara glagolom volim (*filein*). Tu je bitna razlika. Dok Isus pita Petra ljubi li ga do krajnjih granica, do iznemoglosti, Petar odgovara da ga voli ograničenom – prijateljskom ljubavlju. Međutim, u trećem pitanju Isus pita Petra *filies me* – ljubi li ga ograničenom prijateljskom ljubavlju, na što se Petar ražalostio.

Kojom je ljubavlju Petar ljubio Isusa vidimo kasnije u njegovu životu. Pitanje ostaje, dragi čitatelju, kojom ljubavlju ljubimo jedni druge, a kojom ljubavlju ljubimo Boga?

Urednik

/ IMPRESUM

Katolički list (mjesečnik)
 godište XXVI., broj 291
 Veljača (februar) 2019.

Izdaje

Katoličko društvo „Ivan Antunović“
 Trg sv. Terezije 3
 24000 Subotica
 E-mail: drustvoia@gmail.com
 Tel.: +381(0)24 600240
 Mob: +381(0)64 3226613

Adresa i kontakt Uredništva

Matije Gupca 10
 24000 Subotica
 E-mail: zvonik.subotica@gmail.com
 Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Vinko Cvijin, glavni i odgovorni
 urednik, Tel.: +381(0)21 775524

Dario Marton, novinar

Ana Gaković, lektura

Željka Zelić Nedeljković,

redaktura i korektura

Dragan Muharem, član Uredništva

Jelena Ademi, tehnička urednica

Vedran Jević, fotograf

Tisak

Štamparija „Printex“

Segedinski put 86

24000 Subotica

Tel.: +381(0)24 554435

ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupiru:

Hrvatska biskupska konferencija

Uprava za saradnju s crkvama
 i verskim zajednicama
 Republike Srbije.

Sadržaj 291.

6

Tema
Krepost ljubavi

23

Biblijski osvrti
Ljubav ide kroz želudac

39

Djeca
Nagradni natječaj

42

Književne refleksije
Materinski jezik ljubavi

13

Događanja u Subotičkoj biskupiji
Proslava Dana posvećenog života

26

Intervju
Fra Danijel Maljur:
Razlučivanje Božje volje
na putu prema sakramentu
braka

40

Psihologija
Prepoznajete li ljubav,
znate li voljeti?

43

Pogled vjernika laika
Ljubav nije emocija!

Godišnja pretplata na Zvonik

* izravnom dostavnom na župe: 1650 dinara

* poštom: 1900 dinara: tuzemstvo (popust za više primjeraka)

50 eura: Europa

60 eura: USA, Canada (prekooceanske zemlje)

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu vršiti na račun: Katoličko društvo „Ivan Antunović“, Trg svete Terezije 3, 24000 Subotica, broj računa 310-210508-62, s naznakom ZA ZVONIK, a oni iz Hrvatske na ime: Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12, 10000 Zagreb. Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati s naznakom „Za Zvonik“.

Prijatelji Zvonika:

Fotografije u ovom broju Zvonika:

- * NIU „Hrvatska riječ“
- * www.zupasvrokasubotica.com
- * www.pixabay.com
- * www.piterest.com
- * Naslovna i zadnja stranica:
www.pixabay.com

Naše utočište

Mnogo je toga što doživimo u jednom danu. Možda prijeđemo mnogo kilometara, bilo pješice, bilo automobilom. Možda sretnemo mnogo ljudi i mnogo različitih osobnosti. Možda učinimo puno posla, ali na jednom mjestu. Mnogo toga može opteretiti naše srce. Možda nečije boli postanu naše boli. Možda nečija radost postane i naša radost. Možda nečija nervoza uđe i u naše srce. Možda ne nalazimo snagu za novi početak. Možda nam je u zimskim mjesecima teško vidjeti ljepotu prirode kako ju vidimo u drugim godišnjim dobima. Ako je vani tmuran dan, može nam se činiti da je sunce prestalo sjati. Ali ono i dalje svijetli, samo što je njegova svjetlost ostala ponad oblaka.

Bez utočišta naše srce ne bi izdržalo. Mora pronaći ljepotu gdje će se zadržati, gdje će pronaći snagu za radost unatoč tjeskobama koje ga okružuju. Mora pronaći svjetlost i u sivim danima. Mora pronaći mir kada je na nemirnoj lađi kušnja. Mora pronaći ljubav i kada su ljudska srca opora i tvrda. Nakon hodanja, umora i rada, srce mora pronaći dom gdje će se odmoriti, luku gdje će se smiriti.

Samo je jedno mjesto dovoljno veliko da obuhvati sva srca i dovoljno snažno da smiri sve oluje ovog svijeta. A to je Kristovo srce koje je ocean Božje ljubavi. To je ljubav pred kojom se tope svi naši strahovi, sve naše nedoumice, sve naše boli. Ljubav je ta koja nas svaki dan zove: dođite k meni svi vi umorni i opterećeni. Čeka nas jer nas ljubi i želi da se i mi osjetimo ljubljenim od njega. Ljubav je ta koja nas čeka u svetohraništu.

Pred njim možemo skinuti sve maske i priznati mu: danas sam ljuta, tužna, razočarana. Ili mu jednostavno reći: hvala ti, Isuse za radost koju mi daješ. Možemo s njim biti potpuno iskreni, onakvi kakvi jesmo. Možemo mu priznati da smo slabi. Tako često tijekom dana želimo biti snažni, ali pred njim možemo jednostavno reći: Isuse, ti znaš da ne mogu više. On sve zna i vidi našu nemoć, vidi našu slabost. I kaže nam: ja ću biti tvoja snaga kada si slaba. Ja ću biti uz tebe kada si sama i kada se bojiš. Ja ću ti pomoći oprostiti uvredu i ljubiti. Da, Isuse, priznat ću mu tada, teško mi je voljeti unatoč povrijeđenosti. Teško mi je voljeti sve one koje mi stavljaš na put. Ali s tobom mogu sve.

Ljubav je ta koja prašta. Kako nam je to važno, ta sigurnost da nas Krist nikada neće ostaviti i da mu naši grijesi neće biti prepreka da nas ljubi. Ne, on nas i tada ljubi i zove: dođite k meni svi vi umorni, grešni, usamljeni. Da, on nas ljubi i kada smo daleko od njega i kada ne mislimo na njega i kada mislimo da imamo pametnijeg posla od posjetiti ga u svetohraništu. Ljubi nas i kuca na naša srca. Čeka da mu otvorimo, svatko ponaosob.

Hvala ti, Isuse, što pred tobom mogu biti onakva kakva jesam i što te mogu voljeti ovako nesavršena i grešna. Hvala ti što mi svaki dan pokazuješ svoju ljubav na toliko raznih načina. Hvala ti za osmijehe poznatih i nepoznatih ljudi, za sestre i braću koju stavljaš na moj put. Hvala ti što se mogu i u nepoznatoj okolini osjećati kao kod kuće jer znam da je tvoje srce sigurni dom. Hvala ti za tvoju ruku koja me vodi, za tvoj glas koji me prati i za tvoje oči koje uvijek bdiju nada mnom. Hvala ti što sa mnom računaš i što i me učiš ljubiti.

Krepost ljubavi

Kaže se da pjesme pjevaju o onome što najviše nedostaje, a to je uglavnom ljubav. Koliko je ljubavnih priča, osjećaja i iskustava opjevano? Koliko li je samo mudrih tekstova napisano, na koncu koja je i kolika je žrtva ljubavi?

Za nas kršćane najveća je ona ljubavna priča između Boga i čovjeka. Otajstveni odnos Presvetog Trojstva, relacija u trojstvu i relacija među nama samima. Takva relacija i njezina ljubavna priča napisana je na drvu križa, najavljena je u Starom zavjetu, a otpjevana prvi puta u Novom zavjetu. Danas se svakodnevno pjeva u misnoj žrtvi, euharistiji.

Kršćanin u svjetlu ljubavi

Nalazimo se pred velikim izazovima jer je samo poimanje ljubavi dovedeno u pitanje. Postavlja se pitanje: Što mi kršćani i svi ljudi svijeta smatramo ljubavlju? Kako ju doživljavamo, u što vjerujemo?

Biti katolikom ne znači samo imati krsni list ili kolar oko vrata, biti katolikom znači živjeti nauk Crkve, nauk koji je danas među mnogima, ako ne teorijski, onda praktično doveden u pitanje. Govorimo mnogo o ljubavi, a što je ona?

Katekizam Katoličke Crkve navodi: *Ljubav je bogoslovna krepost kojom Boga ljubimo iznad svega radi njega samoga, a svoga bližnjega kao same sebe iz ljubavi prema Bogu* (KKC, br. 1822). Današnje poimanje ljubavi uglavnom je vezano za odnos između osoba, intimni, rodbinski i prijateljski. Ljubav je u sadašnjem razmišljanju nešto antropocentrično, a ne teocentrično, čovjekoljublje u središtu i iznad bogoljublja. Danas je odnos ljubavi „proširio“ svoje granice i na istospolnost, kao i na religijski sinkretizam (*sinkretizam*; spajanje različitih vjerskih pravaca). Istina je relativizirana i dovedena u pitanje. Dolazi do subjektivizacije vlastitog viđenja i

slobodnog tumačenja, možemo reći dolazi do individualističke ljubavi lišene svoje stvarnosti. Tu stvarnost nam prezentira KKC, a to je ljubiti Boga iznad svega i ljubiti bližnjega iz ljubavi prema Bogu. Ova konstatacija nam ne donosi viđenje da je eto lijepo ljubiti Boga jer smo onda sretni, veseli i nasmijani, niti nam je ljubiti bližnjega misija prave sreće i svega zadovoljstva. Ova konstatacija u sebi nosi žrtveni karakter, poruku da je ljubiti Boga bit svega koja uključuje spoznaju da znamo što je i tko je Bog, da ga poznamo jer ne možemo ljubiti onoga koga ne poznamo. Ljubav prema Bogu nije zbog vlastita zadovoljstva, nego jer smo, Boga prepoznajući i sve više otkrivajući njega, uzljubili i prigrlili kao svoju suštinu, a posljedica je to voljenja i prijanjanja uz samu ljubav. Zato nam konstatacija sv. Franje Asiškog zvuči toliko proročka, toliko znakovita: „Ljubav nije ljubljena“!

Ljubiti ljubav

Ljubiti ljubav jer nam je to sav smisao. A ljubav nije samodostatna, ona je darivanje. Spremnost je to velike žrtve, a ne reklamnih spotova, nakaradnih pjesama, ideoloških filmova i nekog naturalističkog nauka u kome je ljubav lijepi osjećaj koji nas zadovoljava i koji predstavlja sve naše težnje, a kad one nestanu nema ni ljubavi. Ljubav u kojoj „ja“ kao pojedinac gledam samo da mi je lijepo, ugodno i gdje sve činim poradi sebe jest ljubav „Hollywooda“, ljubav koja je posljedica čiste bezbožne ideologije propagirane *mainstream* medijima i malom elitom iznimno opasnih ljudi. Njihov sustav kreira svijest o „novim“ vrijednostima, o novoj samilosti i novom milosrđu, u konačnosti svijest o nekoj novoj religiji s novim poimanjem ljubavi. Takva „nova“ svijest biva prepuna onim „ti“ i „mi“, pojmovima zajedništva, jedinstva, jednakosti, ravnopravnosti, ali je u sebi isključiva, iznimno egocentrična i opasna. Drugi gubi

osobnost i postaje projekcija našeg uma, stanja našeg duha i srca, u konačnici drugi prestaje da postoji i „ja“ bivam centar svega. Iz ovakvog stava proizlazi i nakaradnost krivog nauka koji sije sumnje u katoličke dogme, koji razara i teološki i misaoni nauk Crkve, nauk ljubavi. Nositelji ovakvih misli su oni koji svako naučavanje okreću u svoju korist vršeći „evoluciju“ ljubavi i vjere koja zadržava staro nazivlje, ali dobiva novo značenje. Ovo je uzrok današnje površne i često krive slike ljubavi. Zato mi kršćani ne smijemo podbaciti izazovima vremena. To je naš poziv koji prepoznamo i kao plod Duha i puninu zakona (usp. Iv 15, 9-10), to je ona velikodušnost, dobrostivost, ne zavist, ne hvastanje, ne nepristojnost, ne traženje samo svojega, itd. (usp. 1 Kor 13,4-7).

Krivo poimanje Valentinove žrtve i ljubavi

Kao ljudi smo ništavni bez ljubavi i ništa nam ne koristi kao što veli sv. Pavao. I kao što su stari Grci razlikovali ljubav¹ i mi danas moramo razlikovati stupnjevitost ljubavi, prave vrednote od onih lažnih, moramo razdvajati žito od kukolja. Ne možemo se prikloniti nauku koji sve stavlja pod isti koš u kojem je naš spasitelj i

nema neke poveznice između sv. Valentina i osjećaja zaljubljenosti. Ono što imamo danas uvelike bi bogobojažnim ljudima ulijevalo sveti strah, a bezbožnim ljudima podsmijeh, a to je da sv. Valentin govori o lažnim bogovima koje naziva demonima. Od njega je car tražio da se vrati vjeri rimskih bogova, ali je on to hrabro odbio rekavši: „Krist je za mene pravi Sin Božji!“ Valentin je tako dao svoj život za ljubav, zasigurno današnji svijet ne govori i ne slavi ovaj dan zbog takve ljubavi, nego zbog ljubavi čije utjelovljenje prepoznamo u ružama, bombonijerama, strastvenim poljupcima, večerama i slično. A ova Valentinova ljubav ne bijaše od svijeta, ne bijaše strpana u kockicu čokolade ili riječima „volim te“, nego je plaćena životom koji priznaje pravoga Boga, sam smisao života, čistu ljubav! U ovom slavlju ljubavi ipak možemo prepoznati priliku i doista ponovno otkriti smisao i ove ljudske ljubavi kao velikog dara i žrtve, slične žrtve poput Kristove za nas.

„Gle kako se ljube“

Život po Evanđelju je onaj čudoredni, moralni, koji je nadahnut ljubavlju, koji nas istinski oslobađa duhovnom slobodom. Ljubav je ona „sveza savršenstva“ (Kol 3,14), koja spaja i raspoređuje. Ona koja nas udaljava od zla i kida sve zlo kako bi uspostavilo svezu dobra. Ona nas istinski oslobađa od robovanja i strahu ropstva. Tako prestajemo robovati trendovima prezentiranim javnim mnijenjem, eksploatiranim malom opasnom elitom,

Bog, Isus Krist jednak drugim bogovima, niti možemo naše poimanje ljubavi uskladiti konsenzusu dogovorenih vrijednosti u institucijama naroda. Naša kršćanska ljubav dolazi „odozgor“, ona nije naše puko vlasništvo. I možda je najveći paradoks slavljenje Valentinova (Dana zaljubljenih) jer osim legendi vezanih za sv. Valentina

1 Klasična podjela ljubavi: *philia*: prijateljska ljubav; *eros*: ljubav obilježena čežnjom za onim što se ljubi, ljubav prema osjetilnom svijetu; *agape*: ideal ljubavi, potpuno posvećenje za druge, nadilazi i prijateljsku i erotičnu ljubav.

Ljubav nije samodostatna ona je darovanje. Spremnost je to velike žrtve, a ne reklamnih spotova, nakaradnih pjesama, ideoloških filmova i nekog naturalističkog nauka u kome je ljubav lijepi osjećaj koji nas zadovoljava i koji predstavlja sve naše težnje, a kad one nestanu nema ni ljubavi.

prestajemo robovati novoj svijesti i pogubnom nauku neke nove religije, iskrivljenog katoličkog nauka, drugim riječima postajemo slobodni i jaki na udarce ponavljanih fraza i krive duhovnosti. Tako naša vjera biva sve čvršćom, a naše poimanje ljubavi postaje cjeloživotnim rastom. Legenda o sv. Valentinu koja govori da je on volio ruže i mirisno cvijeće te je takvo cvijeće poklanjao zaručnicima i tako izražavao sretno bračno zajedništvo posve ima smisla.

Bog nas u našim velikim životnim pothvatima kao što su i bračni život i svećeništvo daruje križevima, ali i mirisnim cvijećem, predokusom buduće slave. Ruža ima trnje i lako se na nju ubodemo, ali njezin miris i izgled nas ne ostavljaju ravnodušnima. Iz cvijeća možemo štošta naučiti: sve ima svoje sjeme, svoj put razvoja i svoj vrhunac – cvijet i na koncu novo sjeme. Ako smo kao ljudi 21. stoljeća u razvoju ove svijesti ljubavi, sada kada su se na cvjetove naših života okomile razne pošasti, oni koji su stanju prepoznavati simptome bolesti, sigurno mogu prepoznati i sam uzrok, na koncu pronaći lijek. I kao što se svaka bolest razvija i modificira i naš se lijek razvija i modificira, ali ne našom voljom nego Božjom. A lijek imamo u njemu samome. Moramo ponovno otkriti ljepotu legendi, poruku sv. Valentina. Moramo opet biti jasni naukom i ljudi će doći k izvoru ljubavi, Bogu.

Drevno opažanje „Gle kako se ljube“ uvodi nas u novu razinu ljubavi u našim životima. Mi se ljubimo, mi volimo, mi smo zajedno, ali ne na uobičajen,

pomalo i naučen i ustaljen način, način svakodnevice. Naša ljubav odiše nebeskim, izvanrednim, naša ljubav pomiče granice, ali ne granice svjetovnog, nego granice vidljivoga. Naša žrtva nije uzaludna i naša askeza nije besmislena. Tako se slabost križa preobrazila u sredstvo spasenja. Tako naši kršćanski stavovi kao što su predbračna čistoća, djevičanstvo, suzdržljivost, čednost, prostodušnost, iskrenost, rezerviranost bivaju ovom svijetu slabost i besmisao, no vjerom ove vrijednosti potaju sredstvom proslave Boga, iskazivanja ljubavi prema njemu, njemu iznad svega. Tako ovi stavovi bivaju putokazi istinskog čovjekoljublja i pravih vrijednosti. Tako one bivaju usmjerene na Boga i na ispravan način i na sebe i na druge.

Moramo biti autentični, u protivnom nema plodova. Zato je važan ispit savjesti. Ima li u našim redovima dovoljnosti i licemjerja? Razlikujemo li se u ponašanju od ostalih, je li nam svetost na prvom mjestu, je li naš život u skladu s onim što vjerujemo? Ako naši mladi „luduju“ kao „ostali“ u čemu je razlika, zar u nekom poznavanju religioznoga? Ako su modni trendovi namijenjeni za izlaske i kina trendovi oblačenja u Crkvi, zapitajmo se. Ako je naš govor i prostakluk kao i životna razvratnost slična ili ista onoj u svijetu, zapitajmo se. U čemu je razlika? Vidimo da naziv vara, vidimo da i jedan i drugi način koriste isti pojam „ljubav“, ali nose drugačije značenje. Budimo stoga nositelji pravovjernosti i sačuvajmo ljubav kakvom ona uistinu jest, po Božjemu.

Za nas kršćane najveća je ona ljubavna priča između Boga i čovjeka. Otajstveni odnos Presvetog Trojstva, relacija u trojstvu i relacija među nama samima. Takva relacija i njezina ljubavna priča napisana je na drvu križa, najavljena je u Starom zavjetu, a otpjevana prvi puta u Novom zavjetu. Danas se svakodnevno pjeva u misnoj žrtvi, euharistiji.

Mlada misa

vlč. Nebojše Stipića

Vjernici subotičke župe sv. Roka, nakon trideset i šest godina, doživjeli su 9. veljače slavlje mlade mise. Svoju mladu misu proslavio je vlč. Nebojša Stipić. On je bio dugogodišnji ministrant te župe, zatim je otišao na studij u Osijek gdje je diplomirao na Poljoprivrednom fakultetu. Nakon završenog fakulteta, odlučio ostvariti svoju želju koju je dugo nosio i gajio u srcu – postati svećenik. Teološki studij završio je na Bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Sarajevu, a za svećenika je zaređen u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije, 25. siječnja.

Slavlje mlade mise započelo je svečanom procesijom iz župne vjeronaučne dvorane. Procesiju su predvodili mladi u bunjevačkim narodnim nošnjama noseći župne crkvene barjake. Procesiji je bilo i četrdesetak svećenika koji su se došli radovati se i slaviti s mladomisnikom. Na koncu je išao mladomisnik te njegovi roditelji i mladi u mađarskoj narodnoj nošnji. U predvorju crkve

mladomisnikovi roditelji – majka **Zdenka** i otac **Ivan**, podijelili su svom sinu svećeniku blagoslov i svečano slavlje je počelo u prostranoj crkvi sv. Roka koja je toga dana bila puna vjernika kako iz župe tako i iz grada i okolice, kao i stotinjak časnih sestara. Među vjernicima je bila mladomisnikova sestra **Ivana** sa suprugom **Mariom** i mladomisnikovim nećakom **Ilijom**, kao i njegova brojna rodbina i prijatelji.

Misna čitanja pročitali su mladi u narodnim nošnjama, a psalam „Gospodin je pastir moj“ otpjevao je bariton **Dragan Pavlović** iz katedralnog zbora „Josip Stadler“. Evanđelje su navijestili na hrvatskom i mađarskom jeziku đakoni subotičke biskupije **Luka Poljak** i **Dávid Sáfrány**.

Prigodnu propovijed održao je katedralni župnik. **mons. Stjepan Beretić**. *Radujemo se našem Bogu, što je velečasnog gospodina Nebojšu pozvao da bude Isusov svećenik. Naš je mladomisnik napisao: odrastao sam u gradskom okruženju... liberalnome... netradicionalnom.*

Slično je mogao reći i Abraham. Bio je ugledan, viđen i bogat građanin. Onda ga je Bog pozvao, da sve ostavi i ode u nepoznatu zemlju: „Idi... iz zavičaja i doma očinskog, u krajeve koje ću ti pokazati.“ Bog želi da Abraham ostavi gradsko, netradicionalno okruženje, da postane čovjek bez domovine i ekonomske sigurnosti. Mora lutati dok ne stigne do zemlje koju mu je Bog odredio. „Abraham povjerova Jahvi i to mu se uračuna u pravednost“ (Post 15, 6). Sličan poziv je doživio i sveti Pavao. Odrastao je u svijetu kulture, bogatstva, znanja, športa, u gradskom netradicionalnom okruženju. Otac mu se zabrinuo da će mu sin zanesen grčkom kulturom ostati u nekom neopredijeljenom kozmopolitizmu, da će zaboraviti svoj narodni ponos, svoju vjeru. Zato ga je poslao u Jeruzalem u, do danas, najveći ponos Židova. I doista, ondje se Pavlovo opredjeljenje za Boga i za otačku vjeru utvrdilo zauvijek. Kod Pavla nema dvojstva. Narodna svijest je kod njega srasla s vjerničkom svijesću. Pavao je ponosan Židov, koji svim žarom srca živi svoju vjeru utemeljenu na živoj Božjoj riječi. Pavao zna komu je povjerovao. I Abraham i Pavao ljudi su vjere i povjerenja. Oni su Božji ljudi, kazao je mons. Beretić te dodao da je i on prije 45 godina slavio svoju mladu misu. Bio je to dan velike ljubavi, oduševljenja i dan napete radosti. Sve je gorjelo od ljubavi. Imamo li razloga i danas biti veseli? Ta mladu misu slavimo! Ovo slavlje je slavlje svjetla. To svjetlo je toplije i jače nego mrklina i tmina ovog svijeta. Neće nas obuzeti mrklina makar su oko nas crni dani. Sve je manje ulja nade, ljubavi i vjere u našim svićama. Boli što nas je sve manje. Svu „zemlju, evo tmina pokriva i mrklina narode“ (Iz 60, 1). Kao da čujemo pjesnika bilih nam salaša: „Nebom su dojurili tmasti oblaci ko crni zadimljeni vlak. Sa širokih pješćanih puteva vjetar je uzdigao prašinu visoko nad kuće. I ravnice je beskrajnu zavio mrak“ (Oluja nad ravnicom). Htjeli bismo s Nebojšom iz tame u svjetlo. Sami to ne možemo. Neka Ti, Nebojša, dragi Bog dade žar ljubavi. I neka ta ljubav prema čovjeku i Bogu raste iz dana u dan. I radost nek ulije u Tvoju dušu. Ništa ne gubi onaj koji se Bogu daje. Jer „nije nesretan onaj koji je izgubio oca i majku, kome su ruke suhe, oči slijepe i usta nijema... Nesretan je čovjek kome je besciljan život. Nesretnik je samo onaj koji u srcu ljubavi... nema“ (Kokić, Asiški svetac među siromasima), rekao je mons. Beretić.

Molitvu vjernika su predmolili vjernici župe sv. Roka, a mladi u narodnim nošnjama prinijeli darove za euharistijsko slavlje

Na kraju svete mise mladomisnika je radosno pozdravio župnik **mons. Andrija Anišić**. Presretni smo što nakon 36 godina možemo biti dionici ove i tvoje mlade mise u našoj crkvi, u našoj župi. Zahvaljujemo Gospodinu što Te je pozvao i Tebi što si se odazvao. Želimo Ti puno milosti i snage u svećeničkom služenju Bogu, Crkvi i narodu, kazao je župnik Anišić. Mladomisnik Nebojša zahvalio je nazočnima te, među ostalim, rekao: Riječi su nedostatne da iskažu i radost i zahvalu i ponos. Ponosan sam što dolazim iz ove naše velike i slavne župe, župe velikana

poput prisvitlog Blaška Rajića, župe u koja je okupljala sve stanovnike našeg grada i naše Bačke, ponosan sam što sam sin ovoga kvarta, našega Kera, sin župe u kojoj je započela Dužijanica, ponosan sam što mi je današnji propovjednik prije točno deset godina udijelio tu milost i čast biti bandašom i to baš u Godini svećeništva. Veliki je to znak za mene. Ponosan sam što su u ovoj župi djelovali svećenici poput mons. Ivana Kujundžića, svećenika kojega su krasile ove riječi: „Sveto, na svet način, uvijek i svagdje.“ Ponosan sam što me je krstio čuveni župnik mons. dr. Marin Šemudvarac, možda sam tom krsnom milošću dobio i ljubav prema prirodi jer je župnik Šemudvarac bio i profesor biologije. „Iz svjetla u tamu“ moje je geslo, i njega je u mojem životu oblikovala i ova župa i svi moji bližnji. Ovaj divan grad ponos je mogega srca dok je kucalo ravnima Slavonije i planinama Bosne. I u teškim i u sretnim periodima života bili ste mi inspiracija, a sva snaga moja od Boga mogeg dolazi. Njemu je davno prije moje dječjačko srce reklo da, no nisam bio isprva ono plodno tlo, ipak milošću njegovom, zagovorom mnogih svetih ljudi i naše nebeske Majke Marije, sačuvalo se sjeme i primilo, kazao je mladomisnik Nebojša, zahvaljujući ponajprije dragome Bogu koji ga je pozvao i svima onima po kojima je Boga upoznao, prepoznao i vidio njegovo djelo. Na kraju svete mise mladomisnik Nebojša podijelio je nazočnima mladomisnički blagoslov.

Na misi je pjevao Katedralni mješoviti zbor „Josip Stadler“ iz Sarajeva pod ravnanjem **vlč. Marka Stanušića**. U tom zboru je, tijekom svoga teološkog studija u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu, pjevao i vlč. Nebojša. Ceremonijama je ravnao mladomisnikov kolega s teološkog studija đakon **vlč. Adnan Jašarević**. Misno slavlje izravno je prenosila i hrvatska redakcija Radio Marije Srbije.

Poslije svete mise uslijedio je prigodni program u prostorijama Osnovne škole „Ivan Milutinović“ gdje su nastupili: djeca i mladi župe sv. Roka, VIS „Ritam vjere“, Molitvena zajednici „Proroci“, Katedralni mješoviti zbor „Josip Stadler“ iz Sarajeva, djeca i mladi župe sv. Antuna Padovanskog iz Čantavira, u kojoj je Nebojša vršio đakonsku službu te Tamburaški ansambl „Ravnica“.

Župa se na ovu mladu misu pripremala prigodnom trodnevnicom. U srijedu, četvrtak i petak od 17 sati bila je pobožnost. Svetu misu prvoga dana duhovne obnove za mladu misu predvodio je **p. Árpád Horváth**, isusovac iz Budimpešte, drugoga dana **preč. József Szakály**, župnik subotičke župe Isusa Radnika. Oni su održali i prigodne propovijedi. Trećega dana sv. misu je predvodio župnik mons. Andrija Anišić, a prigodnu propovijed je održao vlč. Adnan Jašarević, đakon – mladomisnikov kolega sa studija iz Sarajeva. Na trodnevnici je pjevao župni zbor pod ravnanjem **s. Silvana Milan** uz orguljašku pratnju **mr. Ervina Čelikovića**, a klanjanje su sviranjem i pjevanjem animirali članovi Molitvene zajednice „Proroci“. /A. A./

Mlada misa vlč. Dražena Skenderovića

U crkvi Presvetoga Trojstva u Maloj Bosni, 16. veljače mladomisnik vlč. Dražen Skenderović služio je svoju mladu misu – prvu misu na rodnoj župi. Nakon roditeljskog blagoslova u dvorani, veliki broj svećenika, đakona i mladomisnik uputili su se u crkvu.

Prigodnu propovijed održao je tajnik biskupije **preč. Mirko Štefković**. Rekao je kako je mladomisnika Gospodin pozvao na sasvim običan način, susretom s Gospodinom koji poziva. *Koga da pošaljem? Evo me, mene pošalji*, to je mladomisnikovo geslo na koje se propovjednik osvrnuo. On je naglasio da mladomisnik ima mnoge talente koje treba koristiti i da se hrabro odazvao pozivu Gospodina Isusa. Nakon propovijedi, molitvu vjernika pročitali su mladi naše župe. Također, dva para su se obukla u narodnu nošnju. Zborom je dirigirala kantorica **Jelena Demšedi** dok je na orguljama svirao **Bela Anišić**.

Na kraju svete mise, načelnik pastoralnog vijeća **Lazo Stantić** predao je mladomisniku prigodni dar. Vlč. Dražen dobio je veoma lijep dar koji će koristiti dok pohodi stare – torbicu za bolesničko pomazanje.

Također, župnik vlč. **Dragan Muharem** zahvalio je vlč. Draženu i svima koji su pomogli oko organiziranja mlade mise, svima koji su pekli kolače i počastili sve goste.

Mladomisnik je kratko zahvalio svima koji su došli i koji su ga podržavali dok je bio na bogosloviji. Naša župna zajednica posljednji je put imala mladomisnika prije 29 godina, kada je vlč. **Josip Kujundžić** imao svoju mladu misu. Te je na ovoj misi vlč. Josip „predao štafetu“ svom nasljedniku vlč. Draženu. Na samom kraju, vlč. Dražen je svoj mladomisnički blagoslov podijelio najprije roditeljima, pa svim ostalim vjernicima koji su htjeli primiti blagoslov.

U župnoj dvorani župljani su ugostili sve goste iz sela i sa strane koji su došli podržati mladomisnika. Velika zahvala svima koji su na bilo koji način pomogli! Mladom misi prethodile su trodnevne na kojima je propovijedao župnik Dragan Muharem, dok je vlč. Dražen ispovijedao. Naš mladomisnik od sada će kao župni vikar-kapelan služiti u župi sv. Roka. /**Larisa Skenderović**/

Mlada misa vlč. Daniela Katačića

Hvala što ste me izmolili i darovali Gospodinu

U z geslo iz Psalma 42 *Pristupit ću žrtveniku Gospodnjem*, ovogodišnji mladomisnik Subotičke biskupije Daniel Katačić proslavio je 17. veljače svoju mladu misu u župnoj crkvi sv. Mihovila u svojem rodnom Bregu. Bila je to prva mlada misa poslije razdoblja dugog dvadeset i jednu godinu.

Slavlje zahvale za ovo ostvareno svećeničko zvanje započelo je u kući mladomisnika roditeljskim blagoslovom koji je izrekao otac **Zdravko**, nakon čega se procesija predvođena barjacima koje su nosile članice i članovi bereškog Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva „Silvije Strahimir Kranjčević“ uputila prema župnoj crkvi. Prepuna župna crkva skladne unutrašnjosti

i prezbitarij urešen za ovu priliku u duhu tradicionalne liturgije, mladomisnikovo liturgijsko ruho te nepromjenjivi dijelovi mise koje je zbor pjevao na latinskom jeziku, dali su ovom zahvalnom slavlju biljeg posebno uzvišenoga liturgijskoga dostojanstva.

Radost župne zajednice istaknuo je na početku mise mjesni župnik **Davor Kovačević**, koji je u ime župljana darovao kalež mladomisniku. Uz još 16 svećenika Subotičke biskupije, Đakovačko-osječke nadbiskupije te otaca karmelićana i isusovaca, uz mladomisnika su za oltarom sumisili đakovačko-osječki svećenici **Davor Senjan** i **Stjepan Matezović**, koji je i propovijedao. Asistirali su đakoni **Luka Poljak** iz Subotičke i **Grgur Alviž** iz Šibenske biskupije, koji je navijestio i evanđelje. Osvrćući se na primjer Marijina stava prigodom Blagovijesti, propovjednik je naglasio značajke poniznosti. *Samo ponizno vjerničko srce sposobno je prihvatiti drugoga i drugačijega, s različitim željama i idejama*, kazao je Matezović. Često se pitamo, nastavio je on, što je to volja Božja? Što želiš, Gospodine, od moga života? U nama je čežnja slušati i činiti volju onoga koji nas je stvorio iz Ljubavi i Dobrote. Nerijetko volju Božju tražeći i nađemo, ali kada je trebamo izvršiti, onda posustajemo i padamo jer smo je možda zamišljali negdje drugdje, a možda se ni ne uklapa u naše planove, želje i razmišljanja. A Božja volja se ne otkriva po našim planovima i po okvirima našeg zadanog vremena nego u trajnom iščekivanju, čežnji i traženju Božjeg zahvata u naš život. Svjetlo iz Marijinog doma poziva nas na vjernički stav koji je spreman zaboraviti sebe i svoj plan i snažno i hrabro svakodnevno izgovarati: *Neka mi bude po Tvojoj riječi. Sav smisao našeg vjerničkog života jest ostvariti put savršenosti. Samo stav otvorenosti prema Bogu vodi nas u život blagostanja i mira u kojem smo sposobni ići čistim pogledom i pohranjivati tolike divne Božje stvari u svojem srcu*, kazao je propovjednik.

Liturgijsku glazbu izveo je **Boris Semnic**, a pjevanje mješoviti zbor župne crkve Imena Marijina iz Novoga Sada. Uz brojne vjernike (posebice one odjevene u šokačku narodnu nošnju), svećenike, braću laike članove Karmelskoga reda te bogoslove, zbor je uveličao mladu misu. Na njezinom kraju, a u svojoj zahvali nakon pozdrava djevojčice **Hane Dekić**, mladomisnik se, pojašnjivši odabir svojega mladomisničkoga gesla, spomenuo i ostalih bereških svećenika, napose Josipa Radićeva (1896. - 1975.), sina Berega, s kojim je bio i rodbinski povezan. *Zahvalan sam ponajprije Bogu na milosnom daru svećeništva te Gospi koja me je sve ove godine čvrsto držala za ruku i vodila k oltaru svoga Sina. Ona mi je svojim zagovorom isprosilu snagu u svim trenucima moga života – u onim lijepim, a posebice u danima kad je trebalo čvršće zagrliti križ. Zahvalan sam i građanima Neba, a posebno svetoj Maloj Tereziji, bl. Alojziju Stepincu i služi Božjemu Gerardu Tomi Stantiću. Kako bih došao do svećeništva, Gospodin se na zemlji poslužio mojom pokojnom tetom Anicom Dekić, koja me je od malena dovodila u ovu crkvu. Zahvalan sam obitelji koja je bila uz mene, župniku Kovačeviću, p. Ivanu Vinkovu, jedinom živućem svećeniku iz Berega te župljanima na molitvama koje su me pratile na putu do oltara. Hvala što ste me izmolili i darovali Gospodinu. Pozivam vas da i dalje pratite i mene i sve svećenike svojim molitvama, zaključio je mladomisnik.*

Slavlje dara svećeništva nastavljeno je nakon mise ispred župne crkve, a sa sustolnicima iz Hrvatske i Bačke u restoranu u Somboru. Među njima istaknuti su udio imali članovi *Kranjčevića*, udruge čijim je članom i mladomisnik, odjeveni u šokačke bereške narodne nošnje. Predvođeni predsjednikom **Miloradom Stojnićem** oni su mu podarili misnicu, a svojim veseljem, pjesmom i igrom, kojoj nisu mogli odoljeti ni prisutni klerici, umnogome su uljepšali cijelo mladomisnikovo slavlje. /**Marko Tucakov**/

Proslava Dana posvećenog života

Misnim slavljem na blagdan Svijećnice, 2. veljače, u subotičkoj franjevačkoj crkvi započela je drevna devetnica u čast Gospe Lurdske. Već dugi niz godina ta devetnica započinje proslavom Dana posvećenog života, odnosno Dana redovnika i redovnica.

Na početku sv. mise biskupa i sve okupljene pozdravio je gvardijan **fra Zdenko Gruber**. On je izrazio radost što i ove godine svi zajedno mogu proslaviti Dan posvećenog života. Misno slavlje predslavio je subotički biskup **mons. dr. Ivan Pénzes** u zajedništvu s fra Zdenkom i **o. Zlatkom Žuvelom**, karmelićaninom, učiteljem novaka. U koncelecijaciji su bili i **mons. dr. Andrija Anišić**, **mr. sc. Mirko Štefković** i mladomisnik, **vlč. Dražen Skenderović**, a đakonsku službu vršio je **vlč. Luka Poljak**. Na raspolaganju za ispovijed bili su **o. Péter Dezső** i **mons. Marko Forgić**. Slavlje je započelo blagoslovom svijeća u kapeli Crne Gospe te svečanom procesijom sa svijećama.

Prigodnu propovijed održao je o. Zlatko. On je u svojoj propovijedi tumačeći smisao blagdana i Božje riječi istaknuo: *Šimun i Ana predstavnici su onoga malog broja onih koji su ispunjeni Duhom Svetim. Njihove su misli bile neprestano upravljene prema obećanom Mesiji. Stoga je njihova vjera dobila utjehu, duša mir, kako veli starac Šimun jer su njihove oči, a misli se na oči duše, oči srca vidjele spasenje, vidjele svjetlost... I mi smo pozvani ostvarivati to isto. Rasti u spoznaji Boga. Produbljivati je i imati čežnju za nebeskim dobrima. Onim dobrima, onim vrednotama koje ostaju zauvijek. U nastavku svoje propovijedi govoreći o Danu posvećenog života podsjetio je da svetost nije rezervirana samo na redovnike i redovnice, kao ni samo na biskupe i svećenike i đakone. Svi smo pozvani posvetiti svoj život. To je jasno rečeno u zadnjoj apostolskoj pobudnici pape Franje „Radujte se i kličite“, pobudnici o pozivu na svetost u suvremenom svijetu. Ne u nekom davnom prošlom vremenu, nego u ovom suvremenom svijetu svi smo pozvani biti sveti živci s ljubavlju i pružajući svoje svjedočanstvo u svojoj svakodnevici, tamo gdje se nalazimo. U toj ćemo pobudnici pronaći puno konkretnih savjeta u kojima se možemo pronaći, naravno ako to želimo, zaključio je o. Zlatko. Podsjećajući da je toga dana i početak devetnice Gospi Lurdske naglasio je: Danas u ovoj crkvi započinje i molitvena priprava za predstojeći spomendan Blažene Djevice Marije Lurdske. Eto nam divne prigode da je tako osmislimo. Da je prikazemo Bogu na nakanu vlastitog posvećenja. Bez ikakve sumnje, na to smo od Boga pozvani. To je njegova volja. Gospodin ju je još tamo davno očitovao: „Sveti budite! Jer sam svet ja, Gospodin, Bog vaš!“ On želi da budemo sveti i ne očekuje da se zadovoljimo osrednjim, mlakim, razvodnjenim životom. Na nama je sada da Bogu damo odgovor. Da doista to želimo, i da na tome radimo. Iako takav duhovni put nužno prati borba, borba protiv tri neprijatelja duše, svijeta, đavla i tijela, mi nismo*

sami u toj borbi. Sveti nas hrabre i prate na našem životnom putu, Sveta nad svetima, Blažena Djevica Marija zagovara i majčinski podržava, a naš Gospodin Isus, kojega svakodnevno možemo prepoznati i susreti u novom Hramu Božjemu, u Crkvi, pod svetim prilikama Kruha i Vina, svete Euharistije, trajno nas po njoj hrani, jača, napunja svojom mudrošću i milošću. Tako nas posvećuje i priprema za svoje nebesko kraljevstvo, rekao je na kraju propovjednik.

Na misi su sudjelovale i subotičke redovnice: Kćeri Milosrđa, Dominikanke i Sestre Naše Gospe. Na misi je pjevao zbor „Sv. Cecilija“ pod ravnanjem **s. Mirjam Pandžić**.

Na kraju mise biskup je čestitao redovnicima i redovnicama njihov dan i zahvalio im na njihovom služenju, a okupljene vjernike pozvao je da mole za sve redovnike i redovnice, a osobito za nova redovnička zvanja – kako muška tako i ženska – jer su redovnici u Crkvi poput čvrstog kamena na kojem ona stoji i ako se smanji njihov broj Crkva neće biti više tako snažna i djelotvorna.

Na misi je sudjelovala i gošća iz SAD-a, **Tetiana Stawnychy** iz Washingtona, izaslanica Američke biskupske konferencije za financiranje projekata istočne i jugoistočne Europe. Poslije svete mise redovnici i redovnice nastavili su druženje u blagovaoni samostana gdje su načinili za uspomenu na taj dan zajedničku fotografiju s biskupom Ivanom. /A. A./

Vlč. Dražen Skenderović imenovan kapelanom u župi sv. Roka

Dekretom subotičkog biskupa Ivana Pénzesa, mladomisnik **vlč. Dražen Skenderović** imenovan je župnim vikarom-kapelanom u subotičkoj župi sv. Roka.

Dražan je dužnost stupio u srijedu 20. veljače, a za svećenika je zaređen 25. siječnja u subotičkoj katedrali sv. Terezije Avilske. /Zv./

Proslava bračnih jubileja u župi Marija Majka Crkve u Subotici

U župi Marija Majka Crkve u Subotici, u nedjelju 10. veljače proslavljen je dan sakramenta braka. Na ovaj dan odazvalo se 17 parova, kako bi i na ovaj način potvrdili svoju bračnu ljubav prema odabranom partneru.

Na proslavu ovoga dana odazvali su se: **Vanja i Lojzija Babičković** (50), **Ana i Grgo Pečerić** (50), **Ester i Imre Udvardi** (45), **Gabrijela i Ivan Haniček** (45), **Veronika i Jakov Šarčević** (45), **Vita i Péter Losonc** (45), **Ljubica i Toma Martinović** (40), **Branka i Ivica Šokčić** (35), **Danica i Marinko Mlinko** (35), **Ivanka i Andrija Ivanković** (35), **Kata i Zlatko Kopunović Legetin** (35), **Ilinka i Zlatko Vukoja** (30), **Zorica i Lazar Gabrić** (25), **Aranka i Tomislav Stantić** (10), **Beata i Atila Sarapka** (10), **Andrijana i Branislav Margetić** (5) te **Nevena i Boris Koračak** (5).

Svečanu svetu misu predslavio je župnik vlč. dr. **Marinko Stantić**, koji je sve ovo organizirao, a nakon što su naviještena čitanja u svojoj homiliji pozdravio je sve bračne jubilarce te se osvrnuo na liturgijska čitanja koja su ga obradovala jer su se čitanja uklapala u ovaj jubilej pružajući ohrabrenje i svjedočanstvo. Župnik Marinko istaknuo je da u Svetom pismu more i rijeka simboliziraju nesigurnost, nestabilnost, nešto što propada te je govorio o Isusu kako je zamolio Šimuna da izveze lađu na pučinu i baci mreže za lov. Šimun je na to odgovorio da su cijelu noć lovili i da nisu ništa uspjeli uloviti, ali ako je to bila Isusova naredba onda su to učinili i ulovili mnogo riba. Župnik je potom upitao slavljenike kakve to veze ima s njima. Ono što je izdvojio jest jezero u koje su uplovili ovi bračni parovi koji su ispred oltara došli i rekli jedno drugome „obećavam da ću s tobom biti u dobru i zlu, zdravlju i bolesti ili bilo kojoj drugoj situaciji biti uz tebe.“ *S takvom lađom*

uplovili ste u jezero koje je nestabilno ili nesigurno, kada ste jedno drugom izrekli „da“ i prihvatili Isusov poziv kako je to Šimun izgovorio na jezeru, rekao je vlč. Marinko u svojoj homiliji.

Nakon pričesti, prigodnu recitaciju *Za godišnjice braka* **Marinka Vukovića** pročitala je **Marijana Prčić**. Nakon toga župnik je pozvao bračne jubilarce da se još malo zadrže u crkvi kako bi primili dar od župne zajednice. Na svetoj misi pjevao je župni zbor pod ravnanjem kantora **Maria Bonića**, a izravno je prenosila Radio Marija Srbije. /**Dario Marton**/

Za godišnjice braka

Obraćam se vama koji danas slavite,
lipo je što jedno za drugo marite!
Od srca vam čestitam godišnjice braka,
nek' vam i na dalje srićna bude svaka!

Triba da se ponosite time,
jer teško je očuvat brak u današnje vrime.
Potrebno je puno razumivanja, strpljenja i tolerancije,
za brak ni'ko ne daje garancije.

Srodna duša se ne nalazi na svakom koraku,
zato triba molit i imat viru jaku!
Onda će ti pomoć i postarat se oko tog'
i sam dragi Bog.

Naravno da u braku bude i kriznih dana,
pa ni'ko nije savršen i bez mana!
Tad je bitno ne tvrdoglaviti se, i koliko sebe,
toliko poštovat i bračnog druga
i zagaranirana je veza duga!

Muževi, još je jedno bitno:
zanemarit zvocanje sitno.
Znajte, svađanje je bijedno,
učinite da vam se žene osjećaju vrijedno!

Nek' vam žena i po danu i kad je tama
osjeti da je dama!
U životu ima prioritet jedan,
virujte truda je vrijedan!
Kad od posla ne znate što prije,
prvo učinite da vam se žena smije!
Ima još i izreka važna, a poruka joj je snažna.
S njom će se složiti žena svaka: „Čistoća je pola braka“.

Ima još jedno pitanje koje vas mlađe prati,
jer svi bi to volili znati.
Pogotovo to već danima župnika zanima,
oprostite, nije moje da se u to mećem:
Ali, da li vi sa dvoje dice, radite na trećem?!

Zahvalnica o 45. obljetnici svećeničkog ređenja mons. Beretića

Prije 45 godina, u somborskoj župnoj crkvi Presvetoga Trojstva, 17. veljače 1974. godine, katedralni župnik mons. Stjepan Beretić, primio je svećenički red po rukama subotičkog biskupa Matije Zvekanovića. Svoju svetu misu zahvalnicu o 45. obljetnici svećeničke službe mons. Beretić je služio u nedjelju 17. veljače u katedrali bazilici sv. Terezije Avilske.

Nakon svečanog himna Tebe Boga hvalimo, riječi iskrene čestitke našem dragom župniku je u ime svih vjeroučenika uputila učenica četvrtog razreda **Matea Miković**:

*Župniče naš dragi, mili,
za sve što ste učinili, ili za nas pretrpjeli,
neka Vam je danas hvala
od velika i od mala!
Oprostite, župniče mili,
ako smo Vas uvrijedili,
ili nezahvalni bili!
Ljubav Božja nek' vam vrati,
Ljubav Božja nek' vam plati
svaki trud i svaku muku
darovanu svome puku!
Živjeli!*

Dragi Bog ne obećava dane bez bola, osmijeh bez tuge niti put bez trnja, ali nam je darovao dobrog župnika koji nam svojim životom i riječima daje snagu za dan, utjehu za suze i svjetlo za put! Najiskrenije čestitke povodom dugogodišnjeg, ustrajnog predanja Onome koji vas je odabrao i pozvao. Bog Vas blagoslovio i pomogao vam da i dalje neumorno i dosljedno hodite njegovim putem! /**Nevena, katehistica** /

Bili atari*

Kad atar se zabili
i njiva pod mrazom stegne se
poželim da k'o kadgod
snig padne u studenom
pa sve smrzne
i pod nogom puca –
i zemlja i grane suve,
i nosovi dičiji kad pocrvene
i nanine oči se zacakle
kad nas oko astala okupi
i baćo Očenaš kad predmoli;
Kad vranca u s'onca upregnu
da me voze kroz šorove,
viter lice da umije
i pogled pročisti
i brige
i teške riči,
i neslogu i raspre;
Oči kad zatvorim
iz daljine da začujem
žamor našeg svita
što na Prelo ide,
da zašušti svila divojačka
i zaškripi čizma momačka –
smij do zore se razliva;
Jutrom, dok svi
pod dunjom s mirom snivaju,
kujna na krov zam'riši
i skorup na vrilom mliku se
skupi;
Poželim da salaši srušeni
uskrсну;
Kad atar se zabili
k'o kadgod –
poželim da Bog nas sačuva
i sutra da nas bude!

Željka Zelić Nedeljković

** Prvonagrađena pjesma
Velikoga prela 2019.*

Sombor: Blagoslov svijeća i grla u župi Uzvišenja sv. Križa

Na Svijećnicu, 2. veljače u crkvi Uzvišenja sv. Križa u Somboru služeno je misno slavlje u čast prikazanja Gospodinova te je vršen obred blagoslova svijeća.

Sutradan, 3. veljače, na dan sv. Blaža biskupa i mučenika, veliki broj vjernika također se okupio na obred blagoslova grla, peciva i vina. Ovaj spomendan podsjeća nas na to kako je sv. Blaž bodrio svoje vjernike da ustraju u vjeri. Kada bi spustio svoju ruku na bolesne, odmah bi im se vratilo zdravlje. Naši su župljani svojim domovima ponijeli i blagoslov u svojim srcima, da svojom vjerom i primjerom šire mir i ljubav u svojim obiteljima. /Marica Mikrut/

Vajska: Don Boscova zabava

Užupi sv. Jurja u Vajskoj, 3. veljače upriličena je Don Boscova zabava za djecu i mlade.

Lijepi broj kako djece, tako i roditelja, okupio se u novoj župnoj dvorani, koja je zbog velikoga broja posjetitelja bila premala za sve aktivnosti i natjecanja

koje su priredili organizatori ove zabave, vlč. Dominik Ralbovsky, sa svojom sestrom Kristinom Ralbovsky. Djeca su radosna srca i raspjevane duše pjevala pjesme, plesali uz razne glazbene ritmove, a bilo je tu i kokica,

šećerne vune i raznih šaljivih igrica. Na kraju zabave vjeroučiteljica Kristina uručila je dar župniku Vinku Cvijinu, koji je u zabavi uživao koliko i djeca. /Amaliya Šimunović/

Sonta: Don Boscova zabava

Uvjeronaučnoj dvorani župe sv. Lovre u Sonti, 17. veljače održana je zabava za djecu u čast Don Bosca, zaštitnika mladih i djece.

Radost i igru donijeli su nam vlč. Dominik i s. Kristina Ralbovsky. Susret je započeo plesom koji su sva djeca prihvatila i brzo savladala pokrete. Slijedile su zanimljive igre, djeca su bila podijeljena u skupine, a animatori su predvodili djecu. Velečasni Dominik glumio je sveca, što je djecu oduševilo.

Pred kraj susreta djeca su poslužena kokicama i šećernom vunom koje su donijeli gosti, a domaćin vlč. Josip Kujundžić iznenadio ih je pizzom i sokovima. Djeca su otišla svojim domovima ispunjena radošću. /Karolina Lukić/

Dan škole i proštenje sjemenišne kapele

Na Obraćanje sv. Pavla apostola, 25. siječnja, proslavljen je Dan gimnazije *Paulinum* i proštenje sjemenišne kapele. Ova školska godina je 56. od kako *Paulinum* neprekidno djeluje od osnutka od 1962.-63. godine. Naša škola je jedina takvog karaktera na našim prostorima. Škola je ponosna što je do sada dala šest biskupa. Šesti biskup je mons. Petar Palić, koji je prošle godine u svibnju posvećen za hvarškoga biskupa. Na Danu škole i proštenje sjemeništa, biskup Palić bio je naš dragi

gost. Predslavio je svečanu sv. misu i propovijedao na hrvatskome jeziku. Uz biskupa Palića, drugi gost nam je bio Zsolt Márton, rektor budimpeštanske bogoslovije. On je u svom govoru na mađarskome jeziku istaknuo značaj obraćenja sv. Pavla, a zatim vrijednost učenja i znanja koji je potrebno svakom učitelju crkve. S gostima su sumisili naš ravnatelj mons. József Miocs i duhovnik, mons. Marko Forgić. Učenici *Paulinuma* animirali su svetu misu čitanjima, pjesmama i molitvom vjernika.

Poslije svete pričesti, uslijedio je kratki program u kojemu su učenici izveli pjesme, recitacije i instrumentalne točke. Na kraju slavlja ravnatelj je zahvalio biskupu Paliću i rektoru bogoslovije te ostalim gostima na sudjelovanju. Slavlju su nazočili i predstavnici društvenog i političkog života. Dan škole i proslava sjemenišne kapele završen je zajedničkim agapeom u velikoj dvorani *Paulinuma*.

Duhovna obnova – Rekolekcija

Prema propisima Crkve za sjemeništa i za katoličke zavode, svake godine treba biti održan barem jednom Dan duhovnosti, odnosno rekolekcija. Sjemenište *Paulinum* drži se toga propisa, a biskupijski liturgijski kalendar za *Paulinum*, za 31. siječnja propisuje Dan klanjanja. Taj dan pobožnosti prema Presvetom Oltarskom

Sakramentu, spajamo ujedno s Danom duhovnosti. Rekolekciju je 30. siječnja navečer započeo duhovnik mons. Marko Forgić, a 31. siječnja prijepodne slušali smo razmatranje vlč. Lászla Hajdua, kapelana Sv. Terezije, dok je poslijepodne predavanje održao vlč. Dragan Muharem, župnik iz Male Bosne. Dan duhovnosti završen je sv. misom i homilijom ravnatelja mons. Józsefa Miocsa.

Posjet „Anuncijati“

U Subotici časne sestre imaju samostane *Marianum* Bačkih sestara Naše Gospe, sestre Naše Gospe Zagrebačke provincije imaju *Anuncijatu*, samostan imaju i sestre Kćeri milosrđa te Sestre dominikanke sv. Anđela čuvara.

Paulinci od vremena do vremena posjećuju subotičke župe i crkve, a zatim i samostane da bi bolje upoznali život i rad crkvenih osoba i vjernika. U bliskoj prošlosti posjetili smo samostan sestara Naše Gospe *Anuncijata*. Ondje nas je dočekala s. M. Mirjam Pandžić koja nam je tumačila osnivanje reda i svrhu ustanove družbe. U kapeli samostana primila nas predstojnica s. M. Karmela Kovačević. Ona je govorila najprije o svom životu i radu u sjemeništu, a zatim o samostanu i o samoj kapeli. Rekla je da je red do II. svjetskog rata posjedovao građansku školu, današnju osmoljetku Jovan Jovanović Zmaj s kapelom. Nakon oduzimanja zgrade i kapele, sestre su iznijele namještaj i devocionalije i sada se te stvari, oltar, svetohranište, slike, kipovi i klupe nalaze u kapeli. U prelijepoj kapeli izmolili smo krunicu i pjevali dragoj Gospi marijanske pjesme na hrvatskom i mađarskom jeziku.

Proštenje u Novoj Crnji

U Novoj Crnji (Magyarcsernye) u Banatu, 5. veljače proslavljen je blagdan svete mučenice i djevice Agate.

Misno slavlje predslavio je generalni vikar **János Fiser** uz kojega su suslavili svećenici: **Tamás Masa**,

Zoltán Varga, **Janez Jelen**, **Pál Szemerédi**, **János Hallmai** uz asistenciju đakona. Prigodnu propovijed održao je vlč. Masa koji nas je podsjetio na svjedočanstvo svete Agate za Krista. Poslije svete mise nazočni su svećenici i vjernici iskazali štovanje relikvijama sv. Agate. /**Janez Jelen, salezijanac**/

Don Boscov blagdan u Mužljji

Djeca, mladež i odrasli s mužljanskim svećenicima, 31. siječnja proslavili su blagdan **Oca i učitelja mladih**, svetoga Ivana Bosca.

Kao obično, slavlju su nazočila djeca nižih razreda, Mađari-katolici sa svojim nastavnicima i ravnateljem škole, a ovoga puta došli sa svojim profesorima i učenici osmog razreda, budući krizmanici. Na misnom slavlju sumisli su svećenici **László Gyuris**, **Pál Szemerédi** te svi mužljanski salezijanci: **Stojan Kalapiš**, **Stanko Tratnjek**, **Zoltán Varga**, **Janez Jelen** uz asistenciju đakona **Zoltána Sándora**, dok je propovijedao **János Halmi**; posluživali su pitomci iz internata **Jenovan Flórian** i **Dániel Imre Tóth** te mužljanski ministranti. Propovjednik je prikazao ukratko don Boscov život, koji mužljanski vjernici i mladež jako dobro poznaju. Nemojmo izgubiti iz vida da živimo u 21. stoljeću koje je stoljeće potrošačkoga društva. Sredstva društvenog priopćivanja nam naređuju: „Uživaj, dakle jesi.“ To društvo ima takoreći i svoje „sveće“; njih krasi moć, bogatstvo i vlast te

tjelesna, a ne uvijek duhovna ljepota. U mnogo slučajeva kršćanski roditelji daju kod krštenja imena ovih tobožnjih svetaca – i nažalost i u njihovu novopaganskom duhu odgajaju svoje potomstvo. Devetnaesto stoljeće bilo je opasno za mladež, osobito poradi svojih prevratničkih ideja. Tada je Bog darovao Crkvi muža, koji je i danas moderan jer i danas je mladež potrebna odgoja, poštenja, uzora. Don Bosco je bio velikodušni svećenik, koji je sve svoje sile, znanje i sposobnosti upotrijebio za spas siromašne ili napuštene mladeži. /.../ Zato je njegova poruka o radu za mladež i s mladeži potrebna i korisna i danas. To dokazuju salezijanci svojim požrtvovnim radom i oni predstavljaju danas drugi najbrojniji muški red u Katoličkoj crkvi – a za veliko poslanje trebaju novi velikodušni mladi koji će se žrtvovati za spas svojih vršnjaka, rekao je propovjednik.

Na kraju mise iznenadili su nas budući prvopričesnici koji su hrabro izrekli nekoliko misli upućenih današnjoj mladeži i odgojiteljima. Na svetoj misi pjevali su zbor „Don Bosco“ i župni zbor. Na kraju mise salezijanski su prijatelji iskazali štovanje pred svečevim moćima. /**Janez Jelen, salezijanac**/

Susret predsjednika biskupskih konferencija o zaštiti maloljetnika u Crkvi

Slušati „vapaj malenih koji traže pravdu“, ne govoreći „jednostavne i samorazumljive osude“, nego poduzeti „konkretnu i učinkovitu mjeru“ kako bi se suprotstavili tom „zlu koje pogađa Crkvu i čovječanstvo“, poziv je koji je uputio papa Franjo u svom kratkom uvodu u rad susreta „Zaštita maloljetnika u Crkvi“, koji se dogodio u Vatikanu proteklog mjeseca.

„Suočeni sa zlom seksualnog zlostavljanja koje su počinile osobe iz Crkve na štetu maloljetnika odlučio sam zatražiti od vas, patrijarhâ, kardinalâ, nadbiskupâ, biskupâ, redovničkih poglavara i voditelja, da svi zajedno prignemo uho Duhu Svetom i s poučljivošću njegovu vodstvu slušamo vapaj malenih koji traže pravdu“.

„Na našem susretu leži teret pastoralne i crkvene odgovornosti koji nas obvezuje da zajedno, na sinodalan, iskren i dubok način, razgovaramo o tome kako se suočiti s tim zlom koje pogađa Crkvu i čovječanstvo“, nastavio je papa Franjo govoreći o pedofiliji: „Sveti Božji narod nas gleda i očekuje od nas ne jednostavne i samorazumljive osude, već konkretne i učinkovite mjere koje treba pripremiti“. „Potrebna je konkretnost“, dodao je spontano. „Započnimo, dakle, naš put oboružani vjerom i duhom maksimalne parezije, hrabrosti i konkretnosti“, pozvao je Papa na kraju svoga uvoda.

Na vatikanskom samitu o zlostavljanjima koje su počinili svećenici, sudjelovalo je 190 sudionika: predsjednici biskupskih konferencija, poglavari Istočnih katoličkih Crkava, ordinariji koji ne pripadaju biskupskoj konferenciji, vrhovni poglavari muških redovničkih zajednica, vrhovne poglavarice ženskih redovničkih zajednica, prefekti vatikanskih dikasterijâ, članovi Rimske kurije, članovi Vijeća kardinalâ, članovi Organizacijskog odbora, moderator i govornik.

„Kao pomoć, želio bih s vama podijeliti neke važne kriterije koje su formulirale razne biskupske komisije i konferencije koje će pomoći u našem razmišljanju“. Donosimo popis pojedinih prijedloga/smjernica predstavljenih tijekom sastanka posvećenog zlostavljanju maloljetnika:

- Okupiti strukture za slušanje, sastavljene od stručnih i učenih osoba, u kojima će se provoditi prvo razlučivanje slučajeva navodnih žrtava.
- Obavijestiti građanske i više crkvene vlasti, sukladno civilnim i crkvenim uredbama.
- Uspostaviti posebne protokole za istraživanje optužbi protiv biskupâ.
- Pratiti, štiti i liječiti žrtve, nudeći im svu potrebnu potporu do potpunog oporavka.
- Povećati svijest o uzrocima i posljedicama spolnog zlostavljanja kroz inicijative koje će se organizirati u sklopu trajne formacije biskupâ, redovničkih poglavara, klerikâ i pastoralnih djelatnika.
- Osmisliti nove oblike pastoralne skrbi za zajednice ranjene zlostavljanjima te pokorničke i prakse rehabilitacije za počinitelje.
- Osnajati suradnju sa svim ljudima dobre volje i djelatnicima masovnih medija, kako bi se prepoznalo i odvojilo stvarne slučajeve zlostavljanja od lažnih te lažne optužbe, glasine i ocrnjivanja.
- Podići minimalnu dob za ženidbu na 16 godina.
- Pravo na obranu: načelo prirodnoga i kanonskog prava o pretpostavki nevinosti mora se također čuvati sve dok ne bude dokazana krivnja. Zato je nužno ne dopustiti objavljivanje popisa optuženih čak ni u biskupijama, prije preliminarne istrage i konačne presude.
- Obdržavati tradicionalno načelo razmjernosti kazne počinjenom zločinu i odlučiti da svećenici i biskupi proglašeni krivima zbog spolnog zlostavljanja moraju napustiti javnu službu.
- Osigurati da psihološku procjenu kandidata za svećeništvo i posvećeni život provode kvalificirani i provjereni stručnjaci.
- Stvoriti obavezna pravila ponašanja za sve svećenike, redovnike/redovnice, pomoćno osoblje i volontere kako bi se postavilo odgovarajuće granice u osobnim odnosima. Posebno treba odrediti nužne uvjete za osoblje i volontere i provjeriti jesu li eventualno u prošlosti počinili kakvo kažnjivo djelo.

Nedjelja, 3. 3. 2019.**OSMA NEDJELJA KROZ GODINU****ČITANJA:**

Sir 27,4-7; Ps 92,2-3.13-16; 1Kor 15,54-58; Lk 6,39-45

Osnovna procjena čovjeka temelji se na njegovim riječima, djelima i mislima. Sve to izvire iz ljudskoga srca, koje može biti dobro ili zlo. Ovisno o tome kakve riječi, djela i misli iz njega izviru.

O **riječima** nam govori prvo čitanje. Pisac knjige Sirahove kaže da nedostaci čovjekovi izbijaju kroz njegov govor, a riječi otkrivaju njegove osjećaje. Stoga, iako je govor osnovno sredstvo komunikacije, ono je naša najveća kušnja.

O **djelima** nam govori sv. Pavao, gdje nas u posljednjem retku drugog čitanja bodri da budemo postojani i nepokolebljivi u djelu Gospodnjem jer naš trud nije neplodan i uzaludan u očima Gospodnjim.

O **mislima** (srcu) govori nam Isus u evanđelju. Misli ljudske su skrivene, ali vide se po našim riječima i djelima. Stoga iz dobrih misli (srca) ne mogu izrasti zli plodovi, isto tako i obratno.

Terapeutska mjera za sve nas jest posvetiti se svojem „brvnu“, pročistiti najprije svoje misli (srce) te će i naše riječi i djela biti dobri i čisti.

Nedjelja, 10. 3. 2019.**PRVA KORIZMENA NEDJELJA****ČITANJA:**

Pnz 26,4-10; Ps 91,1-2.10-15; Rim 10,8-13; Lk 4,1-13

Kušnje i napasti svakodnevni su kruh svakog čovjeka. Nema veze je li on vjernik ili ne. Razlika je jedino u tomu što su vjernici svjesni od koga one dolaze i kako se oduprijeti. Živimo u vremenu kada su opće ljudske i obiteljske vrednote svedene na subjektivni osjećaj, samim tim i moralno uporište koje crpimo iz tih vrednota svodi se na trenutno raspoloženje. Zato je danas više nego ikad potreban govor o kušnjama i napastima u vidu prevencije, kako se ne bismo zarazili teškim zlom te tako ugrozili svoje živote, svoje pozive. Najveća obrana koju nam Isus u današnjem evanđelju nudi jest Božja Riječ, tj. Sveto pismo. U Božjim riječima nalazi se snaga koja je jača od svake napasti i kušnje. U njegovim riječima nalazimo put, istinu i život za svakoga čovjeka bez obzira na njegovo podrijetlo, nacionalnost ili kulturu.

Nedjelja, 17. 3. 2019.**DRUGA KORIZMENA NEDJELJA****ČITANJA:**

Post 15,5-12.17-18; Ps 27,1.7-9.13-14; Fil 3,17 – 4,1; Lk 9,28b-36

Vjerovati Bogu nije lako. Mnogo toga stavljamo na raspolaganje na temelju njegove riječi. Abraham je napustio svoje pleme i mjesto prebivanja te otišao u nepoznato na

temelju Božjeg obećanja, da će zaposjesti veliku površinu zemlje i da će imati potomstvo brojno poput zvijezda na nebu. Tko bi u to povjerovao?! Još je čekao cijeli dan Boga da sklopi s njim savez. Mogao se sto puta predomisli... Slična je situacija bila nekad u crkvi, a tako je i danas. Mnogima od nas koji smo u službi Božjoj crkva služi za stjecanje ugodnog načina života i lažne slave. Stoga nas Pavao potiče da svoj pogled usmjerimo prema njemu i onima koji svoj poziv žive po uzoru na Krista. U evanđelju promatramo preobraženog Krista koji nam daje realni dokaz svoje božanske naravi te pomaže našoj vjere prikazujući Mojsija (Zakon) i Iliju (proroke) kao svjedoke njegovog mesijanskog poslanja.

Nedjelja, 24. 3. 2019.**TREĆA KORIZMENA NEDJELJA****ČITANJA:**

Izl 3,1-8a.13-15; Ps 103,1-4.6-8.11; 1Kor 10,1-6.10-12; Lk 13,1-9

Bog je mnogo učinio za židovski narod. Izveo ih iz Egipta, pratio ih u svim poteškoćama i doveo u obećanu zemlju. Međutim, nisu svi Židovi to cijenili. Neki su taj čin ljubavi odbacivali. Bog je mnogo učinio, i čini za nas, vjernike.

Pitam se nekada... Iscrpljujem li ovu plodnu bačku zemlju ne dajući nikakvog ploda? Koliko puta je Gospodin nada mnom izgovorio riječi: „Posijeci ga“?

Bog nam daje prilike, ali ako ih ne koristimo, prestat će... Realnost je to koju ne umanjuje milosrđe i ljubav. O tome nam govore i Pavao i Isus, ne kako bi nas uplašili, nego kako bi nas potaknuli na razmišljanje stojimo li ili ležimo? Činimo li dobro ili zlo? Jer jednom će i naše vrijeme isteći...

Nedjelja, 31. 3. 2019.**ČETVRTA KORIZMENA NEDJELJA****ČITANJA:**

Jš 5,9a.10-12; Ps 34,2-7; 2Kor5,17-21; Lk 15,1-3.11-32

Često ćemo ovo nedjelji odlomak iz evanđelja nazvati prisposoba o izgubljenom sinu, a zapravo ovo je prisposoba o milosrdnom ocu. Isus, čuvši gundanje „pravednih“ farizeja zato što se druži s carinicima i grešnicima, daje na znanje svima nam tko je zapravo Otac.

Otac je onaj koji nam daje nezaslužene darove. On je onaj koji nam daje slobodu da odemo i čeka nas da se vratimo. On je onaj koji oprašta. On je onaj koji se raduje našem povratku. On je onaj koji nam vraća naše dostojanstvo.

Sin smo mi koji tražimo ono što nismo zaslužili. Sin smo mi koji uzaludno trošimo svoje darove. Sin smo mi koji se sjetimo našeg oca tek kada više nemamo drugih opcija. Sin smo mi koji se gorko kajemo. Sin smo mi koji se vraćamo svome Ocu.

Također, mi smo i drugi sin, koji ljubomorno gundamo na milosrđe našega Oca, osuđujemo ljubav prema raskajanom bratu, i ne želimo sudjelovati na Očevoj gozbi pripremljenoj za sve nas.

Gloria, kamenčići u mozaiku

(I. dio)

Gloria – Slava potječe od poklika što su ih – zajedno s *Kyrie eleison* – razni zborovi i skupine izvikivali iz svega glasa u pobjedničkoj povorci kada se rimski car ili vojskovođa vraćao cestom *Via sacra* prema hramu Jupitera. Tu jedan klikne: „Laudamus te“ (slavimo te), ondje gomila: „Benedicamus te“ (blagoslivljamo te), na drugoj strani skupina: „Adoramus te“ (klanjamo ti se)... Buka je to i pjevanje poput odjekivanje trube i udaranja bubnjeva. Gregorijanski napjevi povezali su pojedine poklike u retke, lelujanje su preobrazili u sreden himan, u psalam koji se više ne da raskinuti. Ono skuplja bljeskave kamenčiće mozaika u jasnu sliku. Dolazi do izražaja puna ljepota himna *Gloria*, napose ako se pjeva. Ipak bi, u podsvijesti, pjevatelj himna *Gloria* morao zadržati u sjećanju vrijednost pojedinačnih poklika – pojedinih kamenčića u mozaiku. Sjaj reda ne može postati vidljiv ako pojedinačni sastojci ne zadrže svoju pripadnu vrijednost. To će onda postati vidljivo u izvedbi pjevača (Theodor Schnitzler).

Vazmena pjesma

Četvrti se stavak zove *vazmena pjesma*. Redni broj ne odaje nikakav povijesni redoslijed. Jutarnja pjesma *Gloria* ima svoje prvenstveno liturgijsko mjesto u vazmenoj noći. Na to vjerojatno upućuju one iste okolnosti koje su bile na djelu u *kvatrenoj noći*. Euharistijsko slavlje vazmenoga bdjenja počinje onda kad se već pojavljuje osvit jutra. Stoga se u tom trenutku jutarnja pjesma nameće sama od sebe. Ona biva pohvalom novoga jutra uskrsnuća, jutarnjom pjesmom Kristova kraljevstva. Svećenik, prema uputi rimskoga sakramentara, smije pjevati

Gloria samo na Uskrs. Biskupu se to u 6. stoljeću dopušta na velike blagdane mučenika i u nedjelje. Svakako ostaje pritom vidljiva vazmena narav himna *Gloria*. Jer svaka je nedjelja tjedni Uskrs. Svaki je blagdan mučenika slavljenje uskrsnuća. Još su se u 11. stoljeću pitali zašto čak ni na Božić svećenik ne smije uzimati himan *Gloria*, kad on tako božićno počinje. Tek u 12. stoljeću za svećenika pravilo postaje općenito da sve nedjelje i svi blagdani moraju biti obilježeni himnom *Gloria*.

Jutarnja pjesma

Drugi se stavak zove *jutarnja pjesma*. *Gloria* potječe od neke starokršćanske jutarnje pjesme. Već se u Pavlovim poslanicama može razaznati kakvo li je pjevanje s kršćanstvom uneseno u svijet, ako se razmotre tu i tamo umetnuti kratki hvalbeni himni što su iz liturgijskih slavlja ušli u poslanice. Najopsežnije djelo starokršćanskoga proljeća jesu Ode Salamonove. Nešto je toga došlo do nas u okviru himana, npr. u *Te Deum* (Tebe Boga hvalimo). Tomu pripada i *Gloria*. U tom himnu ostala nam je sačuvana jutarnja pjesma iz 1. stoljeća poslije Krista. Ima duboka smisla u tome što nam je ušćuvana na pragu nedjeljne mise, pri izlazećem suncu euharistije.

Pjesma prvine

Treći se stavak zove: *pjesma prvine*. Kad je u najranijem srednjem vijeku papa slavio kvatre (moglo bi se reći: tromjesečno vazmeno bdjenje) provodila se cijela noć u molitvi, čitanju, pjevanju. Pritom su svećenički kandidati primali sakrament svetoga reda. Novozaređeni bi svećenik – svećenik kardinal, jer je pripadao prezbiteriju rimskoga biskupa – odjahao u svoju naslovnu rimsku crkvu. Jašući bi ugledao nad Sabinskim brdima prvi osvit jutarnjega svjetla. U naslovnoj crkvi čekala je mala zajednica svojega novoga prezbitera. U takvim je prilikama bilo gotovo samorazumljivo da se služba Božja počne himnom *Gloria*, jutarnjom pjesmom. Drugi oblici uvoda bili su već u noći primijenjeni. Zato se u himnu *Gloria* krije pjesma prvine, jutarnja pjesma životu u svetoj službi.

Kristocentričnost himna Gloria

Misa počinje. Sve što se zbiva, sve što se izgovara, usmjereno je prema Kristu. Poljubac i tamjan odaju počast bratu i kralju Kristu. Ulazni psalam govori Kristu i o Kristu. Pokornički čin postavlja se pred suca Krista. Molitva za oprost obraća se Kristovu milosrđu. *Kyrie* pjeva hvalu onomu koji je Gospodin. *Gloria* se odnosi na pobjednika, na Uskrsloga. Te mnogobrojne čine uvodnih obreda moguće je zgusnuti u jedinstvenu litaniju Kristu:

*Kriste koji dolaziš,
Kriste brate,
Kriste kralju,
Kriste raspeti,
Kriste suče,
Kriste milosrdni,
Kriste Gospodine,
Kriste pobjedniče,
Kriste slavodobitniče,
Kriste uskrsli...*

Sve ovo bi valjalo imati na umu kod uvodnih obreda svete mise. Sve se usredotočuje „Po Gospodinu našem Isusu Kristu...“

Evandjelja

Evandjelja ne pripadaju najstarijim svjedočanstvima o Isus Kristu, ali stoje na početku NZ-a. Zašto? Odgovor daje samo ime: Evandjelje, tj. – „Radosna vijest.“ Ono što je Jahve obećavao kroz tolika stoljeća SZ-a, ostvarilo se. I ne samo ono po riječima proroka, manje-više jasno izrečeno, nego u jednom nepojmljivom činu: Otac u Svome Sinu stupio je na tlo ovoga svijeta. Došao u životni prostor Adama – tj. postao je čovjekom. Zbog ovoga četiri svjedočanstva – Mateja, Marka, Luke i Ivana – zovemo evandeljima.

Nastanak ovih tekstova vrlo je zanimljiv. Nisu napisana kao što se običavaju napisati životopisi. Kako bismo bolje razumjeli: pisma sv. Pavla samo o Isusu govore i stariji su tekstovi od evandjelja. Odakle počinje razmišljanje ovoga apostola? – U svakom pismu bez iznimke. Od Uskrsloga. Vrlo rijetko spominje Isusovo djetinjstvo (npr. Gal 4,4), sve je utemeljeno na muc i uskrsnuću Sina Božjega.

Ovo pak znači da su četiri evandjelja napisana suprotnim redom, nego što bismo to očekivali. Najbitnije za nas jest Otkupljenje, žrtva, koja nam je donijela život. Zato su prva i druga generacija kršćana najprije napisali tekstove Isusove muke i uskrsnuća. To je temelj svega: Bog se žrtvovao za čovjeka! Ni u kojoj drugoj religiji – od ljudi izmišljenih – Bog se ne žrtvuje za stvorenje, ni Budha, ni Allah. Od čovjeka traže žrtvu. U jedinoj pravoj vjeri Bog donosi žrtvu za čovjeka. I to svoga Sina. Prvo je napisan temelj naše egzistencije: čin na križu i u uskrsnuću. Zatim su dodali Isusova učenja, zbirku čuda koje je učinio. Tek na kraju, i to samo u dva evandjelja, njegovo djetinjstvo (Mt, Lk) jer to je razdoblje došlo najkasnije u središte razmišljanja prve kršćanske zajednice.

Zbog ovog suprotnog redoslijeda nastanka evandjelja, ovi sveti tekstovi imaju poseban karakter. Nisu biografija – opis Isusova života – premda u evandeljima ima elemenata biografije. Nisu geografski opis Učiteljevog puta prema Jeruzalemu, iako ima geografskih opisa u tekstovima. Nisu skupina mudrosnih izreka, premda su evandjelja puna njegovih mudrih riječi i naučavanja. Evandjelje je posebna književna vrsta, jedinstvena: nije biografija, putopis, filozofija,

itd., već „Radosna vijest.“ Evandjelje je izvan svih poznatih književnih vrsta: opisuje ono što je Bog realizirao preko Sina za čovjeka. Nije knjiga, koja se pročita, pa se stavlja na policu među ostale spise. Ono što je napisano rukom svjedoka, učinjeno je osobno za mene: umro je za mene i uskrsnuo za mene sam Bog. Tko nema osobni duhovni kontakt s onim koji je donio žrtvu za njega, nikada neće shvatiti Evandjelje ili ostale dokumente NZ-a. Jer bit Radosne vijesti jest upravo ovo: Isus je sve to učinio osobno za mene! Umro i uskrsnuo.

Ovim tekstovima nikada ne možemo pristupiti samo „znanstveno.“ To je previše plitko, površno. Od znanstvenog pristupa daleko je dublji, širi, plodniji „egzistencijalni“ pristup: sve se to dogodilo za mene. Zbog ovoga se zove: Evandjelje tj. Radosna vijest. Meni je radost ono što je Bog učinio za mene.

Evandjelja ne sadržavaju cijeli Isusov život. Maksimalno 3-4 godine. Na početku: djetinjstvo, od Betlehema preko Egipta do Nazareta. Jedna epizoda iz života 12 godišnjeg Isusa. Zatim šutnja sve do javnog nastupa koji je trajao oko dvije godine. Evandjelje ne opisuje Isusov život, nego ono što moramo prihvatiti od njega ako želimo ispravno voditi svoj život na zemlji i stići u vječnost. I to zato što o Nazarećaninu ne treba „mnogo znati“ nego živjeti po Njemu. Jedna jednostavna osoba, koja se drži pravila morala i vjere, daleko bolje razumije evandjelje od diplomiranog teologa ili doktora svetih nauka. Bolje – jer živi ono što Isus očekuje od Adama i iz takvog života crpi iskustvo Božjeg prisustva na njegovom osobnom egzistencijalnom putu.

Tekstovi evandjelja nastali su zbog smrti prvih svjedoka. Ako nema osobe, koja govori iz svog vlastitog iskustva, onda treba zapisati njegove riječi. Tako će ostati kasnijim generacijama. Znanstvenici datiraju nastanak evandjelja od 68. do 69. godine p. Kr. do polovice devedesetih godina prvoga stoljeća. Točne datume nikada nećemo saznati, niti je potrebno jer nisu bitni podatci o evandeljima, nego djela koja činimo po nutarnjoj povezanosti s Isusom Kristom.

Hrana – izraz Božje ljubavi

Ljubav ide kroz želudac!

Velika je veza između hrane i ljubavi. Ovo nije samo narodna poslovice nego i velika teološka istina. Već na samim početcima biblijski tekstovi govore o hrani (usp. Post 1,29-30). Svijet je stvoren tako da svako biće za održanje svoga života mora jesti. Mudrac Sirah primijetio je da je teško shvatiti čudesnost ovisnosti živih bića jednih o drugima i o Bogu (usp. Sir 43, 32-33). Vrijedno je imati na pameti da se hrana i piće ne pojavljuju sami od sebe, već su plod sudjelovanja mnogih elemenata od kojih je samo jedan u nizu čovjek. Shvaćajući krhkost ovisnosti vlastitog života o hrani i životvornu povezanost sa životom i smrti drugih bića čovjek blaguje hranu u zahvalnosti Bogu i svim živim bićima čiji životi podržavaju njegov život i život njegove obitelji. Kad god sjednemo za stol i jedemo, mi ispovijedamo Božje životvorno darivanje ljubavi prema nama i našu međusobnu ljubav. Blagovanje hrane očituje svetost i poniznost. Hrana je neoboriv dokaz da smo ovisni o Božjim darovima i zakonima koje je udahnuo u stvoreni svijet. Jedenje nas podsjeća da smo dio milošću prožetog svijeta, vrijednog pažnje, brige i slavlja. Zato je pristup stolu, zajedničkom blagovanju i teološko razmišljanje o hrani očitovano kroz blagoslovnu molitvu prije jela, u suvremenom svijetu tim više važna praksa svakog vjernika. Hranom se uspostavlja zajedništvo koje potvrđuje da su sva živa bića u stalnoj i dubokoj međusobnoj ovisnosti jedna o drugima i o Bogu koji tako svima daje život. Po hrani i piću stupamo u jedinstvo, ne samo s prirodom i stvorenjima, nego i u intimno jedinstvo sa Stvoriteljem koji je njih udahnuo svrhu i razlog postojanja, blagoslovio ih i dao im moć prenošenja i prosljeđivanja životne snage. Stoga se u našem odnosu prema hrani i piću definira i naš odnos sa Stvoriteljem, izvorom i uzdržavateljem života svih živih bića.

Hrana – izraz ljubavi bića oko nas

Hrana je bila i jest uvijek više od materije, a piće uvijek više od tekućine koja se jedenjem i pijenjem unosi u ljudsko tijelo. Uzimanjem hrane i unošenjem pića kroz vlastita usta čovjek u svoju nutritivnu doslovno unosi biljke, životinje i tekućine koje mu se nalaze na dohvata ruke. Hranom i pićem čovjek stupa u intimni kontakt sa svojim okolišem. Jedenje i pijenje predstavlja čin dodirivanja čovjeka sa životima bića oko sebe. Činom jedenja i pijenja mi sami sebe uključujemo u organsku cjelinu života. Cjelokupna stvarnost postaje dio našeg života. Ostvaruje

se uzajamno kozmičko zajedništvo koje kulminira kad u sebe unosimo hranu i piće. Dok fizički stavljamo hranu u usta, kroz naše usne, kroz naš želudac, kroz naše tijelo ulazimo u najintimniji dodir našeg bića s drugim bićima. Time se događa najizvrsnije zajedništvo s okruženjem svoga postojanja, s cjelovitošću svijeta Božjih stvorenja i sa samim Stvoriteljem. U činu jedenja i pijenja očituje se istina o čovjeku, o njegovu tijelu i duhu, o njegovoj povezanosti i zajedništvu, o njegovoj cjelovitoj duhovnoj i tjelesnoj uključenosti i ovisnosti o svijetu u kojemu živi. Veza između nas i našeg okoliša intimna je i životvorna, primjećuje papa Franjo u enciklici *Laudato si'*, „mi smo dio prirode, uključeni smo u nju i tako smo u stalnoj interakciji s njom“ (LS 139). Gutanjem hrane i pića naše tijelo upija raznolike mirise, okuse, teksturu hrane i pića, a metabolizmom kalorije, vitamine, proteine i ostale hranjive tvari koje postaju dio nas samih, krv naše krvi, kosti naših kostiju, meso našega mesa. Ono što ljudi jedu i piju, s kime jedu i piju i na koji to način čine određuje i označava njihov položaj u zajednici, njihovu ulogu u društvu, njihov međusobni odnos i njihov odnos prema Bogu.

Hrana – konkretna ljubav kroz želudac

Stoga, hrana i piće nije slučajnost, neka bezvrijedna tvar, nego je konkretni izraz Božje domaćinske ljubavi u svijetu (usp. Ps 145,15; 147, 8-9). U hrani i piću se ponajviše očituje vazmeno otajstvo prijelaza iz smrti u život, slavljenje otajstva spasenja i otkupljenja koje nam je Bog podario mukom, smrću i uskrsnućem svoga sina Isusa Krista. Svjesno uzimanje hrane i pića može nas dovesti do dubljeg shvaćanja razloga životvornog događanja spasenja koje se obnavlja i događa svaki put kad blagujemo, jedemo i pijemo. Hrana, teološki gledano, nije svodiva na neživu materiju, nego je živi stvor kojim Bog svijetu život daje. Prijezir činjenice da hrana proizlazi od Boga životvorca i stvoritelja te da se u njoj krije život dovodi nas u opasnost da i sami sebe proglasimo neživom materijom. Hrana i piće nisu samo materija koja puni naš želudac. Prezremo li vrijednost hrane i pića i svedemo li je na mrtvu tvar preziremo i samoga Stvoritelja koji na konkretan način po hrani i piću izliva svoj životvorni blagoslov i pokazuje nam svoju ljubav. Svaki je obiteljski susret oko stola svojevrsno *euharistijsko slavlje*, slavlje smrti i uskrsnuća, u kojem se sa zahvalnošću blagujemo Božji darovi i ostvaruje životno zajedništvo Stvoritelja i Spasitelja ljudi i svih stvorenja.

Veljača i...

Međunarodni dani ljubavi: duhovnih zvanja... braka i... bolesnika

Kako je lijepo pribivati ređenju mladića-đakona za svećenika, za svećenika redovnika, i redovnicu i pri polaganju vječnih zavjeta... To je blagdan za oči, uši, usta, a da ne kažemo za srce, a dušu... Osjeća se ljubav Boga, roditelja, braće i sestara i rodbine prema ređenima i zavjetovanima. Pri proslavi i obnavljanju zavjeta u franjevačkoj crkvi, 2. veljače, i ove godine doživjelo se kako još jednom nebo grli zemlju. Ta je ljubav duhovnih osoba prema Ocu, prema Isusu kao zaručniku i suradniku, ljubav obostrana, ljubav veličanstvena. Bez ljubavi ovoga nema. Po njoj će oni svojim životom biti glas Kristov u Crkvi.

Slični ovome su, jer je to sakrament, dvoje mladih koji iz ljubavi i u ljubavi sklapaju brak na slavu Oca, a sebi i drugima na spasenje. Radujemo se i veselimo njihovoj sreći i podržavamo ih. Oni će svojim životom biti glas Božji u svijetu. Svake godine, druge nedjelje u veljači, slavimo dan braka kao svetu zajednicu dvoje ljudi. Pavlova ljubav ponovno pjeva svoje hvalospjeve Ljubavi.

Treće slavlje ljubavi je Međunarodni dan bolesnika, 11. veljače, na Lurdsu Gospu. To je populacija kojoj je najpotrebnija naša ljubav. Dragi prijatelji, tu smo i mi utkani. Koliko možemo pružimo svoju ljubav svima: svakoj duhovnoj osobi, ljudima u braku i najpotrebnijima u njihovoj bolesti, slabosti i nemoći. Služimo Isusu u svećenicima, redovnicima, bračnim drugovima, bolesnicima. Neka nam Bog po priči o golubu i golubici ulije milost služenja i ljubavi, nesebične, sebedarne... vječne.

Golub i golubica - obiteljska idila

Jednom davno živio na svijetu osobiti Golub. Imao je velika i jaka krila, pametne oči i dobru dušu. Voljele ga sve životinje, i leptiri i pčele... I sve ostale ptičje vrste. A on bi svoje golublje srce dao za svaku od njih. Jednog dana, dok je Golub letio blizu mora podigne se silna oluja, iznenada i niotkud. Zavrti strašna pijavica oko našeg letača, dohvati ga silan vjetar i baci njegovo tijelo u krošnju nekog čempresa. Zatim ga odnese čak na obližnji otok polomivši mu oba krila.

- *Eto, nisam ga bacio baš u more. I mi vetrovi znamo za milost. Pomoći će mu već njegovi prijatelji* - zaključio vjetar i otperja, nadimajući se, dalje.

Najprije je doletio Leptir.

- *O, Golube moj, što si me bacio u brigu. Uplašio sam se da će te vjetar do kraja rastrgati.*

- *Leptire, prijatelju, odleti mi po pomoć* - jedva izgovori izlomljeni Golub.

- *Nemam vremena* - odgovori Leptir. *Krenuo sam po cvjetni prah. Žurim jer ga poslije oluje ima najviše. Ali, donijet ću ti u povratku jedan cvijet.*

- *Što će mi cvijet ovako slomljenom?!*

- *Aaaa... - uporno će Leptir. Dobro je imati kraj sebe cvijet kada si polomljen* - dovikne Leptir na odlasku i odleti na svojim prekrasnim šarenim krilima.

- *Galebe! Ponesi me ti na svojim jakim krilima. Samo do kopna, da ne umrem na ovom otoku sam i izlomljen.*

- *Ne usudim se!* - doviknu Galeb s visine. *Past ćemo obojica. Ali pitaj Ribu. Neka otpliva s tobom do kopna. Vodom je to lakše.*

I Galeb još više raširi svoja krila te odleti nebu pod oblake.

- *Pomozi, Ribo...!* - zavapi Golub slomljenih krila. *Daj da se uhvatim za tvoju peraju pa me odvući do kopna. Da ne umrem na ovom otoku.*

- *Ne mogu* - odgovori Riba. *Ne smijem iznad vode, a ti ispod vode. Stradali bismo i ja i ti. Znaš, izvadit ću ti školjku. I to bisernicu.*

- *Što će meni ovako jadnom školjka bisernica?* - tužno će Golub.

- *A, ne znam? Dobro je imati uz sebe školjku bisernicu kad si u takvom stanju* - zaključio Riba i zaronio u more.

No, ne bi dugo, evo je natrag.

- *Hoćeš li mi pomoći?* - s nadom će Golub.

- *Ma ne, nego sam se sjetila... Trebao bi pitati Galeba. Njegova su krila jaka. Mogao bi te na njima odnijeti do kopna. Zrakom je to lakše* - reče Riba i ponovno zaronio u morsk dubinu.

A onda, odnekud doleti Golubica. Kucalo je njezino srce tako brzo kao da je doletjela ispod vreline samoga sunca. Sletjela je šuteći. Samo joj iz tužnih očiju kapale suze... Jedna za drugom. Sve brže i jače. Spusti se Golubica uz samog Goluba. Naglim pokretom istragne

iz svog tijela desno krilo i nježno ga prisloni na mjesto njegovog polomljenog desnog krila. Suzama natopi nastale rane i one od njezine dobrote odmah zarastu. Od tada su letjeli uvijek zajedno. Ona je mahala lijevim, a on desnim krilom. Nije bilo lako dva tijela nositi sa samo dva krila. Ali su bili presretni: ona, jer je on živ i diše kraj nje, a on jer joj je za krilo darovao cijelo svoje biće. Za oboje je bilo dosta samo onoliko života koliko će živjeti onaj drugi. Zar je trebalo nešto više?

Dragi prijatelji, uđimo u korizmu. Čeka nas vječna Ljubav!

U susret korizmu

Korizma je četrdesetodnevno vrijeme prije Uskrsa? Četrdeset dana povezano je s četrdeset-dnevnim Isusovim postom u pustinji prije njegova javnog nastupa. Zato nas to vrijeme asocira na žrtvu, odricanje i pokoru koju nam Crkva preporučuje u tom vremenu. Zato obično svi odrasli vjernici nastoje donijeti odluku o odricanju od nekog poroka ili grijeha koji ih prati. Na primjer: tko je jako vezan uz TV ili internet ili uz hranu ili piće ili kakve ružne riječi itd., odluči da neće to činiti! Bude to jako teško i gorko. Mnogi ustraju. Obično takvi jedva čekaju da dođe Uskrs, pa da počnu „normalno” jesti, piti ili koristiti medije. Ali, kada dođe Uskrs, onda se opet vratimo na „staro”. Stoga se možemo zapitati je li vrijedilo podnositi tolike žrtve, ako se sve vrati kao prije.

Sigurno da te žrtve vrijede ako su učinjene iz ljubavi prema Bogu i prema čovjeku! A i onome koji ih je činio sigurno je donijelo veliku radost u srcu kad je uspio pobijediti samoga sebe! Ta nutarnja sreća dokaz je da je korizmeno vrijeme doista milosno vrijeme i da ga treba koristiti. Takvu korizmu bih nazvao negativnom jer nam takvim načinom uvijek stoji pred očima onaj: NE! Ne smijem jesti kobasicu koja mi stoji svaki dan pred očima. Ne smijem uzeti rakije, a imam je u kući! Ne smijem jesti slatkiše, a volim ih!

Zato bih podsjetio da postoji i pozitivna korizma! Ta je kada nije riječ o ne, nego o HOĆU! Ovdje se misli na dobro! Jer skloni smo i na taj način biti slabi i griješiti. Propustom. Teško mi je lijepo, pobožno i svakodnevno

moliti. Propuštam. Teško mi je ići slaviti svetu misu, pa i nedjeljom. Propuštam. Teško mi je pomoći bližnjemu. Propuštam. Najčešće su to moji bližnji u kući: roditelji, djeca, susjedi, bolesni rođaci, gladni siromasi... Teško mi je ići na ispovijed, a onda i na pričest, pa živim u teškom grijehu već godinama... Imam nekoga s kime ne razgovaram ili sam mu nešto dužan?

I na takav način mogu postiti! Sjetimo se što kaže Bog po proroku: *Ljubav mi je mila, a ne žrtva*. Ovo je, dapače, bolja korizma.

Ovim načinom ne ulazim u korizmu sam, nego s Gospodinom! Jer kad god se ispovijedam, ili pričesćujem, ili kad molim, krijepim se Bogom i njegovom milošću, pa tako lakše mogu mijenjati svoj život i ponašanje, što je i cilj korizme. Tako ću lakše moći oprostiti bližnjemu ili biti bolji čovjek. Ako i nakon korizmenog vremena ustrajem u takvim odlukama, cijele godine ću postajati bolji čovjek. A to je Gospodin Isus i htio kada je rekao: *Ako te oko sablažnjava, izvadi ga! Ako te ruka sablažnjava, odsijeci je!* Ne trebam ni jedno ni drugo činiti, nego svojim udovima biti gospodar i samo ih za dobro koristiti. A to ne mogu vlastitim silama, nego milošću Božjom, kao što kaže sv. Pavao: *Milošću Božjom jesam što jesam!*

Možda će vam, braćo i sestre, ovo pomoći da kvalitetnije uđete u sveto korizmeno vrijeme. Da donesete dobre odluke. Da se bolje okoristite ovom milošću korizmenoga vremena te da tako svi uskrsnemo s Isusom za bolje ljude, što svi želimo!

Razgovor s fra Danijelom Maljurom, franjevcem u subotičkom franjevačkom samostanu

Razlučivanje Božje volje na putu prema sakramentu braka

Jedno od najčešćih pitanja koje mladi postavljaju svećenicima odnosi se na to je li netko u zdravoj romantičnoj vezi. Često će djevojke pitati treba li vezu nastaviti ili prekinuti. U drugim slučajevima mladić će htjeti govoriti o svom odnosu s djevojkom s kojom je u vezi jer je možda želi zaprositi ili samo učiniti njihov odnos ozbiljnijim, ali ne zna odgovoriti na pitanja koja treba razjasniti. Zatim, tu su bračni parovi koji traže pomoć; nakon godina borbe kroz određene probleme, na kraju pozivaju svećenika pitajući za savjet kako im brak može biti zdraviji. O svemu tome razgovarali smo s **fra Danijelom Maljurom**, svećenikom franjevcem na službi u subotičkom franjevačkom samostanu.

ZV.: Što dolazi na prvo mjesto kada razmišljamo o romantičnim vezama?

Fra Danijel: Najvažnija oznaka zdrave veze je da se podudara s Božjom voljom za naš život. Previše je lako zamijeniti Božju volju našim prolaznim željama, budući da Božja volja na kraju prebiva u dubinama našega srca (kao i naše želje) i prepoznaje se istražujući koje su to naše najdublje želje. Nećemo ovdje pokušavati ulaziti u teologiju razlučivanja Božje volje, ali ćemo istaknuti da postoje indikacije koje mogu ukazivati na stvari koje idu pogrešnim putem. Ta indikacija će biti različita za svaki par, ali ne bi smjelo biti osjećaja žurnosti ili zaglavljenosti za bilo koga od uključenih.

Ne postoji način da se postavi objektivna granica koliko dugo bi par trebao biti u vezi ili biti zaručen, ali se tako nešto ne bi trebalo niti požurivati. Moguće je da se mladić i djevojka sretnu i počnu odmah izlaziti i biti zaručeni u roku od šest mjeseci. S druge strane, moguće je i čekati predugo te na kraju ne bude niti zaruka niti veze. Sve se raspadne. Mogu se ovdje istaknuti razni problemi zbog kojih može doći do nečega takvog. Možda postoji strah od predanosti jednoj osobi na temelju nutarnjih rana ili su tu možda neka druga pitanja koja treba ispitati. Ovdje treba postojati određeno rasuđivanje o stvarnoj mogućnosti da možda dvoje mladih i nisu jedno za drugo, bilo u to vrijeme ili eventualno ikada. Bilo kako bilo, razlučivanje Božje volje važno je kao glavni kriterij koji označava zdravu vezu.

ZV.: Kako se u vezama odnositi prema razočaranjima?

Fra Danijel: Najveća je zabluda o vezama, i na kraju o braku, da vas druga osoba treba usrećiti. To nikada nije

Fra Danijel Maljur rođen je u Zagrebu gdje je pohađao osnovnu i srednju školu. Nakon završene gimnazije upisuje Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu bez nakana da postane svećenik. Pred kraj studija osjetio je da ga Bog zove za sebe te se odazvao njegovu pozivu biti svećenikom i franjevcem.

cem. U službi u franjevačkom redu prošao je mnoga mjesta u Hrvatskoj (Samobor, Rijeka, Zagreb, Čakovec, Koprivnica, Vukovar, Klanjec, Hrvatska Kostajnica, Kloštar Ivanić, Slavonski Brod, a trenutačno je na službi u Subotici). U franjevačkom samostanu u Subotici, uz ostale dužnosti, najviše je fokusiran na rad s mladima, poglavito kroz vjeronauk svake subote navečer.

istina i nikada nije bila svrha braka. Bog je učinio Evu „pomoćnicom“ za Adama. Ova ideja pomagača iz Starog zavjeta dolazi s osjećajem pomoći Adamu kao Bogu da pomogne Izraelu: on spašava nju i ona njega spašava. Evi je Adam dao da ne ispuni neki površni osjećaj sreće, nego da uistinu dovrši ono što mu nedostaje u njegovu postojanju. Evina komplementarnost upotpunila je Adama dopuštajući mu da ima suputnika komu bi mogao napraviti dar samoga sebe. Adam postaje više svoj dok voli (čini dar od samoga sebe) Evu. Adam postaje manje čovjek, koji je stvoren, kada ne voli Evu.

Naravno, bit ćete sretniji kada postanete bolja verzija od one koja ste trenutno. To nije sreća koja dolazi od toga što vas netko zove lijepim ili vam daje neke darove. Sreća koju doživljavate je mir i radost spoznaje da vi postajete više svoji.

Lako je biti zadovoljan kada druga osoba govori ono što nama paše. Čak i pogrešan partner u vezi može tako govoriti neko vrijeme i učiniti da se osjećamo dobro. Međutim, osobno dobro raspoloženje nije cilj zdrave veze, tako da nam taj detalj neće reći jesmo li u zdravoj vezi ili ne. No, da ne bismo shvatili pogrešno, važno je imati pozitivne osjećaje općenito. Bog daje utjehu jednako kao što dopušta i razočarenje, i kao što je Krist za nas oblikovan u svom savršenom čovjektivu, trebao je pozitivnih osjećaja, a tako i mi trebamo pozitivne osjećaje u obliku utjehe. Ta se potreba, međutim, jako razlikuje od svrhe veze. Da bismo znali je li neka veza zdrava, moramo promatrati kako se ponašamo kada nemamo utjehu u obliku darova ili riječi hvale, ljubavi i naklonosti.

Postoji mnoštvo čimbenika koji utječu na to kako se možemo nositi s odsustvom ljubavi od partnera, kao što su prošla iskustva ili nutarnje rane, naša očekivanja ili

ranjivost. To također može utjecati na ono što zapravo vidite u drugoj osobi. Možda ćemo se zadržati na utjesi, ali kada dođe do toga, zapravo ne želimo drugu osobu, pa tako i naš nedostatak mira ili sposobnosti da rastemo u vrijeme razočarenja pokazuje kako se stvarno osjećamo u vezi. Bez obzira na razlog, način kako ćete uspjeti proći kroz teška vremena sa svojim partnerom, reći će vam koliko je vaš odnos zdrav.

Razlučivanje Božje volje važno je kao glavni kriterij koji označava zdravu vezu.

Zv.: Može li u romantična veza biti i prijateljska?

Fra Danijel: Mislim da je jedan od najznačajnijih znakova zdrave veze čvrsto prijateljstvo usred romantike. Prijateljstvo obilježava onu vrst odnosa koji može nadvladati bilo koju oluju, kao i prolazne sezone svih odnosa. Tjelesna privlačnost, podudarnost osobnosti i zajedničke vrijednosti su svi važni aspekti odnosa, ali samo prijateljstvo će nositi odnos kroz godine. Jednostavni način razmišljanja o prijateljstvu je razmisliti o nekom izletu s osobom o kojoj je riječ. Zdrav odnos je onaj gdje dvije osobe mogu uživati u putovanju zajedno, unatoč svim šarenim i ponekad teškim iskustvima koja mogu doći. Brak je za dugo vrijeme, a većina sekundarnih kvaliteta će ili proći ili se promijeniti, ali prijateljstvo će učvrstiti par da izdrži do kraja.

Zv.: Ima li nekih opasnosti u romantičnim vezama?

Fra Danijel: Ima. To se zove ovisnost, odnosno navezanost. Mnogo psiholoških razgovora u ovo vrijeme tiče se granica i održavanja neovisnosti. To je ključna komponenta emocionalne i duhovne zrelosti, ali ona je samo dio slike. Istodobno, mi smo stvoreni za zajednicu (naposljetku da budemo dio zajedništva svetaca), i tako počinjemo sada tako da se povezujemo s drugima.

Postoje odgovarajuće količine povezanosti koje se slažu sa svakom vrstom odnosa, pa i s romantičnim vezama, ali u konačnici brak je onaj koji uključuje puni dar sebe drugome. Ta stvarnost uključuje otajstvo održavanja jedinstvenog identiteta i istodobno formiranje novog tipa identiteta, ovoga puta kao bračnog para. Ovdje postoji i osjećaj povezanosti koji je primjeren izvan neovisnosti; zovemo ga međuovisnost. Zdrav odnos je onaj u kojem postoji ravnoteža između individualnih identiteta ljudi i duboke intimnosti i međusobne povezanosti.

Najveća je zabluda o vezama, i na kraju o braku, da vas druga osoba treba usrećiti.

Zv.: Koliko je važno povjerenje u vezi?

Fra Danijel: Jako. Ako je odnos izgrađen na prijateljstvu, kao što sam spomenuo, povjerenje je prirodno uključeno. To znači da svoje tajne možete podijeliti s partnerom; znate da će on ili ona dati poštovanje vašoj ranjivosti, ali i vi dajete isto. Ne može se govoriti o laga-

nju, varanju ili na bilo koji način svjesnom vrijeđanju druge osobe. Osjećate se slobodnim razgovarati o bilo čemu: o svojim boli, vašim strahovima, vašim potrebama ili željama. Slobodni ste biti svoji.

Zv.: Često se događa da osoba „lebdi na sedmom nebu“, kako se kaže. Je li to dobro i trebamo li imati i nešto realizma u sebi?

Fra Danijel: U katoličkim krugovima možemo često čuti: „Tražim od sv. Josipa da mi nađe muža“ ili „Želim pronaći djevojku koja će me inspirirati vrlinom Marije.“ To je opasan mentalitet za katolike koji razmišljaju o bračnom životu.

Činjenica je da smo usavršavani prije ostvarivanja našeg zvanja, a ne prije ulaska u njih. Bračni zavjet bi nas trebao pretvoriti u svece (uz druge kreposti), tako da ne možemo očekivati susret sa svecem prije nego što se vjenčamo. Vjerojatno nitko od nas ne posjeduje vrlinu sv. Josipa, a sigurno ne posjeduje onu Blažene Djevice Marije, tako da nema puno smisla očekivati te iste vrline od partnera odnosno partnerice.

Napravit će se pogreške, a osjećaji će biti povrijeđeni. Crkva to zna i zato postoje određene bračne milosti koje prožimaju sakrament braka kako bi pomogli parovima na njihovu putu k svetosti. U međuvremenu, zdravo je imati realna očekivanja i ne držati se rana iz prošlosti. *Budite milosrdni dok je vaš Otac na nebu milosrdan* (vidi Lk 6,36) i naučite oprostiti. Iako je dobro htjeti sve najbolje za

svoga partnera i htjeti to isto od nje/njega, jednako je važno oprostiti kada on ili ona naprave nešto krivo.

Zv.: Koliko je obitelj važna u donošenju odluka?

Fra Danijel: U svom Pismu obiteljima iz 1994. godine, sv. Ivan Pavao II. pozvao je parove da se aktivno uključe u razlučivanje kako treba izgledati brak njihove djece. Iako svaka obitelj ne živi u skladu s tim idealom, roditelji vas često bolje poznaju nego što sami znate. Roditelji su neko vrijeme u braku i znaju ponešto o tome što funkcionira, a što ne. Čak i rastavljeni roditelji, ako su sposobni riješiti svoje probleme ili odvojiti se od svoga izranjenog srca, mogu ponuditi osobno skrojene i kritičke uvide u svezi s vašim vezom. Kad se sve zbroti i oduzme, ipak smo sami odgovorni za razlučivanje Božje volje u dubinama vlastitoga srca, a ponekad to znači donošenje odluka koje naša šira obitelj možda neće razumjeti. Međutim, kako je Bog stvorio obitelj za postojanje, roditelji bi trebali imati aktivnu ulogu u tom procesu. U većini slučajeva, zdrava veza ima tendenciju ostati zdrava ako je obitelj podržava. Za bračne parove, roditelji ili rodbina ponekad mogu biti iznenađujući izvor mudrosti i potpore. Dok normalne svakodnevne interakcije mogu uključivati sve normalne napetosti obiteljske dinamike, nije rijetkost čuti parove koji govore priče kako su bili ugodno iznenađeni kada su one dublje probleme podijelili s roditeljima ili rodbinom.

Zv.: Imate li kakvu poruku za mlade koji su u romantičnim vezama ili su u procesu razlučivanja prave osobe za brak?

Fra Danijel: Prije svega, važno je živjeti kao evanđeoski mladić i evanđeoska djevojka. Ako nema toga, onda svi savjeti padaju u vodu i kratkog su vijeka. A kada kažemo „evanđeoski“ tu mislimo na želju živjeti onako kako bi Isus živio ili njegova majka. Zato svi mladi trebaju postaviti pitanje: „Želim li živjeti kao Isus ili ne želim? Živjeti kao Marija ili ne želim?“ Sigurno je da ovo vrijeme nudi izazove koji priječe mlade odgovoriti potvrdno na ova pitanja, ali u tom trenutku nam odjekuju riječi sv. Ivana Pavla II. sa susreta mladih u Rimu 2000. godine kada im je poručio „Ne bojte se!“ Ne treba se bojati opasnosti koje nam svijet nudi nego hrabro uzeti Isusa kao životni uzor, a u sakramentima crpiti snagu za evanđeoski život na koji smo svi pozvani.

Zdrav odnos je onaj u kojem postoji ravnoteža između individualnih identiteta ljudi i duboke intimnosti i međusobne povezanosti.

Propovijed pape Franje na misi u Domu svete Marte 8. veljače 2019.

Obraćenje i ozdravljenje

Osvrnuvši se na evanđelje koje govori o ozdravljenju, Papa je naglasio kreposti kojima moramo težiti da bismo mogli druge pozvati na obraćenje: krotkost, poniznost i siromaštvo. To su koraci kojima je Isus uvijek išao u susret nama. Da bi se pozvalo ljude na obraćenje, potreban je autoritet, a da bismo ga zadobili, Isus u evanđelju kaže apostolima da ne uzimaju ništa za putovanje osim štapa. Ne treba im ni kruh, ni vreće ni novac. Traži se siromaštvo jer apostol i pastir je ne traži od ovaca ni mlijeko ni vunu. Traži se predanje jer Bog je taj koji daje snagu. Papa je uputio na ono što ističe sv. Augustin koji kaže da oni što traže mlijeko, traže novac i oni što traže vunu, vole oblačiti u ispraznost svoga posla. Zapravo, to su oni koji traže čast. Umjesto toga, Isus nas potiče u evanđelju: ako vas ne prime, otesite prah sa svojih sandala i idite na drugo mjesto – krotko i ponizno jer to je ponašanje apostola. Ako želimo otvoriti srca drugih za obraćenje, treba daleko od nas svaka oholost, sebeljublje, čast ili ljudska korist.

Učenik će imati autoritet ako slijedi Kristove korake, a Njegovi koraci su siromaštvo. Bog je postao čovjekom! Odrekao se samoga sebe! Siromaštvo vodi u blagost i poniznost. Tako i apostol sa stavom siromaštva, poniznosti i blagosti može imati autoritet da može reći: „Obratite se“, kako bi otvorio srca. Apostoli su istjerivali mnoge zloduhe autoritetom kojim su mogli reći: Ne, to je đavao! To je grijeh! To je prljavo ponašanje! No, to se mora govoriti autoritetom vlastitoga primjera, a ne autoritetom onoga koji govori s visine i nije zainteresiran za ljude. Pred poniznošću i snagom imena Kristova s kojima apostol radi svoj posao, ako je ponizan, đavao bježi jer ne može podnijeti da se grijesi liječe. Apostoli su također liječili tijelo, mažući uljem mnoge bolesne ljude jer pomazanje je milovanje Božje. Stoga, apostoli moraju naučiti tu mudrost Božjeg milovanja. Tako može liječiti svaki kršćanin, a ne samo svećenik i biskup. Svatko od nas ima moć liječenja brata ili sestre lijepom riječju, strpljenjem, pravodobnim savjetom i pogledom, djelom i primjerom; no to treba činiti poput ulja – u svoj blagosti i ponizno.

Ozdravljenje na neki način označuje i ponovo stvaranje. Iz stvarnosti bolesti i ograničenosti prelazi se u stvarnost slobode, koja pripada Bogu. Isus nas je poslao da idemo dalje s Njegovim naukom, a to je nauk koji uvijek liječi. Obraćenje je zapravo prva zapovijed koju je dao apostolima. Prvo ozdravljenje je obraćenje u smislu otvaranja srca kako bi ušla Božja riječ. Obratiti se znači približiti se drugoj strani. To otvara srce i daje da vidimo druge stvari. No, ako je srce zatvoreno, ne može ozdraviti. Ako je netko bolestan i uporno ne želi ići liječniku, neće ozdraviti. Iako mi kršćani činimo mnogo dobrih stvari, ali ako nam je srce zatvoreno, sve je to samo vanjska boja koja će na prvoj kiši nestati.

Stoga je papa Franjo potaknuo da si postavimo pitanje: Osjećamo li taj poziv na obraćenje da otvorimo svoje srce kako bismo ozdravili i našli Gospodina te mogli napredovati? Jer obraćenje zahtijeva stalno mijenjanje – da budemo Njemu slični!

Svi se trebamo liječiti, zato što svi imamo duhovne bolesti. No, svi imamo također mogućnost liječiti druge, ali takvim ponašanjem. Neka nam Gospodin dade tu milost da liječimo kao što je on liječio: krotkošću, poniznošću, snagom protiv grijeha i đavla te da napredujemo u lijepom zvanju međusobnog liječenja jer svi liječimo druge i dopuštamo da nas drugi liječe. Ako se to događa među nama, onda smo kršćanska zajednica – zaključio je Sveti Otac.

Govori vam Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Ispovijed (1)

Poštovani čitatelji Katoličkog mjesečnika *Zvonik*! Otvaramo novu temu: Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin, radosni služitelj sakramenta Pomirenja. U svakidašnjem životu doživljavamo nezadovoljstvo i nemir u svom srcu, u svojim obiteljima i društvu. Riječi psalmista: *Samo je u Bogu mir dušo moja*, melem su za rane našeg nemirnog srca, obitelji i društva. Grijeh koji nas ranjava, stvara tamu i strah, da više ne vidimo svjetlo pred sobom. Hodamo u tami. Psalmist nas hrabri: *Ni tama tebi neće biti tamna: noć sjaji kao dan!* S Kristovim uskrsnućem Dan je zasvijetlio iz noći zauvijek. Za borbu protiv Kneza tmina (Ef 6,12), potrebno nam je obući se u Krista, uzeti na sebe njegovo oružje svjetlosti, odbaciti *djela tame* (Rim 13,12; 1Iv 2,8). Za nas otkupljene krvlju Isusa Krista nema više noći, sada *noć sjaji kao dan!*

Isus Krist darovao nam je sakrament pomirenja, a sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin, neumorno je i radosno pristupao ovom sakramentu, strpljivo primao pokornike, svakog saslušao, utješio i poučio, raskajanog pokornika od grijeha odriješio. Njegova je ispovjedaonica postala svojevrсно *lječilište duša* više od pedeset godina njegova redovničkog i svećeničkog života u somborskom Karmelu. Ono što resi slugu Božjega o. Gerarda jest to da je bio izvanredni ljubitelj duša. Govorio je: *Duše su skupe kao Isusov život (Duhovne vježbe, str. 23)*. Služenju sakramentu pomirenja pristupao je spremno i odgovorno, moleći se, proučavajući moralno bogoslovlje: *Dobro ispovijeda, tko vazda uči bolje i sigurnije ispovijedati (Theologia pastoralis, 003274)*. S puno strpljivosti i spremnosti sjedao je u ispovjedaonicu primajući pokornike. U svojim propovijedima osobito u došašću i korizmi, poučavao je vjernike i poticao na češću sv. ispovijed. Govorio je: *Grijeh je najveća nesreća veća od one da tko nekome otme sve dobro, ili odsiječe mu ruku ili nogu (Propovijed, 1911.)*. U korizmenim propovijedima govorio je o Muci Isusovoj kojoj je podnio za naše grijehe,

kojima ga vrijeđamo mi koji smo njegovi vjernici. Hrabrio hi je i poticao da se pomire s Bogom i s bližnjima: *Svi padamo, svi moramo ustati, siguran je lijek sv. Ispovijed (Propovijed na Uskrs 1937.)*. Za oca Gerarda ispovijedati se znači uskrsnuti: *Tko se na Uskrs nije ispovijedao, neka se ispovijedi, a tko se ispovijedio nek živi čisto, jer to znači uskrsnuti (Isto)*.

Revnost za duše u pomirenju s Bogom i bližnjima

Revnost za duše u sakramentu pomirenja, u životu o. Gerarda očituje se ne samo tako što u određene sate dana provodi u ispovjedaonici, već neprestano, kroz dan, dok je crkva otvorena, provjerava želi li tko sv. ispovijed. Tijekom dana češće je u crkvi, klanja se Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramentu i kada primijeti da je netko ušao u crkvu, pristupio bi mu i upitao želi li se ispovijediti? U karmelićansku crkvu u Somboru dolazili su pravoslavci i Židovi. On nije znao tko je tko, ali je svima pristupio i ponudio sv. ispovijed. Kada je doznao da su pravoslavci ili Židovi, uljudno im je rekao: *Oprostite, idite vašem svećeniku; idite vašem rabinu*. Otac Gerard je u crkvi i ispovjedaonici čekao duše, a ne da duše čekaju njega. Radosnim služenjem sakramentu pomirenja, o. Gerard pokornicima je bio učitelj i voditelj duhovnoga života, branitelj ljudskog života od začeca u majčinoj utrobi do prirodne smrti. Mnogi roditelji su zahvaljivali Bogu i o. Gerardu što ih je očuvao od uništenja začete djece u majčinoj utrobi. Mnogim su ženama liječnici savjetovali da ne smiju više imati djece jer će navodno umrijeti ako još budu rađale. Savjetovavši se s o. Gerardom, dobile su odgovor da se ne boje onoga što kaže liječnik, nego da se boje grijeha i neka čine savjesno ono što su na vjenčanju pred oltarom obećale Bogu. Slijedeći savjet o. Gerarda mnoge su majke donijele na svijet ne jedno, nego više žive i zdrave djece i sačuvale svoju dušu od ubijanja nerođenih. Poput dobroga Pastira Isusa, o. Gerard poznavao je i ljubio svoje ovce, one su poznavale njega i slušale glas Isusov preko usta o. Gerarda.

(nastavlja se)

24. veljače

Sveti Gerard *

23. travnja 980. † 24. rujna 1046. u Budimu

Prijenos moći svetoga Gerarda

Sluga Božji, karmelićanin Gerard Tomo Stantić stupivši u Karmelski red dobio je ime Gerard od Svetoga Stjepana kralja. Na dan 24. veljače se slavi spomen-dan prijenosa moći svetoga Gerarda. To je prilika da se spomenemo prvog čanadskog biskupa, koji je i zaštitnik nama susjedne Zrenjaninske biskupije.

Ime Gerard u staronjemačkom jeziku znači snažan poput koplja. Spomendan svetoga Gerarda se slavi 24. rujna. Gerard je bio sin dobrostojeće obitelji. Postao je oblat. Oblati su vjernici koji u svijetu žive prema pravilu sv. Benedikta. Povezani su s jednim određenim benediktinskim samostanom, ali nisu njegovi članovi i ne žive u samostanu. Kasnije je postao benediktinac i opat benediktinskog samostana San Giorgio Maggiore u Mlecima. Odrekao se službe opata pa je krenuo na hodočašće u Svetu zemlju. Godine 1017. ga je mađarski sveti kralj Stjepan pozvao u Mađarsku, gdje mu je povjerio odgoj svoga sina Mirka. Gerardova dužnost bila je i misionska djelatnost. Našao je jednog suradnika s kojim je 1023. godine osnovao jednu pustinjačku zajednicu u mjestu Bakonybél. Bakony je bregoviti kraj u središnjoj Mađarskoj, u Vesprijskoj županiji – sjeverno od Blatnog jezera. Nije dugo živio pustinjačkim životom, budući da ga je sveti Stjepan 1030. godine poslao za prvog biskupa u mjesto Čanad (danas je to mjesto u jugozapadnoj Rumunjskoj u temišvarskom okrugu, a nosi rumunjsko ime Cenad). Današnja Zrenjaninska biskupija teritorijalno je pripadala Čanadskoj biskupiji, čije je sjedište poslije oslobođenja od Turaka premješteno u Temišvar. Segedinska biskupija obuhvaća također

dijelove nekadašnje Čanadske biskupije. Kao biskup Gerard je živio kontemplativnim životom. Njegovao je bolesnike. Bolesne od gube (lepre) znao je njegovati u vlastitoj postelji. Uvijek prijateljski raspoložen biskup pridobio je mnoge ljude za kršćanstvo. Svoju je novu biskupiju organizirao uz pomoć benediktinaca. Posebno se gorljivo trudio oko promicanja Gospina štovanja. S velikom je ljubavlju poučavao ljude. Sveti Gerard je u mađarskom narodu uveo običaj da Blaženu Djevicu Mariju zovu Blaženom Gospođom (Boldogasszony) i Velikom Gospođom (Nagyasszony). Sa svojim najobrazovanijim kanonicima osnovao je u Čanadu poznatu visoku školu, u koju su dolazili učenici i iz ostalih biskupija, pa čak i iz Češke, Poljske i erdeljskih krajeva. Ta je škola uvelike pridonijela napretku Čanadske biskupije.

Kada je sveti kralj Stjepan 1038. godine umro, na kraljevskom tronu ga je naslijedio okrutni sinovac Petar. S trona ga je uskoro zbacio plemenitaš Samuel Aba. I on je uveo isto tako okrutnu strahovladu. Sveti ga je Gerard opominjao, da će Bog, ako nastavi i dalje provoditi zločinačku strahovladu, njegovu vlast i život dokončati. Na koncu su ljudi koji su ga doveli na tron pogubili. Krune se opet dokopao Petar. No, i po drugi put je nakon dvije godine svrgnut s vlasti. Sada je vlast preuzeo bratić svetoga Stjepana, Andrija. Andrija je obećao da će ponovno uvesti štovanje poganskih bogova te da će iz kraljevstva iskorijeniti kršćanstvo. Kada je to čuo sveti Gerard, dao se na put s još tri biskupa, da pohode novoga kralja. Namjeravali su ga odgovoriti od namjere da iskorijeni kršćanstvo.

Dok su još bili na putu Gerard je imao predosjećaj da će tu doživjeti mučeništvo. I doista na brdu u Budimu, koje po njemu nosi ime, bio je kamenovan od skupine vojnika, a onda ubijen kopljima. Legenda zna da su zatim njegovo tijelo zatvorili u bačvu koju su zatim s brda skotrljali u Dunav.

Sveti Gerard bavio se Svetim pismom. Oko 1040. godine je u Čanadu napisao komentar za starozavjetnu Danijelovu knjigu, gdje je posebno obradio hvalospjev triju mladića. Zabilježena su mu još neka djela, ali nisu sačuvana.

Gerardove su moći 1053. godine prenesene u Čanad. Sarkofag je sačuvan do danas. Njegove su moći kasnije prenesene u Mletke (Veneciju), u Stolni Biograd (Székesfehérvár), a čuvaju se i u bogoslovskom sjemeništu u Budimpešti.

Godine 1904. budimpeštanski katolici podigli su svome zaštitniku impozantni spomenik na Gerardovu brdu. Spomenik tako stoji da se lako vidi iz svih krajeva glavnog grada.

Gerard je 1083. godine proglašen svetim sa svetim Stjepanom kraljem i njegovim sinom svetim Mirkom. Njegov spomendan slavi se 24. rujna, a 24. veljače je dan prijenosa njegovih moći. Zaštitnik je Budimpešte, odgojitelja, Segedinsko-čanadske i Zrenjaninske biskupije.

Kako odgajati za ljubav?

Uveljači mnogi razgovaraju i pišu o ljubavi. Naime, ovaj mjesec imali smo i poseban dan posvećen zaljubljenima. Ljubav je, kaže sv. Pavao, najveća božanska krepost, nešto na što smo svi kao ljudi i kršćani pozvani. Ta riječ budi u nama milinu, osjećamo da bez nje ne možemo živjeti. Svi vrlo rado posežemo za Ivanovim izričajem *Bog je ljubav i tko ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje i Bog u njemu* (Iv 4, 16). A opet kad je neki pojam toliko prisutan, može se dogoditi da u mnoštvu fraza i izraza poprimi različita značenja i tumačenja pa bismo trebali najprije dobro rastumačiti što je ljubav u kršćanskom smislu. U našoj okolini i u svjetovnom okruženju najčešće se o ljubavi govori u

i želi da oni budu sretni. Kako svojim roditeljima na ljubav koju nam pružaju možemo najbolje odgovoriti zahvalnošću i poslušnošću, tako i prema Bogu trebamo gajiti ta dva stava. Razvijanje odnosa povjerenja, zahvaljivanja i pouzdanja u Boga od najranije dobi imat će plod mogućnost produbljivanja takvog odnosa tijekom odrastanja i svakako stvaranje čvrstim međuljudskih odnosa ispunjenih poštovanjem i povjerenjem.

Za učenike srednje dobi, primjer ljubavi i potpunog sebedarja Bogu i čovjeku, nalazimo u osobi Isusa Krista. Potpuno predanje u vršenje Očeve volje i ljubav prema ljudima sve do križa, dobar su putokaz u oslobađanje poimanja ljubavi kao osjećaja, koje jest da je u tom periodu jako važno, ali je isto tako nestalno, prevrtljivo i možda pomalo egocentrično. Važno je izgrađivati

Govoriti o kreposti ljubavi u kršćanskom smislu trebalo bi nadići sferu pukih osjećaja i govoriti o vrlini, usmjerenosti i trajnoj čovjekovoj raspoloživosti prema ljubavi; uvijek konkretna i prisutna ljubav prema Bogu i ljubav prema čovjeku.

se u vrlini, u kreposti ljubavi koja je usmjerena i utemeljena na Istini, koja ne traži svoje dobro nego dobro drugoga, koja je spremna žrtvovati se.

Za srednjoškolce i mlade u odgoju za krepost ljubavi predlažem obradu Pavlove poslanice Korinćanima (1 Kor 13,1-13) – Hvalospjev ljubavi. Način obrade teksta može biti bilo koja metoda rada s tekstom (Lectio divina, egzegeza, vođeni razgovor u grupi prema unaprijed pripremljenim pitanjima, itd.), a cilj je shvatiti kako je ljubav za kršćanina zapravo način života. To nije samo naša svakodnevna molitva ili čin pouzdanja prema Bogu u pojedinim trenutcima našeg života, to nije pojedinačno dobro djelo učinjeno našem bližnjemu ili ljubav koju (ponekad deklarativno) izjavljujemo prema svim živim stvorenjima pa čak i svojim neprijateljima. Krepost ljubavi trebala bi biti srž našeg bića koja se, zajedno s vjerom i nadom, vidi i prisutna je u svemu što mislimo, govorimo, radimo. Kada govorimo o krepostima i za njih odgajamo, onda zapravo potičemo na jedan prepoznatljiv način postojanja i motivaciju svega našeg djelovanja. Teologija nas uči da su nam tri božanske kreposti ulivene u času krštenja te da su neodvojive jedna od druge, ali i na nama je truditi se da se kreposni život što više u nama razvija.

kontekstu romantičnih veza i filmova, u smislu osjećaja, uglavnom intenzivnih, ali ne i nužno trajnih. Ljubav je u stihu skoro svake pjesme. Govoriti o kreposti ljubavi u kršćanskom smislu trebalo bi nadići sferu pukih osjećaja i govoriti o vrlini, usmjerenosti i trajnoj čovjekovoj raspoloživosti prema ljubavi; uvijek konkretna i prisutna ljubav prema Bogu i ljubav prema čovjeku.

Kako djeci na vjeronauku govoriti o ljubavi i kako u konačnici odgajati za ljubav? Tema je svakako previše zahtjevnja da bismo mogli sve to svesti na par susreta i ovih par redaka, ali donosimo nekoliko ideja odakle bismo mogli početi pa onda vremenom i iz susreta u susret nadograđivati i zajedno rasti. Djeci najmlađe dobi o Božjoj ljubavi možemo govoriti po primjeru ljubavi koju njihovi roditelji imaju za njih. Ta slika im je vrlo bliska, imaju potpuno povjerenje u svoje roditelje i svjesni su da njihov život ovisi o roditeljima. Kako se roditelji brinu za djecu, tako se Bog brine za sve ljude

Je li premijerka dobila bebu?!

Događaj koji je ovih dana aktualan i najviše komentiran jest vijest da je premijerka naše zemlje dobila bebu. Googleova tražilica pokazuje oko 380.000 rezultata na tu temu. Dakle, radi se stvarno o događaju koji je bio u žiži događanja u našoj zemlji u proteklom periodu. Evo, nekih naslova: *Ana Brnabić dobila bebu* (Espresso.rs); *Ana Brnabić dobila sina* – LSV (Mondo Portal); *Partnerka premijerke Ane Brnabić rodila sina* (Telegraf); *Partnerka postala mama, šta je postala premijerka?* (B92)

I predsjednik naše države čestitao je Ani i Milici i osudio one koji su pogrdno govorili o tom događaju i zauzeo se za „pristojnu Srbiju“.

Ne ulazeći u pisanje i ocjenu pojedinih medija o tom događaju, donosim samo dijelove razgovora u jutarnjem programu Prve TV. o *istospolnim brakovima* u R. Srbiji. *Gdje je Srbija u odnosu na svjetske tendencije, kako LGBT osobe mogu dobiti djecu i jesmo li bliže danu kada će im to biti dozvoljeno?* Neka su od pitanja postavljena u toj emisiji kao i osnovno pitanje: *Ako je partnerka premijerke postala mama, što je postala premijerka* – o tome je bilo riječi u Jutarnjem programu Prve televizije.

Ja sam govorio da Ana nije postala ništa jer po našim zakonima trenutno, Ana i Milica su cimerice, a Ana najviše što može postati je dadilja. Ona nema nikakva roditeljska prava. Ako raskinu, Milica odlazi, ako se ne da Bože Milici nešto dogodi, dijete ide Miličinim roditeljima i njenim rođacima, Ana tu nema ništa, tako da to je to, to je trenutna realna situacija, rekao je Predrag Azdejković, urednik gay magazina „Optimist“.

Milica Đurđević, potpredsjednica Srpskog sabora Zavetnici, kaže da se taj pokret trudi obraniti tradicionalne vrijednosti. *U našoj tradiciji je da se uvijek radujemo rađanju djeteta, i mi se radujemo svakako novom životu. Ali suglasna sam sa stavom da naša zakonska regulativa apsolutno ne prepoznaje takve momente, niti se može govoriti o roditelju jedan i roditelju dva. Mi imamo liberalne demokracije na zapadu koje također nisu usvojile zakon o istospolnim zajednicama koje mogu usvajati djecu. Vidjet ćemo i da jedna Velika Britanija, Luksemburg, Švicarska nisu ratificirale Istanbulsku konvenciju. Mi se kao pokret trudimo obraniti neke vrijednosti koje su isprobane, koje su tradicionalne.*

A što kaže Crkva?

Nisam naišao na reakcije Crkve glede toga pitanja, osim one koju je nabacio don Aleksandar Ninković, svećenik Beogradske nadbiskupije na svom fb profilu: *Hoće li se ITKO oglasiti iz bratske SPC o ovim užasima oko nas? Brnabićkina djevojka dobila sina umjetom oplodnjom. Dijete u startu bez oca. Da ne pričam o ostalim užasima koji se usput događaju. A veselje može biti i veće ako je to plaćeno našim parama. Treća je godina kako je Sabor osnovao odjel za bioetiku koje još nije formiran. I poslije nam đav'o kriv :(((((((*

A je li reagirala Katolička crkva? Nije. Nije mi poznato. Ipak, stav Crkve vrlo je jasan glede takvih pojava u svijetu. Prenijet ću u nastavcima u cijelosti tekst koji sam preuzeo s web-portala Bitno.net, a taj portal s portala: Lifesitenews.com (prijevod preuzet sa stranice www.zdravstveniodgoj.com).

Svjedočenje iz vlastita iskustva

Odrasla djeca homoseksualnih roditelja: Znamo što govorimo – zabranite istospolne brakove i zaštitite djecu!

Trenutačno u SAD-u, točnije u New Orleansu, traje rasprava o mogućem ukidanju zabrana istospolnih „brakova“ u tri savezne države. Dok Žalbeni sud Petog sudbenog kotara u New Orleansu (Louisiana) razmatra odluku o ukidanju zakona u trima saveznom državama koje zabranjuju istospolni „brak“, četvero odrasle djece homoseksualnih roditelja, Katy Faust, Dawn Stefanowicz, B. N. Klein i Robert Oscar Lopez, podnijelo je iskaze na sudu svjedočeći kako ozakonjenje homoseksualnih zajednica od strane države može dovesti do pravih katastrofa u životima tisuća djece.

Prepričavajući sjećanja iz djetinjstva kada su odrastali u obiteljima koje su seksualni apetiti njihovih roditelja i radikalna supkultura koja je pratila „gay“ identitete tih roditelja učinili krajnje disfunkcionalnima, svih četvero složilo se kako će redefiniranje braka tako da se status bračne zajednice dodijeli i homoseksualnim zajednicama vjerojatno dovesti do iskorištavanja, zloporabe i zlostavljanja neizmjernog broja djece u svrhu promicanja političkih i privatnih ciljeva.

Odrasla sam s majkom i njezinim partnericama u okruženju u kojem je homoseksualna ideologija korištena kao sredstvo represije, osvete i zlostavljanja, napisala je B. N. Klein o svojoj majci lezbijki i seriji njezinih ljubavnica koje su s njima živjele u kućanstvu. *Vidjela sam da djeca u homoseksualnim zajednicama najčešće postaju scenski rekviziti za pokazivanje u javnosti kako bi homoseksualci dokazali svijetu da su njihove „obitelji“ jednake heteroseksualnim obiteljima.*

Iako ne mislim da bi svi homoseksualci bili de facto loši roditelji, znam da homoseksualna zajednica nije nikada, koliko se ja u svom životu sjećam, stavljala djecu na prvo mjesto osim kao komad vlasništva, grešku iz prošlosti ili političko sredstvo koje treba oblačiti i prošetati poput psića ili ponija kako bi se time impresioniralo zalučene idealiste, napisala je Klein. Dodala je da je kao dijete majke lezbijke bila prisiljavana stalno „poklanjati dužnu pažnju i poštovanje“ gay identitetu svoje majke, misliti da su „neki Židovi i većina kršćana glupani koji mrze homoseksualce i nasilni su“, te su ju uvjeravali da su homoseksualci „daleko više kreativniji i talentiraniji za umjetnost jer nisu inhibirani i prirodno su više ‘osjećajni’ tipovi“.

Dragi čitatelji!

Kako ste? Što vam se događa, bilo novo bilo staro? Kako ide? Hvala Bogu!... Možemo li kako pomoći? Onda, računajte na molitve, evo sad dok idem doma, da slučajno ne zaboravim... Bog vas ljubi, ne zaboravite... "Razgovor u prolazu ili preko mobitela može biti i ovakav!

Premda, najčešće nije baš tako. Djeluje češće da - ako nam je dobro - ne možemo zaustaviti bujicu riječi o našim planovima, novostima, opisima, osjećajima, drugima ne dopuštajući ništa osim da nas slušaju i možda malo, samo malo da nam se dive, daju kompliment-dva (kako smo uspješni, bogati, lijepi, pametni, ma sve smo). Ako je na društvenoj mreži, bar LIKE ili neko srce u ruci neke životinje, na mobitelu onaj izljev „srca“... Ako nam nije dobro, nevjerovatno vješto - kukamo! Kakve metafore, kreativni opisi, zorne usporedbe: „Dišem na cjevčicu... Na kraju sam... Meni pričaš? Već mjesecima sam u minusu...“ Nekada se to svede na natjecanja u redanju uspjeha ili - natjecanja u jadima. Možda je ipak najbitnije - kako razgovor završi...

Nedavno nas je jedan primjer blago rečeno - začudio. Zamislite ovaj istinit događaj: obična „tvrтка“ u Industrijskoj zoni, strojevi zuje, svi u kolektivu vrijedno rade, zarađujući za kruh svagdašnji, svatko sa svojim brigama, nadama, bolima, željama, kad... Dolazi direktor. Onaj glavni. Prilazi jednom radniku. „Kako si?“ Radnik odgovara: „Dobro, hvala...“ Mali žalac pita: „Zašto me to sad pita? Jesam li nešto pogriješio? Što njega zanima kako sam? Što se događa?“ Ali, direktor ga lagano tapše po ramenu i nastavlja: „Hajde gore sa mnom u ured malo, sačekat će posao“. U uredu, poslije prvog šoka, straha, iznenađenja, pogled iskrenog zanimanja i pitanje glavnog direktora: „Nešto mi djeluješ čudno... Uvijek si radostan, raspoložen, a zadnjih par dana si namršten, šutiš, nekako su ti stisnuta usta i... Kako si? Neki problem? Bolestan si? Financijski kako stojiš?... Ah, to je, sad shvaćam, žao mi je, nisam znao da je to sad... I supruga i ja smo to prošli, znam kako je... Možeš raditi? Drži se, onda, bit će dobro... Drago mi je da smo popričali... Evo ruke!“ Da je radnik susreo Jetija ili Djeda Božićnjaka ili Čudovište iz Loch Nessa, manje bi bio iznenađen, vraćajući se „na liniju“. Zaista se to dogodilo! Snaga rukovanja, iskreno zanimanje u glasu, toplina duše s kojom je razgovor protekao... bila je lijek!

Vjerovali ili ne u činjenicu da i ovakvi direktori još postoje, izvedimo pouku: kada prvu sljedeću osobu (Isus ju zove „bližnji“) sretnemo i na usta nam dođu riječi „Kako si?“, pokušajmo sljedeće. Bio odgovor duga žalopojka, oda samom sebi ili tek kratko, odsutno „Hvala, dobro“, zastanimo. Dodirujemo bližnjeg po ramenu, pogledajmo ga pravo u oči i slušajmo što mu govore i oči i lice i tijelo, pokušajmo pitati (koliko bismo sami

voljeli biti pitani!) u kakvim prilikama je trenutno, treba li pomoć, ponudimo podršku, molitvu, što imamo. Jer, Bog nas ljubi neizmjerljivo, a kad istinski ljubimo... smiješi se. Njegova Sveta Muka je - lakša... (lvh)

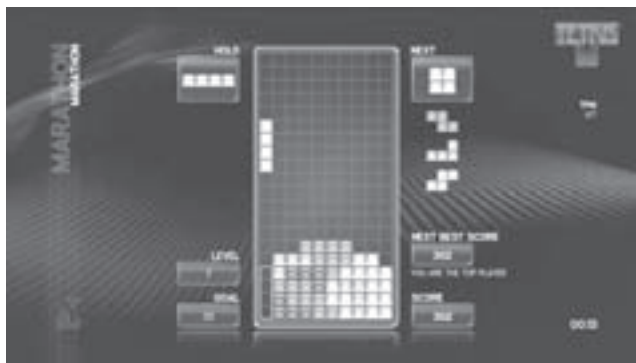

Volite li Tetris?

Tko se sjeća Tetrisa? Nekada veoma popularna video-igrica (nije ih u naše vrijeme bilo puno te se nije mnogo ni moglo birati) bilo je igrati Tetris. Nekad je to bila samo kutijica na baterije, s igricom slaganja nekoliko oblika u crno-bijeloj tehnici u red, koji tada nestaje, što donosi bodove. Brzo se mijenjalo - da bude teže, napravljene su verzije s novim oblicima (Pentix), koji se puno teže uklapaju jer su raznolikije, veće i više ih je. Stigla je varijanta u boji, danas na mobitelu bude i takva mogućnost da oblik ne trebaš ni okrenuti, već samo dotaknuti ponuđene varijante. Ne znam koja je najnovija varijanta, i ovo mi je više no dovoljno, ali dužna sam objasniti: otkud „Tetris“ na obiteljskim stranicama Zvonika?

Nije tema ovog teksta ovisnost o igricama (iako je to prisutan i ozbiljan problem), kao ni način zabave današnje djece, teenagera i mladih, te korist i šteta različitih video igrica - iako ih ima puno i treba ih razumjeti i znati pravo koristiti.

Tema je - „tetris“ našeg života. U igrici, razne boje, neobični oblici, padaju pred nas sve brže i brže, nekad ne stigneš sve primijetiti, a kamoli posložiti u red! Ipak se nekako složi kako valja... U životu? Razni ljudi, neshvatljiva situacija, ne uspiješ sve sebi predočiti, a kamoli riješiti! Pa se opet stvari i događaji nadopune, da bude cjelina, red po red nestaje... Kao da je Netko ipak vodio „igru“. I prođe sve. Svaka teškoća, red po red nestane, a ti imaš više bodova i bliži si pobjedi. Jer, Netko, naš dobri Bog, vodi našu „igru života“. Jer On je Život. I još nešto, kad nam ne ide, upamtimo: tek kad se popuni cijeli red, tek onda se „oslobađa“ mjesto za nove izazove. S Božjom pomoći, igravimo „Tetris“, ali u ovoj Korizmi - više „uživo“. (vh)

40 KORIZMENIH AKTIVNOSTI ZA NAŠU KATOLIČKU OBITELJ

Korizma je doba pokore i posta koje je Crkva ustanovila prema apostolskoj tradiciji. Nama katolicima, to je milosno razdoblje nasljedovanja Isusovoga hoda u pustinji, ali i doba pripreme za

proslavu Uskrsa na zemlji. Molitva, davanje milostinje, djela milosrđa, slušanje Riječi Božje uz post i pokoru pripremit će naša srca za najveći blagdan.

No, kako povezati obvezama razasutu obitelj? Kako pripremu za Uskrs približiti našim najmlađima? Bili oni predškolarci, školarci ili studenti i radnička mladež, traže posebnu pažnju tijekom ove duhovne priprave. Jer, korizmena priprava u obitelji može biti vrlo povezujuća, nadahnjujuća i plodonosna. Osim osobnog rasta, rast u obitelji korizmena je milost.

Donosimo vam 40 ideja kroz 40 dana korizme za aktivnosti koje će vam u tome pomoći. Naravno, možete ih prilagoditi i oblikovati svojoj obitelji – jer, nakon svega, svaka je obitelj drugačija! Večer prije (primjere, nakon obiteljske molitve) izaberite svoju sutrašnju aktivnost i pokušajte ju provesti u djelo. Možete kod svake rečenice kvačicom označiti svoj zajednički korizmeni uspjeh u podvigu i na blagdan Uskrsa vidjeti koliko ste toga zajedno prošli. Bitno je samo njegovati zajedništvo prilagođeno uzrastu i iz dana u dan tražiti Božje vodstvo.

(Ivana Foretić, izvor: Žena vrsna)

1. Odrecite se televizije i interneta na jedan dan.
2. Uputite kompliment nekome tko ga ne očekuje.
3. Donirajte hranu Caritasu.
4. Otiđite kao obitelj na misu radnim danom.
5. Molite za one koji su prema vama bili neljubazni.
6. Posjetite stariju osobu koja misli da su je svi zaboravili.
7. Napravite zajedno korizmeni ručak.
8. Načinite kutijicu za siromašne i u njoj sakupljajte prilog.
9. Provedite cijeli dan s djecom, bez žurbe i obaveza.
10. Molite za krštenike, prvopričesnike i krizmanike svoje župe.
11. Napišite zajedno korizmenu pjesmu.
12. Pošaljite znak pažnje i potpore svom svećeniku.
13. Molite za duhovna zvanja.
14. Zatražite oprost od osobe o koju ste se ogriješili.
15. Izaberite još jedan nemršni dan.
16. Molite za nerođene i postite na tu nakanu.
17. Pomolite se za pokojnike svojih obitelji.
18. Darujte svoje vrijeme volontirajući – u crkvi, u školi ili kod kuće.
19. Prošećite skupa i podijelite sjećanja u prirodi.
20. Naučite molitvu na latinskom jeziku.
21. Iznenadite nekoga preuzimanjem njegovih dužnosti.
22. Vježbajte poniznost kroz cijeli dan.
23. Izmolite krunicu s litanijama svi skupa.
24. U molitvi poimence zahvalite zaslužnima za vaš duhovni rast.
25. Pročitajte vjersku knjigu skupa.
26. Napravite nešto što dugo odgađate.
27. Izmolite skupa križni put.
28. Molite za sve političare svijeta.
29. Molite i postite za našu državu.
30. Pročitajte zajedno životopise svetaca čija imena nosite.
31. Donesite zdravu odluku o tijelu koje vam je darovano.
32. Molite skupa – klečeći.
33. Učinite nešto dobro za okoliš.
34. Otiđite zajedno na klanjanje.
35. Molite za Papu.
36. Pogledajte skupa vjerski film.
37. Pročitajte barem jednu knjigu Biblije.
38. Na Veliki četvrtak operite noge jedni drugima.
39. Dogovorite dan sabranosti i šutnje (Veliki petak).
40. Otiđite kao obitelj skupa na Isusov grob.

Internet i društvene mreže – upoznaj me

U današnjem svijetu među mladima su popularne društvene mreže poput Facebooka, Instagrama, Vibera... Mladi preko tih društvenih mreža komuniciraju putem poruka, statusa, fotografija. Na taj način se i upoznaju, rađaju nova prijateljstva, ljubavi, pa i brakovi. Kada ste zadnji put poslali brzopjav, pismo ili razglednicu? Većina vas možda nikad ni nije. To polako nestaje. Gubi se vrijednost ljubavnih pisama, kuverti koje su mirisale na dragu osobu. Gube se i razglednice koje sada uglavnom stavljamo na Facebook, na primjer odeš negdje, fotografiraš se i to „okačiš“ na svoj profil.

Moderna tehnika je zamijenila romantiku i prijašnji način komunikacije. Danas kada odete s nekim na kavu, doslovce komunicirate preko mobitela, zaboravljamo pokazati emocije koje zamjenjuju različiti smajliji, srca... No, sve ovo ima i dobre strane. Iz topline svoga doma možete upoznati nekog tko vam doista može uljepšati

život. U vašem životu sigurno ima takvih primjera. I vjerojatno vam je neke stvari lakše napisati nego reći. Možda su za to korisne društvene mreže. Nema vikanja, šaputanja... e to ne valja! Kada smo zaljubljeni dovoljno nam je jedno <3 (srce). Bez razgovora. No, ljubav nije samo srce!

Nego razgovor, upoznavanje, susret uživo bez interneta. Znam osobu koje je eto slučajno poslala jednom dečku poruku i nakon dva dana se predomislila... pomislila je: Zašto sam mu uopće pisala? Joj, sad „smara“ s pitanjima. Znae što je danas s njima? Najbolji su prijatelji i gotovo se svaki dan čuju. Viđaju se i uživo, naravno, ne toliko često zbog fizičke udaljenosti. Rekli su mi da se znaju i posvaditi, ali da je to sve normalno. Neki od nas imaju rodbinu koja živi daleko, čak na drugom kontinentu. Internet je dobra poveznica između nas. Evo, na neki način možemo reći da se i za takve stvari Bog pobrinuo. Postoji još nešto. Na internetu i na društvenim mrežama postoje osobe koje vas žele iskoristiti i zbog toga trebamo paziti koga upoznajemo, komu dajemo osobne podatke. Loša iskustva se jednostavno događaju. Ako dovoljno obratite pozornost, vaš život na internetu može biti sasvim lijep i siguran. Na kraju, imam jednu molitvu koja će vam pomoći da lakše i lijepe surfate internetom!

Gospodine, stvorio si nas na svoju sliku i time nam utisnuo želju da tražimo sve što je dobro, istinito i lijepo. Daj nam, molimo te, svoga Svetog Duha, da tijekom kretanja po internetu usmjerimo svoje ruke, oči i misli samo na ono što je korisno i dobro. Pomozi nam da drugim korisnicima postupamo sa svom strpljivošću i ljubavlju. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Larisa

Susret

Sve je to počelo u srcu mladoga vjernika prije dvije godine. Iako je odlazio na misu, sv. pričest, ispovijed, vjeronauk, takoreći bio je redoviti vjernik, u srcu je osjećao da mu nešto nedostaje. To je bilo istinsko zajedništvo koje će držati budnim. U razgovoru s drugim mladima saznao je da postoje i drugi mladi koji se tako osjećaju. I eto prvih naznaka zajedništva duša sjedinjenih u potrebi. Najprije je započelo okupljanje u studentskom domu. Kako se broj mladih povećavao, prostorije doma više nisu izgledale tako zgodne i prikladne. Ali, Bog uvijek sve providi te su mladi pronašli utočište kod franjevacu u Novom Sadu. I sada smo tamo. Okupljamo se svakog utorka u 20.15 sati.

Što ondje radimo? Slavimo Boga pjesmama, organiziramo klanjanja jednom mjesečno. Nekada imamo predavanja, nekada diskusije, molitvu ili gledanje filma. Sadržaj je kad ozbiljniji, kad opušteniji, ali je

definitivno dostojan čovjeka i pruža alternativu nasuprot sadržajima i vrijednostima koje plasira svijet.

Želimo da to bude prostor u kojemu ćemo se osjećati ugodno, gdje ćemo moći susresti druge mlade katolike, gdje ćemo biti okupljeni zajedno oko Krista. Tu ćemo na trenutak ostaviti svoje obveze po strani i odmoriti se u Gospodinu. Ako nas nešto muči, tu ćemo naći nekoga tko će nas saslušati i dati kršćanski savjet. Jedni drugima ćemo biti primjer. Tu želimo otvoreno razgovarati o poteškoćama na koje nailazimo u praksi kao mladi vjernici, međusobno razmjenjivati iskustva i biti jedni drugima potpora. Želimo pomoći jedni drugima u otkrivanju i razvijanju darova koje nam je Bog dao.

Nismo savršeni. Ne znam koliko u ovome svemu uspijevamo, ali znam da se trudimo. Dođi, priključi nam se. Iskoristi priliku da budemo u zajedništvu jedni s drugima i s Isusom Kristom.

S.

Moja knjiga života

Što je život? Možemo li ga ograničiti vremenski? Na ono što se događa sada, ovdje, u ovom vremenu? Hmm, ili je to ipak neka malo drugačija vremenska jedinica?

Toliko euforije uvijek početkom godine... Novih 12 mjeseci, novih godinu dana, 365 novih prilika; stariji smo, ozbiljniji, donijeli smo nove, bolje odluke, ... A k čemu idemo, čemu težimo? Godine nam prolaze, a koji je smisao toga? Kada nam je lijepo, ugodno, želimo da što dulje traje. A kada je oko nas tuga, žalost, jedva čekamo da sve prođe. Baš tako, čekamo... Ne borimo se, ne izvlačimo pouke iz teškoća, padova, tuge, nesreće. A to su nam ustvari najbolje lekcije života.

Sve će proći. Ali, kakva je to utjeha? Proći će i radost, proći će i ljubav, proći će i život. Zar je nada u tome da sve prođe?, kaže Meša Selimović. E to je to! Imamo jednu knjigu, 12 poglavlja, 365 stranica. Učinimo ih izvanrednim! Ispisujmo stranice svoga života! Sve! I ono dobro, i ono loše, i tužno i radosno, lijepo i ružno, uspone i padove... Kao i kod učenja, svaku lekciju zapišimo. Sve nam može biti od pomoći tijekom života. Za naš rast i razvoj; tjelesni, duhovni, psihički. Za naš odnos s drugima – prijateljima, kolegama, obitelji. Jednostavno, naš putokaz kamo usmjeriti svoje korake, svoja jadra. A zasigurno idemo k jednom (zemaljskom) kraju, da bismo prešli u vječnost. K onom našem najljepšem razdoblju života, vječnog života.

Jer, naše je srce poput svitka pergamenta koji se beskonačno odmata put vječnosti, ispisan od početka do kraja riječima upućenim Bogu – ne ostavljaj me! A da bismo zaista doživjeli radost života, dovoljno je da budemo radosni, čistog srca, otvoreni, maleni, ponizni, kao djeca. Uživajmo u svakom trenutku svog života.

I naučio sam ono što je jasno i djetetu. Da je život naprosto zbirka malih života koji se žive iz dana u dan. (Nicholas Sparks)

Jelena Pinter

5 jednostavnih savjeta kako se promijeniti u Korizmi

1. Pronađi mir u obiteljskim raspravama. Naučiti da nije uvijek onaj koji je najglasniji i u pravu. Trebam se naviknuti na sklad, na gledanje drugoga koji je nesavršen kao i ja. Tražiti mir u svakoj raspravi važnije je nego uvijek biti u pravu.

2. Ne tipkaj na mobitel dok jedeš ili razgovaraš s nekim. Sjećaš li se kako je to gledati nekoga u oči? Naći se s nekom osobom ne znači biti u istom prostoru s njom, ono podrazumijeva zanimati se za njezin život, pokušati je upoznati, uspostaviti kontakt s njezinom stvarnošću i povezati se s njom.

3. Svaki put kada si ljut na nekoga, izmoli jedan Očenaš za njega. Ako ti se lako naljutiti, također je lako izmoliti jednu Zdravo Marijo ili jedan Očenaš. Tko ih ne zna moliti? Izmoli jedan i vidjet ćeš kako ćeš zadobiti mir i pomoći ćeš toj osobi kojoj su potrebne tvoje molitve.

4. Svaki dan prihvati neku svoju manu i zahvali Bogu za nju. Tvoje su mane također dio tebe, zbog njih si se ponovno susreo s Bogom i čak su ti pomogle da shvatiš druge i da im pomogneš. Oprosti si i prihvati sebe takvog kakav jesi jer Bog je to već učinio. Prihvatiti da nisi savršen je prvi korak k tome da budeš bolji. Biti svet znači tražiti savršenost, no u ljubavi.

5. Kupuj samo ono što je potrebno. Radi se samo o 40 dana, obećavam ti da će sve biti u redu. I ako možeš, preporučam ti neka ti to postane praksa u tvom životu, mnoga dobra će ti donijeti!

mladikatolici.net

Blagoslov sv. Blaža

Uh, kako je teško kada nas grlo boli pa ne možemo gutati, pjevati, govoriti, jesti. Zato se blagdan sv. Blaža (Vlahe) smjestio baš u zimu da nas

blagoslovi svojim zagovorom i očuva naše grlo od bolesti i svakog drugog zla. Dječja grla u vrtiću dan nakon

sv. Blaža, 4. veljače, blagoslovio je mladomisnik Nebojša Stipić. Upoznali smo sv. Blaža i čuli prispodobu o djevojčici kojoj se zaglavila košćica od ribe u grlo pa ju je blagoslov spasio. Zato je blagoslov lijek koji ne prodaju u ljekarnama, čudotvoran i moćan da nas spasi i podigne kada se nađemo u nevolji, bolesti. Za njega možemo moliti cijelu godinu i razne svece. Svi oni imaju „dobru liniju“ s dragim Bogom i mogu nam dati svoj moćni zagovor i pomoći nam. Stoga, pronađimo svog zagovornika na nebu i molimo za zdravlje, ali i svjetlo, putokaz kojim dragi Bog upravlja naše putove!

Blagoslovi

Početkom godine blagoslovi kuća su posao koje župnici ne mogu izostaviti. Svake godine djelatnici u vrtićima koji nose ime blažene Marije Petković, dogovore blagoslov jer je važno da dvori vrtića budu blagoslovljeni i čuvani.

Tako je i ove godine blagoslov vrtića „Marija Petković Sunčica“ bio 3. veljače, a predvodio ga je mladomisnik iz župe sv. Roka, vlč. Nebojša Stipić. Uz pomoć malih ministranata koji već znaju svoj posao

sve je bilo lako, i kaditi i škropiti pa i moliti! Slično, ali malo ranije, točnije 18. siječnja, bio je blagoslov vrtića „Marija Petković Biser“, koji je vodio župnik Marinko Stantić, koji djecu u vrtiću dobro poznaje jer se druže na satima vjeronauka u vrtiću.

Neka dragi Bog čuva i blagoslovi djecu i sve ljude koje susreću u vrtiću, kao i stvari, dvore u kojima borave naši najmlađi.

Nagradni natječaj

Djeco, vrijeme je da se malo poigramo! Stoga zašaljite olovke i pripremite papire. Sigurno poznajete sve postaje križnoga puta, ima ih 14. Ako ste kojim slučajem neku zaboravili, podsjetite se u crkvi na zidovima, ili u molitvenicima, kapelama... Zagledajte se dobro u umjetnički izražaj i pokušajte nacrtati drvenim bojama ono što postaja pokazuje. Papir A4 formata presavite uspravno i okomito pa ćete dobiti pravokutnik veličine 10,5 cm x 14,5 cm na koji trebate crtati. Na poleđini potpišite ime autora, datum rođenja i župu iz koje potječete. Možete nacrtati jednu, više ili sve postaje. Izabrat ćemo 14 najljepših i najzanimljivijih radova te objaviti u uskrsnom, travanjskom broju *Zvonika*. Svoje radove možete slati na tri načina:

Skenirati i poslati e-mailom na adresu: zvonik.subotica@gmail.com

Poslati poštom u Uredništvo Zvonika, ulica Matije Gupca br. 10, 24000 Subotica

Ili donijeti osobno u župu sv. Roka Subotica (Beogradski put 52).

Rok za slanje crteža je 1. travnja 2019. godine!

	A	B	C	D
1.	PEPEO	DOŠAŠĆE	18 – 60	POTOP
2.	MASLINA	LJUBIČICA	RIBA	KUŠNJA U PUSTINJI
3.	SRIJEDA	ŠTOLA	VELIKI PETAK	LUTANJE PUSTINJOM
4.	OBRATI SE...	MISNICA	EUHARISTIJSKI	4 x 10

Rješenja: stupac A: PEPELNICI, stupac B: LJUBIČASTA, stupac C: POST, stupac D: 40, konačno rješenje: KORIZMA.

Prepoznajete li ljubav, znate li voljeti?

Veliki broj ljudi poznaje osjećaj ljubavi kroz iskustvo. O ljubavi se pjeva, govori, misli, a često zbog nje i pati. Ipak, ljubav počinje u odnosu, tj. relaciji s drugim ljudima, i zato je radije možemo promatrati kao glagol, psihičku aktivnost, ne nužno kao imenicu. Rano iskustvo vezivanja za majku (najprije majke za dijete, a potom djeteta za majku) često umije biti osnova kasnijeg nesvjesnog, pozitivnog ili negativnog obrasca prema drugoj osobi. Ukoliko netko ima pozitivan odnos prema drugome, koji mu je veoma važan, prirodno je da se u tom osjećaju ugone želi i zadržati.

Zablude o ljubavi

Susrećem dosta ljudi koji dolaze na psihoterapiju jer njihova relacija ljubavi ne uspijeva. Što se događa kada nemamo kvalitetu odnosa koju želimo? Odgovor na ovo pitanje često dobijem interesirajući se što osoba uopće smatra ili očekuje u nekom odnosu, kako ga kreira i kako se u njemu osjeća.

Česta zabluda nastaje uslijed razočaranosti jer je zaljubljenost prošla, i „ništa nije kao prije“. To naravno i jest neminovnost jer zaljubljenost i ljubav jesu dva potpuno različita, i pored brojnih uvjerenja o sličnosti, ipak suprotstavljena osjećaja. Glavna razlika je što se ljubav temelji na poznavanju realnosti druge osobe, dok je zaljubljenost velikim dijelom iskrivljena projekcija stvarnosti. Sve čime je osoba bila „očarana“ kasnije biva i „razočarana“ jer uviđa da su stvari drukčije nego što se činilo.

Mlade bračne parove često upućujem na ovu činjenicu jer nestanak ove „čarolije“ zna izazvati indisponiranost, kao i upitanost: „Jesmo li uopće jedno za drugo?!“

U brzom svijetu u kojemu živimo niska tolerancija na frustraciju, kao i potreba za samougađanjem i uživanjem, nespremnost da se strpljivo gradi odnos, može bez velikih razloga usmjeriti osobe na put brzopletih raskida.

Sposobnost za ljubav

Sposobnost za ljubav temeljena je na povjerenju. I posvećenosti u vezi. Ovo može zvučati kao dobar recept, ali i vrlo veliki zahtjev u svakodnevnim životnim relacijama koje traže različite vrste angažiranosti.

Ipak, pokazalo se da nesigurna osoba uglavnom želi dobiti ljubav, a manje je pružati jer na tako sanira temeljnu nesigurnost i strah od života ili bliskosti. Neki mjere kvalitetu svog odnosa manifestiranjem seksualnosti, darovima, laskanjem. Ovo sve može biti važno, ali primarna

je kvaliteta odnosa, emocionalna satisfakcija koja se dalje može nadovezati i tjelesnom bliskosti.

Strah od odbacivanja

Odnos povjerenja i ljubavi razvija se s našom spremnošću da se u intimnom prostoru otvorimo, budemo ranjivi u očima drugoga. Ovo je u velikoj mjeri izazov jer pokazati „pravo lice“ često znači izložiti se mogućnosti da budemo odbačeni.

Jedan muškarac s kojim sam radila, ulagao je mnogo energije u „ostavljanje dojma“ kod partnerice, a osobito mu je bilo bitno da se ne otkrije bilo kakva vrst njegove „slabosti“. S tim da je pod „slabošću“ podrazumijevao dosta, rekla bih „običnih“ stvari, poput pokazivanja ili iskazivanja onoga kako se trenutačno osjeća ili što iskreno misli. Ovo ulaganje u „fasadu“, a ne u dio njegova stvarnog intimnog svijeta, ostavljalo je dojam rigidnosti i lišavalo ga kvalitete bliskosti s osobom koja je bila tu, uz njega.

Tijekom djetinjstva osoba nauči da je ljubav u vezi sa strahom od odbacivanja, zato što se dijete socijalizira čestim zabranama i granicama. Kao malo ne umije razlikovati da mama iako bezuvjetno voli, može i ograničavati i ljutiti se. Ukoliko vremenom ne napravi ovu razliku može vjerovati da nije vrijedno kao biće. Ovo je točka u kojoj samopouzdanje osobe može postati problem.

Izvjesno je da veliki broj ljudi danas posjeduje neku vrst straha od bliskosti. Kod nekih je taj strah izraženiji, što za posljedicu ima lišavanje uzajamnosti. Osoba može vjerovati tj. ne vjeruje da je sposobna primiti ljubav kao i biti voljena. Također, strategija „odbaciti partnera prije nego on odbaci mene“ može biti paradoksalni manevar zaštite. Ovo zna biti osnova i nekih promiskuitetnih ponašanja ili sindroma „Don Juana“, u kome osoba izvana gledano može djelovati pretjerano aktivna, čak i seksualno, ali iznutra može se osjećati slabo i emocionalno veoma deprimirano u vezi.

Ljubav kao kvaliteta života

Da bi izašli iz začaranog kruga nezadovoljstva u bliskim i emotivnim odnosima, ljudi bi trebali dopustiti sebi promjenu u smjeru primanja i davanja ljubavi, točnije, imenicu ljubav pretvoriti u glagol voljeti.

Važan uvjet za to jest povezati se s vlastitim potrebama i željama i početi ih razmjenjivati u svom odnosu opušteno i spontano. Tako osoba kreira intimni dio svijeta u kojemu može biti upravo onakva kakva doista i jest.

Pastoralni pohod pape Franje Ujedinjenim Arapskim Emiratima

Od 3. do 5. veljače 2019. godine, papa Franjo posjetio je Ujedinjene Arapske Emirate (UAE). Sama najava ovog pastoralnog putovanja izazvala je veliko oduševljenje diljem svijeta, s obzirom na to što je to bio prvi posjet poglavara Katoličke Crkve na prostoru Arapskog poluotoka. Sâm Sveti otac Franjo prilikom priprema za ovo putovanje istaknuo je kako je taj čin i prilika za poboljšanje te razvijanje odnosa u pogledu međureligijskog dijaloga.

Ovaj posjet bio je od velikog značaja za katoličke vjernike u UAE-u, koji čine 10% od sveukupnog stanovništva ove male države na jugoistoku Arapskog poluotoka, uz obale Perzijskog zaljeva. Katolički vjernici ove zemlje su većinskim podrijetlom iz drugih zemalja te tamo žive i rade većinom u turističkoj, razvojnoj ili naftnoj industriji. Katolici u UAE-u i obredno su vrlo raznoliki te tako okupljaju katolike latinskog, kaldejskog, grkokatoličkog, siro-malabarskog, siro-malankarskog, melkitskog i koptskog obreda, od kojih je skoro 180.000 bilo prisutno na svečanoj papinskoj svetoj misi, na stadionu Zayed u Abu Dhabiju, drugog dana ovog pastoralnog pohoda.

Pri samom dolasku u UAE, u zračnoj luci Svetoga oca dočekali su predstavnici crkvene i kraljevske vlasti te predstavnici diplomacije i protokola. Prvi dan posjeta bio je rezerviran za susrete s kraljevskom obitelji i islamskim vjerskim vrhom, ali i gostovanje na međuvjerskoj

konferenciji o „Ljudskom bratstvu“. Tom prilikom papa Franjo bio je supotpisnikom Deklaracije o ljudskom bratstvu za mir u svijetu i zajednički suživot, skupa s velikim imamom džamije Al-Azhar, Ahmad Al-Tayyibom. Razloge potpisivanja ovog dokumenta obrazlaže i sam tekst deklaracije, koji kaže: *Dokumentom tražimo od sebe i svjetskih vođa, graditelja međunarodne politike i svjetske ekonomije da se ozbiljno zauzmemo za širenje kulture tolerancije, suživota i mira; da ćemo djelovati, što je prije moguće, kako bismo zaustavili prolijevanje nedužne*

krvi i okončali ratove, sukobe, uništavanje okoliša, te kulturno i moralno propadanje koje proživljava sadašnji svijet. Trenutna geopolitička situacija, pokazuje naznake truljenja civilizacije, što su Papa i veliki imam pripisali masovnom trendu otpada od istinske vjere te jačanjem ekstremizma i moralno-etičke degradacije. Također, naglasili su kako je religija uvijek u službi mira te ne žele zloupotrebljavanje religije u svrhu stvaranja kaosa, postizanja političkih, ideoloških ili ekonomskih ciljeva. Sloboda mora čovjeku biti garancija svakodnevnice, neovisno o vjerskoj pripadnosti, spolu, rasi, dobi, staležu i dr.

Drugoga dana posjeta, papa Franjo posjetio je katedralnu crkvu sv. Josipa u Abu Dhabiju, a potom služio svetu misu na spomenutom stadionu Zayed, pred oko 180.000 katolika te 4.000 muslimana. U svojoj homiliji, Sveti otac progovorio je o nasljedovanju Isusova govora o blaženstvima te istakao nužnost svagdanje primjene Kristovih riječi u životima vjernika. Ta primjena, ne mora biti u izvanrednim manifestacijama naše vjere, nego u jednostavnom i poniznom služenju bratu čovjeku. Svetu misu pjesmom je pratio veliki međunarodni zbor, sastavljen od 120 najboljih pjevača iz 9 različitih župa apostolskog vikarijata u UAE-u, pod ravnanjem Filipinca Joy Santosa. Na kraju svoga pohoda, papa Franjo se uz velike emocije rastao s vjernicima te uz poruke mira vratio u Rim.

Izvori: Službena web-stranica pohoda UAE Papal visit, Službeni informativni portal Vatican News, Portal Bitno.hr

Materinski jezik ljubavi

ili o knjizi „Pet jezika ljubavi: kako partneru izraziti duboke osjećaje (sadrži i sveobuhvatni priručnik)“ autora Garyja Chapmana

Ne mogu se točno sjetiti kako sam čula za ovu knjigu, ali se sjećam oduševljenja kada sam je pronašla na polici s knjigama moje sestre. Pročitala sam je prije desetak godina, a do danas spominjem ono što sam u njoj pročitala u manje ili više neobveznim razgovorima s prijateljima. Da se danas prvi puta susrećem s ovim naslovom npr. na nekom sajmu knjiga ili u knjižari, zasigurno joj ne bih posvetila ni mrvicu svoje pozornosti zbog izvjesnog prezira koji gajim prema edicijama popularne psihologije. Ne vjerujem da postoje instant rješenja apsolutno primjenjiva na sve, određenih deset ili petnaest koraka do sređenog života bez poniranja u sebe niti vjerujem u *fake it till you make it* mudrosti kojima obiluju ovakve knjige. Međutim, ove knjige imaju najšarenije korice i najprodavanije su što mnogo više svjedoči o potrebama i mentalitetu današnjeg svijeta nego o popularnoj psihologiji kao krivcu – svjedoči o neprolaznoj i vapijućoj potrazi današnjeg čovjeka za smislom.

Zašto onda preporučujem baš ovu knjigu? Zbog toga što sam se u njoj susrela sa za mene novom, a tako pitkom slikom međuljudske ljubavi. Uz pomoć te slike lakše se snalazim u šumi odnosa temeljenim na ljubavi, a to bi po meni bili manje-više svi međuljudski odnosi. Ljudi se svakodnevno služe riječima što ih među stvorenjima izdvaja, a autor Chapman uspoređuje ljubav upravo s jezikom kao lingvističkim pojmom (ne strašite se, on to čini bez ikakvih jezikoslovnih pretenzija). Naime, svatko od rođenja usvaja jedan jezik koji nazivamo materinskim i to može biti hrvatski, španjolski, rumunjski, mađarski,... ovisno o tomu gdje je rođen i s kim živi. Za života čovjek može uložiti napor i naučiti još jedan, dva ili mnoštvo drugih jezika i na njima se odlično sporazumijevati s drugim ljudima, međutim, istina je da će se najlagodnije i najsigurnije osjećati te najtočnije izražavati i razumijevati sve tananosti misli i emocija upravo na svom materinskom jeziku. Vodeći se ovom logikom Chapman piše o pet osnovnih, materinskih jezika ljubavi među ljudima, a to su: kvalitetno provedeno vrijeme,

izgovaranje potvrdnih riječi, poklanjanje darova, djela služenja i tjelesni dodir. Autor piše da se „emocionalni jezik ljubavi kojim govorite vi i vaš supružnik može razlikovati kao što se kineski razlikuje od engleskoga“ te poziva čitatelja da otkrije koji je njegov materinski jezik ljubavi, a kojim jezikom ljubavi govore njegovi bližnji. Knjiga obiluje dobrim i konkretnim primjerima iz svakodnevice u kojima ćete se sigurno pronaći i lakše snaći u ovom otkrivanju. Čemu to vodi? Nakon što ste spoznali koji je vaš, a koji partnerov, puničin ili materinski jezik ljubavi vašeg djeteta, moći ćete uložiti napor da progovorite jezikom ljubavi na kojem će vas druga osoba najbolje razumjeti i izbjeći ćete nepotrebne osjećaje zbunjenosti i razočaranja usred govorenja različitim jezicima

ljubavi ili „šuma u komunikaciji“.

Gary Chapman je doktor psihologije koji je više od četrdeset godina u braku, a više od trideset godina kao obiteljski savjetnik vodi i bračne seminare. Knjiga o pet jezika ljubavi nastala je kao rezultat njegova rada i iskustva te je prvenstveno namijenjena bračnim drugovima, ali je zanimljiva i korisna svakome tko nastoji istinski gajiti ljubav u svom odnosu s drugim ljudima! Kada prepoznate vlastiti i tuđe materinske jezike ljubavi, posao tek počinje. I ne zaboravite da se ljepota krije upravo u pojedinostima i osobnim ostvarenjima svačijega govora.

Vodeći se ovom logikom Chapman piše o pet osnovnih, materinskih jezika ljubavi među ljudima, a to su: kvalitetno provedeno vrijeme, izgovaranje potvrdnih riječi, poklanjanje darova, djela služenja i tjelesni dodir. Autor piše da se „emocionalni jezik ljubavi kojim govorite vi i vaš supružnik može razlikovati kao što se kineski razlikuje od engleskoga“ te poziva čitatelja da otkrije koji je njegov materinski jezik ljubavi, a kojim jezikom ljubavi govore njegovi bližnji.

Ljubav nije emocija!

Baš je tako, izričito i iznenadno, jedan sada pokojni ljubitelj Božje riječi, koji je vrlo dugo službovao u našim krajevima, iznenadio jedne večeri svoje slušatelje, istodobno i slušatelje Božje riječi, koju je taj ljubitelj usrdno vrlo dugo čitao, meditirao i tumačio. Među tim sam sretnicima bio i ja i pomislio sam da je on to rekao da bi razmrdao i potaknuo na diskusiju pasivne slušatelje. Nije to, međutim, bio profesorski trik.

Stari ljubitelj Božje riječi, naime, rastumačio nam je da se u grčkom izvorniku Svetoga pisma rabe dvije različite riječi za glagol koji su hrvatski prevoditelji Biblije preveli najčešće kao *ljubiti*. Te dvije riječi se pojavljuju na različitim mjestima i u različitim kontekstima. *Agape* se odnosi na najjaču i najplemenitiju vrstu ljubavi: žrtvujuću ljubav. Ona je djelo volje, a ne osjećaja. To je ljubav koju Bog ima u odnosu na svoj narod i kojom je bio vođen njegov Sin kada je, svjesno, platio žrtvom svog života za sve naše grijeha. Isus je, ustvari, bio utjelovljena *agape* ljubav, a kršćani ljube jedni druge također *agape* ljubavlju. To je, što više, Isus zapovjedio na posljednjoj večeri (Iv 13, 34) i postavio kao znak raspoznavanja svojih učenika u svijetu (Iv 13,35).

Philia se, s druge strane, odnosi na bratsku ljubav, ljubav prijateljstva. Razvija se u pouzdanju i u povjerenju

u drugoga. No, ako pomislimo da je to neka niža razina ljubavi, bili bismo u krivu jer Isus, taj neumorni ljubitelj ljudi, diže je u savršeni oblik ljudima naizgled apsurdne ljubavi prema neprijateljima. Da bi se voljeli neprijatelji, emocija nikako nije dobar saveznik jer poziva na nešto sasvim suprotno od ljubavi. Ljubav, dakle, nije emocija nego je opredjeljenje. *Ljubite svoje neprijatelje, dobro činite svojim mrziteljima*, kaže Isus (Lk 6, 27). Uzdižući bratsku ljubav tako visoko, Isus je napravio oštru, ali jednostavnu podjelu između dvije skupine ljudi. Jedna govori o ljubavi prema drugom, služeći se suvremenom tehnologijom, verbalnim zavrzlamama, srućapajućim stvaralaštvom, manje-više prijetvorno. Građanska obzirnost i politička korektnost derivati su takve ljubavi. Druga skupina se, pak, trsi svaki dan zaboraviti, potisnuti i uništiti ljudske uzuse i komfor, čak i neka od pravila dobivena odgojem i naobrazbom te u skrovitosti i krjeposno troši svoj kratak život na činjenje dobra prema drugome. Zna da vjerojatno nema boljeg načina da se dar života mudro iskoristi od bivanja s onima koji su potrebiti. Ima tu i, rekli bismo danas, „smarača“, zgubidana, promašenih, dosadnjakovića pa i teških grijeshnika. Ne paše baš srcu ljubiti ih. Ipak, ta druga skupina šuti i (djelima) ljubi...

Stavit ću na stranu bilježnicu s predavanja koju je predani ljubitelj Božje riječi redovito držao u crkvi u središtu velikoga grada. Neka ta moja najveća dragocjenost, nastala prije dobrih dvadesetak godina, i drugi puta iznjedri neku od opomena koje je on izrekao. No, prije no što to učinim, ne mogu se ne sjetiti njegove jezgrovite priče, istodobno i opomene. *Znate...*, rekao je zamišljeno, *...najlakše je ljubiti siromašne i gladne u Africi. Ne osjetimo vonj njihovih nastambi, ne čujemo njihove jecaje i plač, ne osjetimo njihov bijes. Oni su vrlo daleko i mi im lijepo pošaljemo svoje stare traperice, čak ponešto i novaca, smatrajući da smo učinili veliko dobro djelo. Kažemo: neka se lijepo Caritas brine za njih. No, najteže je ljubiti onoga pokraj tebe, koga svaki dan vidiš i s kime dijeliš svaki trenutak. Onoga s kime sjediš za stolom, s kime si na poslu, s kime dijeliš postelju. Vježbajte ljubav na svojoj djeci, svojim muževima i ženama. To je, za početak, dovoljno (teško), završio je. Nije nakon toga dao uobičajenu priliku za pitanja i diskusiju.*

U grčkom izvorniku Svetoga pisma rabe se dvije različite riječi za glagol koji su hrvatski prevoditelji Biblije preveli najčešće kao *ljubiti*. Te dvije riječi se pojavljuju na različitim mjestima i u različitim kontekstima. *Agape* se odnosi na najjaču i najplemenitiju vrstu ljubavi: žrtvujuću ljubav. *Philia* se, s druge strane, odnosi na bratsku ljubav, ljubav prijateljstva. Razvija se u pouzdanju i u povjerenju u drugoga.

Metropolija

Katolička crkva se upravno dijeli na crkvene pokrajine (metropolije). Jednu metropoliju čini nadbiskupija i nekoliko biskupija. Dok grčka riječ METROPOLIS znači glavni grad, u Katoličkoj crkvi metropolija je crkvena pokrajina koja obuhvaća nekoliko biskupija. Na čelu metropolije stoji metropolit. Metropolit se u Katoličkoj crkvi zove biskup (nadbiskup) koji stoluje na prvoj ili glavnoj biskupskoj stolici u određenoj crkvenoj pokrajini (metropoliji). U liturgiji, na području svoje metropolije nadbiskup povrh misnice nosi palij (lat. *pallium*). To je uska vrpca od bijele vune u obliku grčkoga slova Y. Papa i metropoliti nose palij oko vrata, a podsjeća nas na Kristovo raspeće. Palij je ukrašen sa šest crnih križića, a pričvršćuje se iznad misnice. Papa palij podjeljuje metropolitima kao znak vlasti, koju u zajedništvu s Rimskom crkvom imaju u svojim crkvenim pokrajinama. Biskupi koji stoluju na čelu biskupija unutar metropolije zovu se sufragani.

Zakonik kanonskoga prva o metropoliji uči, da bi se promicala zajednička pastoralna djelatnost različitih susjednih biskupija prema okolnostima osoba i mjesta i da bi se prikladnije unaprjeđivali međusobni odnosi dijecezanskih biskupa, neka se susjedne partikularne crkve združe u crkvene pokrajine omeđene određenim područjem. Neka kao pravilo odsad vrijedi da ne bude izuzetih biskupija; zato se svaka biskupija i druge partikularne crkve koje su na području neke crkvene pokrajine moraju pridružiti toj crkvenoj pokrajini. Pravo je samo vrhovne crkvene vlasti, pošto pita za mišljenje biskupe kojih se to tiče, da osniva, ukida ili obnavlja crkvene pokrajine (Zakonik kanonskoga prava, 431. kanon). Na čelu crkvene pokrajine (metropolije) stoji metropolit koji je nadbiskup biskupije koja mu je povjerena; ta je služba povezana s biskupskom stolicom koju je odredio ili odobrio rimski prvosvećenik (Zakonik kanonskoga prava, 435. kanon).

Beogradska metropolija

Pozivajući se na višestoljetnu povezanost nekadašnje Zagrebačke biskupije i nadbiskupije Kalačko-bačke, brojni su svećenici, pa i sam biskup subotički Matija Zvekanović, zagovarali to da se novoosnovana Subotička biskupija priključi zagrebačkoj crkvenoj pokrajini, kao sufraganska biskupija. Tu želju Sveta Stolica nije uvažila. U tadašnjoj Jugoslaviji osnovana je nova, Beogradska crkvena pokrajina. Dana 16. prosinca 1996. godine, papa sv. Ivan Pavao II. osnovao je Beogradsku metropoliju kojoj kao sufraganske biskupije pripadaju još dvije biskupije: Subotička i Zrenjaninska. Tako Beogradsku crkvenu pokrajinu čine Beogradska nadbiskupija, Subotička biskupija i Zrenjaninska biskupija.

Kojoj je crkvenoj pokrajini pripadala Zagrebačka biskupija?

Kada je sveti kralj Ladislav 1094. godine osnovao Zagrebačku biskupiju, bilo je određeno, da nova biskupija pripadne Ostrogonskoj crkvenoj pokrajini kao sufraganska biskupija. Od 1180. godine Zagrebačka biskupija je postala sufraganska biskupija Kalačko-bačke nadbiskupije. Tako je Zagrebačka biskupija bila i ostala u Kalačko-bačkoj crkvenoj pokrajini sve do 1852. godine, kada je uzdignuta na čast nadbiskupije te je tako osnovana nova crkvena pokrajina Zagrebačka metropolija sa sufraganskim biskupijama: Đakovačko-srijemskom, Senjsko-modruškom i Križevačkom biskupijom. To znači da je Zagrebačka biskupija 672. godine bila u Kalačko-bačkoj crkvenoj pokrajini. Područje današnje Subotičke biskupije je dakle gotovo punih sedam stoljeća bilo u istoj crkvenoj pokrajini (metropoliji) sa Zagrebačkom biskupijom. Kroz sve to vrijeme Zagrebačka biskupija bila je u Kalačko-bačkoj metropoliji, a kalačko-bački nadbiskup je za Zagrebačku biskupiju bio metropolit. Područje Kalačko-bačke metropolije obuhvaćalo je do 1526. godine 8 biskupija od Jadranskog mora do istočnih granica današnje Rumunjske: 1. Zagrebačka, 2. Senjsko-modruška, 3. Čanadska, 4. Erdeljska, 5. Đakovačko-srijemska-bosanska biskupija, 6. Velikovaradinska, 7. Beogradsko-smederevska biskupija. U Hrvatskoj danas postoji 5 nadbiskupija i 11 biskupija. Katolička crkva u Hrvatskoj djeluje u četiri crkvene pokrajine: Zagrebačka, Splitsko-makarska, Đakovačko-osječka i Riječka. Zadarska nadbiskupija i Vojni ordinarijat su izravno podvrgnuti Svetoj Stolicu. Zagrebačku crkvenu pokrajinu čine Zagrebačka nadbiskupija, Varaždinska, Sisačka, Bjelovarsko-križevačka i grkokatolička Križevačka biskupija.

U Mađarskoj postoji četiri crkvene rimokatoličke i jedna grkokatolička crkvena pokrajina. Ostrogonsko-budimpeštanska (Eszergom-Budapest) nadbiskupija s Đurskom biskupijom (Győr), Stolnobiogradskom biskupijom (Székesfehérvár). Druga po ugledu crkvena pokrajina je nama susjedna Kalačko-kečkemetska crkvena pokrajina koju čine Kalačko-kečkemetska nadbiskupija, Segedinsko-čanadska biskupija i Pečuška biskupija (Pécs). Egersku crkvenu pokrajinu čini nadbiskupija Eger, Vacka biskupija (Vác) i Debrecinsko-njiređhaška biskupija (Debrecen-Nyíregyháza). Vesprimsku crkvenu pokrajinu čine Vesprimska nadbiskupija (Veszprém), Sambotelska biskupija (Szombathely) i Kapošvarska biskupija (Kaposvár). Crkvenim pokrajinama u Mađarskoj ne pripadaju Vojni ordinarijat i Benediktinska opatija Pannonhalma. U Mađarskoj djeluje i zasebna grkokatolička crkvena pokrajina (Hajdúdorog) koju čine nadbiskupija Hajdúdorog te biskupija Miskolc i Nyíregyháza.

Freske na stropu crkve Presvetog Trojstva u Somboru

Freska Marijina uznesenja

Treća freska u lađi crkve Presvetog Trojstva u Somboru predstavlja uznesenje Blažene Djevice Marije na nebo. Prikaz tog događaja potječe iz Knjige otkrivenja. Kozmički prikaz Knjige otkrivenja, u kojemu sv. Ivan opisuje svoje viđenje o velikom nebeskom znaku: jednoj ženi čije su haljine sunce, ispod nogu mjesec, a na glavi kruna od dvanaest zvijezda. Stoljetna predaja u ovoj slici vidi uznesenje Blažene Djevice Marije na nebo. Sveti Ivan je prvim kršćanima koji su bili izloženi različitim neugodnostima i progonima, vjerojatno htio dočarati proslavljenu Crkvu (Otk 11,19a; 12,1-6a. 10).

Ikonografija na temelju spomenutog novozavjetnog pisma i temeljem apokrifnih pisama stvara posebne događaje Isusova i Marijina života. Među njih spada i prikaz Marijina uznesenja te krunidbe za „Kraljicu neba i zemlje“.

Umjetnik Richar Holzner taj je događaj dočarao na stropu crkve Presvetog Trojstva sa svijetlim, „nebeskim“ bojama. Kompozicija slike u srednjem dijelu prikazuje Presveto Trojstvo: Oca, Sina i Duha Svetoga. Isus u desnoj ruci drži križ, a u lijevoj ruci drži krunu, koja je iznad Marije. Otac iznad krune desnom rukom daje blagoslov. Ispod krune nalazi se Marija, njena oreola načinjena je od zvjezdica. Na lijevoj i desnoj strani su anđeli, koji na ovoj slici drže u rukama vijenac načinjen od ruža. U središtu je Marija, prikazana u svijetloj haljini. Najprije se u Siriji ustalio način prikazivanja žene u dugoj haljini, opasane oko struka pojasom, a preko glave joj prevjes koji preko ramena pada na grudi i niz leđa. U takvome ruhu možemo susresti u ono doba prikaze i drugih ženskih likova, ali kršćanska ikonografija vrlo rano usustavljuje kanon boja koji slijede u prikazivanju Blažene Djevice

Marije, pri čemu se kao konstante razaznaju plava, purpurna i zlatna boja. Do IV. stoljeća zlatna i purpurna boja bile su nositeljice poglavito imperatorskoga dostojanstva i časti, a kršćanska ih ikonografija pridijeva Kristu, a uskoro i njegovoj Majci. Možemo razlikovati dva temeljna koloristička izraza u prikazivanju Blažene Djevice Marije: 1) Marija u svojoj biti kao vazda djevica. Prikazana je u haljini nebeske plave boje. 2) Marija u prikazu njenog odnosa prema Kristu – Bogorodica. Nosi plašt tamnijih nijansi ili pak purpurni, znak kraljevskoga dostojanstva, a negdje susrećemo i žarko crveni plašt koji govori o majčinstvu, trpljenja i ljubavi.

Freska Marijina uznesenja u stvari znači da je Marija već tamo, gdje se potpuno spasenje ostvarilo, gdje je punina života stvarnost. Marija je primjer savršeno ostvarenog života.

Marija puninu života nije promatrala na socijalnoj već na duhovnoj razini. Marija nam govori da se život ostvaruje na dvije razine. Postoji jedna vidljiva, društvena razina, u kojoj postoji nepravda, proganjanje, izrabljivanje, glad i ponižavanje, i postoji jedan duhovni svijet u kojemu postoji samo jedan Gospodar: dobrotvori i milosrdni Bog koji se prisjeća svog milosrđa, kako je to Marija izrazila. Postoji jedan duhovni svijet u kojemu nema gladi i poniženja jer smo u Isusu zadobili natrag ljudsko dostojanstvo, koje nam nitko ne može oduzeti. Usudimo se i mi ovaj svijet i naš život promatrati očima Djevice Marije, da bismo vidjeli koliko je Bog dobar i prema nama. Potrebna nam je na nebo uznesena Blažena Djevica, naša Gospa, da joj se možemo obratiti kao sveti Ivan, kada smo u nevolji da crpimo snagu iz spoznaje, da tamo gdje je Marija sada i mi budemo jednoga dana, uživajući puninu života.

Gospa Lurdska – utočište bolesnika

Blagdan Gospe Lurdske ujedno je i svjetski dan bolesnika. Znamo da je Marija, Isusova majka jako blizu svima koji su na bilo koji način bolesni. Njezina prisutnost je osobito snažna u ambulancama, u klinikama, u svim vrstama bolnica – ona je prisutna pored bolesničkih postelja.

Marija je blizu bolesnicima upravo zato što je ona bila blizu svome sinu na križnom putu, dok je Isus naše bolesti ponio, naše je boli na se uzeo. Dok je nosio svoj križ, on je uistinu bio bolestan: sav u bolima, krvav, slab, izmučen, zaboravljen – Isus zna što je bolest jer ju je osobno iskusio, i to snažno i do kraja – on na križu bio strašno bolestan, na smrt bolestan. Marija ga je na križnom putu pratila, i pratit će svakog bolesnika do konca vremena jer u svakom bolesniku prepoznaje Isusa.

Isusa se u svojoj bolesti nije zatvarao u sebe. Unatoč svojim bolima – on je bio taj koji je pobuđivao nadu oko sebe, on je tješio, razgovarao s razbojnikom... On je bio taj koji je imao što dati i ponuditi. Ali to je istina i svakog bolesnika. Bolestan čovjek ima što dati i to upravo najčešće onima koji su prividno zdravi.

Sestro ili brate koji si bolestan, upravo zbog svoje bolesti bivaš sposoban razumjeti slabosti, bol i ranjivost drugih. Upravo te bolest čini osjetljivijim, otvorenijim, solidarnijim, suosjećajnijim. Ako si prošao neku bolest, puno si ponizniji te ćeš primijetiti drugoga pored sebe, štoviše saslušat ćeš ga. Vjeruj, bolest te čini mudrijim, poniznijim i sličnijim Bogu.

Upravo u bolesti dobivaš iskustvo vlastite slabosti i ograničenosti. Spoznaješ da si ovisan o drugima, da nisi dovoljan sam sebi, da su ti potrebni drugi, da ne možeš sam. I tu, brate i sestro, spoznaješ bit evanđelja, ono najvrjednije, najvažnije – da je smisao života u našim međuljudskim odnosima, u ljubavi. Da smo ovisni jedni o drugima, i svi o Bogu. A to zdravi često zaboravljaju.

Ti sa svojom bolešću zapravo svjedočiš za istinu. Svjedočiš kako je sve prolazno, kako svari u koje čovjek ulaže, zapravo ne vrijede ništa – ni novac, ni priznanje, ni moć... Brate i sestro, u svojoj bolesti svjedočiš o onomu najbitnijemu u životu, prenosiš drugima najdublju poruku evanđelja.

A onda zapravo i meni pomažeš, da shvatim kako sam i ja slab i ograničen. Kako sam i ja na neki način bolestan i ranjiv. Kako sam i ja u svojim dubinama ovisan o drugim ljudima i o Bogu. Pokazuješ mi da nisam bog – nego sam samo stvorenje – i da se ne smijem igrati Boga jer sam samo putnik na ovome svijetu. Ti me suočavaš s istinom. Tvoja bolest i primjer me obogaćuje, okreće

me prema Bogu. Pomažeš mi na duhovnom putu, da se odričem svojih iluzija; kako sam jak i sposoban, da je sve u mojim rukama... Pomažeš mi da se koncentriram na ono bitno, da uđem u svoju dubinu. Svjedočiš mi da su vrijednost i dostojanstvo čovjeka mnogo dublji od uspjeha, snage pa i zdravlja, da je život mnogo više od toga.

Mislim kako Lurd nije prvobitno mjesto čudesnih ozdravljenja – nego mjesto gdje bolesnici uz Marijinu pomoć susreću Boga. Susreću istinu o sebi, da bolest zapravo nije najveće zlo. Da bolest može biti putokaz, usmjerenje prema Bogu i sebi i drugima. Da trpljenje i patnja može postati blagoslov jer je u njima Bog prisutan. Susreću istinu da oni zapravo ozračuju lice Boga.

Bolesnici, u vama je Bog prisutan – primijetite ga u sebi, pronađite ga u sebi. U Marijinoj se prisutnosti nekako sve mijenja; iznutra. Sve dolazi na svoje mjesto, sve dobiva smisla. Svi se okrećemo prema Bogu – i bolesnici i zdravi. Marija nam pokazuje svoga Sina, bez kojega je uzaludno biti bolestan ili zdrav. Marija nam pokazuje svoga Sina u kojemu zadobiva smisao i cilj naš život, bio zdrav ili bolestan.

Marija je blizu bolesnicima upravo zato što je ona bila blizu svome sinu na križnom putu, dok je Isus naše bolesti ponio, naše je boli na se uzeo.

*

Bolestan čovjek ima što dati i to upravo najčešće onima koji su prividno zdravi.

Dio homilije mons. Petra Palića u sjemenišu Paulinum
 Obraćanje sv. Pavla, 25. 01. 2019.

Obraćanje je moguće

Povijest svakoga zvanja i poziva je drugačija. Nije svatko poput Savla pao s konja i susreo Isusa Nazarećanina tako jasno kao što ga je Savao susreo. Za nekoga se taj susret s Nazarećaninom događa u stalnom hodu traženja, u trajnoj čežnji i neprestanom osluškivanju njegova poziva i svakodnevnog utvrđivanja svoga srca u istini da sam dobro izabrao, jer sam izabrao slijediti Krista. To ne vrijedi samo za svećenike, redovnike, bogoslove i sjemeništare, nego i za svakoga kršćanina. /.../ U propitivanju vlastitoga srca: Tko si, Gospodine?, u stalnom traženju i otkrivanju lica Kristova, u hodu za Kristom, kolikogod naši koraci bili nesigurni, važno je znati: On je onaj koji je Put, Istina i Život i jedini on ima riječi života vječnoga.

Blagdan Obraćanja sv. Pavla svjedoči o čudima koje može ostvariti Božja milost; obraćenje je konkretan događaj „Evandjelja milosti“, milosrđa koje nas spašava čistom ljubavlju. Nema ništa dobrog u Savlu iz Tarza što bi zasluživalo susret s Uskrslim Gospodinom koji će preobraziti njegov život, a ipak Uskrsli ga susreće, voli ga onakvim kakav jest, jer u srcu oduvijek poznaje tog revnog farizeja, oduvijek poznaje Očev plan za njega, da ga učini posudom izbora da otkrije Tajnu koja je stoljećima skrivena svakom čovjeku. Milost je milost, čisti dar kojim smo zaogrnuti i koji nas mijenja, otvarajući naš pogled, prosvjetljujući nas. U poslanici Galaćanima sveti Pavao govori što se dogodilo na putu za Damask: *Ali kad se Onomu koji me odvoji već od majčine utrobe i pozva milošću svojom, svidjelo otkriti mi Sina svoga da ga navješćujem među poganima* (Gal 1, 15-16). Uskrsli se njemu objavio. On ga je vidio, reći će u poslanici Korinćanima (1Kor 9,1).

Damask je bio „viđenje“ Gospodina; bio je to susret s onim koga je Savao žestoko progonio i inicijativa susreta nije bila Savlova, nego Oca nebeskog. Kršćanska zajednica, Crkva je sam Krist: to je otajstveno, ali stvarno poistovjećivanje Krista sa svojom Crkvom. Savao je izabran da postane navjestitelj Božjeg plana i Božjeg nauma u njegovom sadržaju i obliku, a to je jedinstvo

svakoga od nas i svih u Kristu kako bismo bili jedno tijelo. Otajstvo Očevog milosrđa jest da su svi, pa čak i pogani, *subaštinici i sutijelo* i sudionici obećanja u Kristu Isusu – po evanđelju (Ef 3,6).

Apostol više nikada neće zaboraviti te riječi i osjetit će to jedinstvo kao istinsku i dramatičnu stvarnost u isto vrijeme. On će sam osjetiti najradikalnije posljedice. Kršćanima koji su zabrinuti za sudbinu svojih pokojnika jednostavno će reći da ako Krist nije uskrsnuo, ni mrtvi neće uskrsnuti, jer mi smo tijelo Kristovo; Kršćanima koji svoja tijela nude nečistoći reći će potresno: *Ne znate li da su tijela vaša udovi Kristovi? Hoću li dakle uzeti udove Kristove i učiniti ih udovima bludničnim? Nipošto!* (1 Kor 6,15); kršćanima koji su podijeljeni na frakcije, Pavao će reći: Zar je Krist razdijeljen?

U svjetlu ovih razmišljanja, lakše je shvatiti zašto, upravo prisjećajući se Pavlovog obraćenja, ovih dana molimo za jedinstvo Crkve. Upravo je po njemu, kome je objavljeno pravo poslanje Crkve, Crkva poslana u svijet da naviješta i svjedoči, posadašnjuje i proširuje otajstvo zajedništva koje izgrađuje nju samu.

Danas, na završetku molitvene osmine za jedinstvo kršćana, podjela nas kršćana bi morala izazvati rane u našem srcu jer je to znak da Krist nije potpuno u nama, da dopustimo da nas milosrđe Očev obrati. Vjerovati u Krista znači željeti jedinstvo, željeti Crkvu, željeti vječni život koji je jedinstvo Oca, Sina, Duha. /.../ Lijepo je usredotočiti se na ono što nas ujedinjuje, ali to ne smije biti zaborav značajnih razlika. Samo se suočavanjem s razlikom razumijemo tko smo i dijalog postaje moguće.

Drugi vatikanski ekumenski sabor nije stavio ekumenizam kao neku drugotnu, sekundarnu temu, već ju je učinio jednim od svojih središnjih prioriteta: „Promicanje ponovne uspostave jedinstva među svim kršćanima jedan je od poglavitih ciljeva Svetoga ekumenskog Drugoga vatikanskog koncila, stoji u dekretu o ekumenizmu ‘Unitatis redintegratio’“ (UR, 1). Sveti papa Pavao VI. često je naglašavao da je ekumensko zbližavanje između podijeljenih kršćana jedan od središnjih ciljeva, duhovna drama zbog koje je sazvan Koncil te u proglašenju dekreta o ekumenizmu, na kraju trećeg zasjedanja Koncila, izjavio da je dekret razjasnio i dovršio Dogmatsku konstituciju o Crkvi. Jedinstvo je temeljna kategorija kršćanske vjere. Sveto pismo i predaja Crkve slažu se u potvrdi da su odvajanje i podjele posljedica grijeha za Bibliju.

/.../ Pavao nam svjedoči da je obraćenje moguće. Bitan preduvjet obraćenja je susresti Isusa Krista. Neka nam ova euharistija u kojoj istinski i stvarno susrećemo živoga Isusa Krista bude izvorom snage za naše svakodnevno obraćenje, promjenu srca, promjenu života prema svemu onom što je dobro, plemenito, ispunjeno Božjim Duhom. Amen.

Veliko prelo u Subotici

Veliko prelo, najstarija manifestacija bunjevačkih Hrvata, okupilo je 26. siječnja, u sportskoj dvorani Tehničke škole „Ivan Sarić“ u Subotici oko 500 gostiju, štovatelja pokladnih običaja, tradicijske kulture, željnih druženja, zabave i zajedništva.

Ovogodišnje **Veliko prelo** održano u organizaciji HKC-a *Bunjevačko kolo*, na čelu s predsjednikom **Lazarom Cvijinom**, započelo je prvom preljskom pjesmom *Kolo igra, tamburica svira* u izvedbi **Antonije Dulić**, u pratnji ansambla *Biseri*. Nazočne je na početku večeri, kao domaćin, pozdravio predsjednik Organizacijskog odbora *Velikog prela 2019.* **Denis Lipozenčić**. Ovogodišnje **Veliko prelo** otvorio je državni tajnik Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske **Zvonko Milas**, također ističući važnost zajedništva.

Na natječaj za najbolju preljsku pjesmu pisanu namjenski za ovogodišnje **Veliko prelo** poslano je 15 pjesama. Prema odluci žirija, kojega su činili književnik **Milovan Miković**, kao predsjednik, profesorica

Nevena Mlinko i profesorica **Klara Dulić**, za najljepšu preljsku pjesmu izabrana je ona autorice **Željke Zelić Nedeljković** *Bili atari*, drugu nagradu dobio je **Tomislav Žigmanov** za pjesmu *Prelo, pod naslamom sićanja*, a treće mjesto pripalo je **Mirjani Stantić** i njoj pjesmi *Sićanje na prelo*.

U izboru za najljepšu prelju *Velikog prela 2019.* sudjelovalo je 14 prelja kod kojih su se ocjenjivali nošnja, ispletana kosa, držanje, šarm. Prema izboru gostiju, za najljepšu prelju izabrana je **Katarina Piuković** iz Subotice kojoj je pripao i dar organizacijskog odbora *Veliko prelo 2019.* – zlatni dukat s likom Franca Jozefa, prva pratilja je **Mirjana Milodanović** iz Đurđina, a druga **Regina Dulić**, također iz Đurđina.

Na koncu službenoga dijela programa uslijedilo je izvlačenje tombola, a i ovoga puta prva nagrada je bila sedam polupansiona za dvije osobe u hotelu s četiri zvjezdice na Hrvatskom primorju – dar Hrvatske turističke zajednice Mađarske. Voditelji večeri bili su **Nataša Vojnić Tunić** i **Nikola Brčić Kostić**, a goste je zabavljao Veliki preljski tamburaški orkestar, kojeg su činili ansambli *Ravnica*, *Biseri* i *Ruže*. /**Prema: HR, I. P. S./**

Predstavljen pjesnički prvijenac Vedrana Horvackog

Zbirka pjesama *Slike iz beskraja Vedrana Horvackog* u nakladi NIU „Hrvatska riječ“ predstavljena je 29. siječnja u Gradskoj knjižnici Subotica.

Nakon prošlogodišnjeg Međunarodnog sajma knjiga u Beogradu, o zbirci su u Subotici govorile profesorice

književnosti **Klara Dulić** i **Katarina Čeliković** te sam autor. Predstavljanje knjige okupilo je veliki broj publike. Poeziju Horvackog kazivali su mladi recitatori – **Davorin Horvacki** i **Martina Čeliković**, a večer je upotpunjena glazbom za koju je bio zadužen jazz trio predvođen mladim nagrađivanim gitaristom **Lukom Malkom**.

Knjiga Vedrana Horvackog predstavljena je i Novom Sadu 19. veljače u @KCLab-u. Knjigu su predstavili književnici **Tomislav Žigmanov** i **Željka Zelić Nedeljković**. /**Prema: HR, D. B. P./**

Nove knjige

Objavljen zbornik radova o biskupu Pavlu Matiji Sučiću (1767. – 1834.)

Zavod za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Đakovu, u suradnji s Đakovačko-osječkom nadbiskupijom, Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata iz Subotice, Znanstvenim zavodom Hrvata u Mađarskoj iz Pečuha te Društvom hrvatskih književnika iz Zagreba organizirao je međunarodni znanstveni skup na temu „Pavao Matija Sučić, biskup bosanski ili đakovački i srijemski (11. siječnja 1767. – 13. travnja 1834.), 250 godina od rođenja“. Skup je održan u prosincu 2017. u Đakovu, a u ožujku 2018. i u Subotici.

U studenome prošle godine, a u nakladi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, objavljen je i zbornik radova s ovoga skupa. Urednici zbornika su: akademik Franjo Šanjek, prof. dr. sc. Pero Arančić (glavni urednik) i Mirko Ćurić.

Zbornik donosi sedam radnji autora iz Srbije, Hrvatske i Mađarske. Prof. Vladimir Nimčević iz Subotice autor je rada *Izvori za povijest obitelji Sučić u Subotici (do kraja prve polovice 18. stoljeća)*, dr. sc. Robert Skenderović iz Zagreba potpisuje rad na temu *Kapetanska plemićka porodica Sučića u životu Subotice u 18. i 19. stoljeću*, dipl. teol. Stjepan Beretić iz Subotice piše na temu *Subotički župnik Pavao Sučić Pačirski*, dok je prof. Katarina Čeliković iz Subotice autorica rada *Tragovi biskupa Sučića u literaturi njegova zavičaja. Pavao Matija Sučić, stolnobiogradski i đakovački biskup iz roda bačkih Sučića Pačerskih* naslov je rada dr. Ladislava Heke iz Segedina, prof. Mirko Ćurić iz Đakova piše na temu *Biskup Pavao Sučić u djelima đakovačkih autora*, a prof. dr. sc. Pero Arančić i dipl. teol. Anto Pavlović iz Đakova koautori su rada naslovljenog *Matija Pavao Sučić bosanski ili đakovački i srijemski biskup*. /Prema: HR, D. B. P./

„Nova riječ“ za 2018. obiluje sadržajem i autorima

Dvobroj časopisa za književnost i umjetnost *Nova riječ* za 2018. godinu donosi bogat sadržaj, a izlazi u sunakladi Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i NIU *Hrvatska riječ*. Časopis donosi

različite teme kako iz područja književnosti tako i iz drugih umjetnosti, a obogaćen je i grafičkim crtežima Darka Vukovića iz Petrovaradina.

Aktualni dvobroj otvara tematski pjesnički blok najmlađih hrvatskih pjesnika u Vojvodini, kao što su Jovana Gromović, Vedran Horvacki, Marija Brzić, Nikola Turkalj, Darko Baštovanović i Tatjana Čačić, a potom donosi blok petero dobitnika *Goranove nagrade za najmlađe pjesnike* koji je priredio Neven Ušumović. On je ujedno autor nove zbirke priča *Zlatna opeklina* koja se predstavlja u sljedećoj cjelini. Slijedi cjelina *Kritička čitanja hrvatske književnosti u Vojvodini* u kojoj su tematizirane radnje posvećene djelima Balinta Vujkova, Jakova Kopilovića, Josipa Temunovića, Ivana Bonusa, Vladimira Bošnjaka, Zvonimira Nemeta. Slijede cjeline *Književno-jezična i umjetnička baština Hrvata u Vojvodini* te *Novi autorski udžbenici na hrvatskom jeziku i suvremene nastavne prakse*. Stalna rubrika *Čitanja književne produkcije* donosi sedamnaest prikaza i recenzija knjiga iz aktualne hrvatske književnosti u Vojvodini. Časopis završava Kulturnim dokumentarijem autorice Bernadice Ivanković. /Prema: ZKVH, K. Čeliković/

Knjiga stihova za djecu Čudnovata godina: od rujna do rujna

Hrvatska čitaonica Subotica tiskala je koncem 2018. godine knjigu stihova za djecu *Čudnovata godina: od rujna do rujna* Ljubice Kolarić-Dumić, autorice teksta, koja na 24 stranice djeci progovara o svim godišnjim dobima, o mjesecima i mijenama u prirodi.

Knjigu je ilustrirala Adrijana Vukmanov Šimokov, urednica i lektorica je Katarina Čeliković, tehnički je knjigu za tisak pripremio Zoran Vukmanov Šimokov, a tiskana je u Ediciji Slikovnice, knj. 11, tisak : Printex, Subotica, u 500 primjeraka.

Autorica knjige pjesama Ljubica Kolarić-Dumić poznata je hrvatska književnica, rodom iz Kukujevaca, čija su djela ušla u školski program kako u Hrvatskoj, tako i u Srbiji.

Prelo sićanja

3. 03. 2019.

Na ovo Prelo mogu doći samo oni koji obuku svećanu, zimsku bunjevačku nošnju. Okupljanje u 17 sati kod spomenika Presvetoga Trojstva u središtu grada; u 17.30 sati: sveta misa u franjevačkoj crkvi; 19.30 sati: program u HKC „Bunjevačko kolo“.

Devetnica u čast sv. Josipu u Subotici

10. – 19. 03. 2019.

Devetnica u čast sv. Josipu održat će se u župi sv. Roka u Subotici, od 10. do 19. ožujka. Svaku večer od 17 sati križni put, krunica, klanjanje ili neka druga pobožnost. U 17.30 sati: sveta misa i prigodna propovijed. Okvirna tema propovijedi: **Sv. Josip i poziv na svetost u suvremenom svijetu!**

Dana 17. 03. u okviru Devetnice bit će Dan trudnica.

Detalniji raspored propovjednika možete saznati na fb. stranici župe *Župa Sveti Rok* ili na www.zupas-vroksubotica.com

Zaručnički tečaj

11. – 15. 03. 2019.

Za sve one koji planiraju ove godine sklopiti brak, u župi sv. Terezije Avilske organizira se Zaručnički tečaj (Harambašićeva ulica br. 7), od 11. do 15. ožujka, u 19.30 sati.

Hodočašće u Međugorje u organizaciji Radio Marije

10. – 12. 05. 2019.

Radio Marija Srbije hrvatska redakcija organizira hodočašće u Međugorje **10. do 12. svibnja 2019. godine.**

Pun pansion u Hotelu *Flowers*. Cijena: 60 eura.

Obilazi se Mostar, Međugorje (Brdo ukazanja, Križevac i Majčino selo) te Sarajevo.

Prijave traju do 12. travnja 2019. godine.

Dodatne informacije možete dobiti na telefon: 024/600-099.

Slobodnih mjesta ima još malo.

POST - DANI POKORE

Po božanskom zakonu svi su vjernici, svatko na svoj način, dužni činiti pokoru; ipak, da bi se svi međusobno povezali nekim zajedničkim obdržavanjem pokore, propisuju se pokornički dani, u koje neka se vjernici na poseban način posvete molitvi, neka izvršavaju djela pobožnosti i dobrotvornosti, neka se odriču sebe, neka izvršavaju vjernije svoje obveze i neka obdržavaju osobito post i nemrs.

Pokornički su dani i vremena u općoj Crkvi svaki petak u godini i korizmeno vrijeme. Uzdržavanje od mesne ili druge hrane neka se obdržava prema propisima biskupske konferencije svakog petka u godini, osim ako se podudaraju s nekim danom ubrojenim među svetkovine; nemrs pak i post na Pepelnicu i (Veliki) petak muke i smrti Gospodina našega Isusa Krista.

Zakon nemrsa obvezuje one koji su navršili četrnaestu godinu života; zakon pak posta obvezuje sve punoljetne (18 godina) sve do započete šezdesete godine. Neka se pastiri duša i roditelji ipak brinu da se oni koji zbog maloljetnosti nisu obvezni na post i nemrs pouče o pravom smislu pokore. (Crkveni zakonik, 1249-1252 kanoni)

Kako obdržavati dane pokore u korizmi

* Više ćemo moliti.

* Više ćemo se posvetiti djelima pobožnosti (sveta ispovijed, čitanje Biblije, križni put, korizmena propovijed).

* Više dobrotvornosti (posjet bolesnima, pomoć siromašnijim obiteljima, ljudima, đacima).

* Samoodricanje: u jelu, u zabavi: TV, ples..., u odricanju: pušenje, piće...

* Vjernije izvršavati svoje obveze na radnom mjestu, u zvanju, u školi, kod kuće, obdržavaju osobito post (na Čistu srijedu i na Veliki petak) i nemrs svakoga petka u korizmi.

Tko je dužan postiti?

Svaki katolik od 18. do započete 60. godine života.

Tko je dužan držati nemrs?

Svaki katolik od 14. godine života.

Proslava Mlade mise vlč. Nebojše Stipića

Don Boscova zabava u Vajskoj

Mlada misa vlč. Dražena Skenderovića u Maloj Bosni

Don Boscova zabava u Sonti

Don Boscov blagdan u Mužlji

Proslava Mlade mise vlč. Daniela Katačića u Beregu

„Veliko prelo” u Subotici

Nagrađene prelje na Velikom prelu

Dan posvećenog života u franjevačkoj crkvi u Subotici

Proslava bračnih jubileja u župi Marija Majka Crkve

Gupčev bal u Tavankutu

Prelo na salašu u Đurđinu